

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentarius Pavli Bernriedensis, Antiqui Scriptoris, De
Vita Gegorii VII. Pontif. Max.**

Paulus <Bernriedensis>

Ingolstadii, 1610

Caesar Baronivs S. R. E. Cardinalis Amplissimvs. A Rationalis Calviniani
Criminationibvs Vindicatvs, & in eo cùm alij Pontifices Romani, tum
Gregorivs VII. Per Iacobvm Gretservm Societatis Iesv ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65381)

CAESAR
BARONIVS
S. R. E. CARDINA-
LIS AMPLISSIMVS.

∫
RATIONALIS CALVINIA-
NI CRIMINATIONIBVS VINDICA-
TVS, *Et in eo cum alijs Pontifices Ro-*
mani, tum GREGO-
RIVS VII.

PER
IACOBVM GRETSERVVM,
SOCIETATIS IESV
THEOLOGVM.

INDEX

CAESAR
S. R. E. CARDIN.
S. R. E. CARDIN.
S. R. E. CARDIN.

ATION LIES CALINIA
S. R. E. CARDIN.
S. R. E. CARDIN.
S. R. E. CARDIN.

JACONUM OF TERVAM
S. R. E. CARDIN.
S. R. E. CARDIN.

INDEX

INDEX CAPITVM

APOLOGIÆ BARONIANÆ.

Præfatio ad Lectorem.

CAP. I. De Bulla Hadriani Pontificis.

II. *Nugamenta Caluinistica in Epistolam Caroli Magni ad Elipandum de heresi Feliciana.*

III. *De præfatione Caroli Magni in sua Capitularia.*

IV. *Caroli Magni iuramentum pro defensione Ecclesie.*

V. *De Epistola Caroli Magni ad Pipinum filium Regem Italia; De Ecclesiastica immunitate.*

VI. *De Testamento Caroli Magni.*

VII. *De Epistola Ludouici Pij Imperatoris ad Arnonem Archiepiscopum Salisburgensem.*

VIII. *Defenditur Ludouici Pij Imperatoris Constitutio de rebus Romana Ecclesia donatis.*

IX. *De exauhoratione Ludouici Pij Imperatoris.*

X. *De Concilio apud Theodonis Villam à XXII. Episcopis aduersus percussores Clericorum, occasione Ioannis Episcopi congregato, tempore Leonis III. Papa.*

XI. *De constitutione Lotharij I. Imperatoris, De electione Romani Pontificis, & legibus Romanorum.*

XII. *Constitutio de pace Confluentana sub Ludouico Iuniorre Imperatore, Anni Christi DCCC.LX.*

XIII. *Epi-*

- XIII. *Epistola Ludouici Iunioris Imperatoris ad Basilium Imperatorem Constantinopolitanum.*
- XIV. *De Caroli Calui ad Hadrianum II. Pontificem Max. Epistola.*
- XV. *Acta Synodi Romana de Electione Caroli Calui Imperatoris.*
- XVI. *De Epistola Ludouici & Lotharij Regum ad Nicolaum I. Pontificem.*
- XVII. *De Conciliabulo Romano contra Ioannem XII. sub Othone I. Imperatore.*
- XVIII. *De prima Bulla Leonis VIII. Antipapa.*
- XIX. *De secunda Bulla Leonis VIII. Antipapa.*
- XX. *Othonis Magni diploma de Regalibus S. Petro concessis.*
- XXI. *Commentitia Othonis III. constitutio, eiusq. refutatio.*
- XXII. *De Henrici I. Imperatoris Constitutione.*
- XXIII. *De Henrici IV. Regis Germania iuramento.*
- XXIV. *De Conciliabulo VVormaciensi contra Gregorium VII.*
- XXV. *De Conciliabulo Brixinenst.*
- XXVI. *De Epistola Principum Imperij ad Innocentium III. de electione Othonis IV. in Imperatorem.*
- XXVII. *De Constitutione Friderici II. Imperatoris pro Ecclesiastica libertate.*
- XXVIII. *De Electorum Imperij literis, quibus fatentur Electoralem dignitatem à Sede Apostolica ad se venisse.*
- XXIX. *De Confessione Augustana.*

LECTORI.

A MICE lector, non potui permittere, ut Paulus Bernriedensis solus in lucem exiret. Adiunxi Apologiam, pro optimo, doctissimo, & qua Christianus orbis extenditur, celeberrimo & illustrissimo Cardinali Cæsare Baronio, cuius in Ecclesiam & Historiam Ecclesiasticam merita, omnis posteritas predicare nunquam desistet. Hunc talē ac tantum virum nuper Calvinianus quidam iuuenculus, audaciā & impudentiā longē instructissimus, conuiciis a deo proscidit ac lacerauit, ut si quis herus mancipium suum ita tractaret, non iniuriā modestiam & moderationē in eo desideraturus esses.

Queres, quidnam hominis sit iste, qui hoc facinus patrarit? Audi mi lector. Est Gol-

a 2 dastus

*dastus Calvinista, qui Anno Redemptoris
 M. DC. VII. Et M. DC. IX. Magno hia-
 tu, & insigni fraude duo volumina edidit hac
 inscriptione DD. NN. Imperatorum Cæ-
 sarum Augustorum, Regum & Principum
 Electorum S. Rom. Imperii Statuta & Re-
 scripta Imperialia. Titulus sanè sonorus &
 speciosus, & qui Sosis era mereat. Sed ubi
 librū aperueris, vetus illud verbum, *ὄντορες*
ἄνομοι, verum hic esse comperies: nam pro
 Imperatoriis Constitutionibus & Rescriptis
 sæpius inuenies maleferiarum schismatico-
 rum & hereticorum pseudosynodica decre-
 ta, & in Pontificem Romanum calumniarū
 struices ex Catalogo Illyrici, aliisque mala fidei
 & damnata memoria consarcinatoribus po-
 tius quàm scriptoribus, desumptas, in qui-
 bus ne umbra quidem sanctionis seu constitu-
 tionis Imperatoria inest. Exempla tibi ubi-
 que occurrent. Et vel gustus gratia accipe hoc
 Tom. 2. fol. 2. Caroli Magni Regis, &c. Re-
 scriptum de non adorandis imaginibus,
 contra Synodum, quæ in partibus Græciæ
 pro*

pro adorandis imaginibus stolidè siue arroganter gesta est à Constantino Imper. Constantinopolitano, & Herena matre Imperatrice, Datum in Concilio Francofordiensi Anno Domini DCCXCIV. *ubi quis non expectet sanctionem Carolinam post tam grandia promissa? Et tamen decipieris, si expectes: Nam pro constitutione Caroli Magni habebis prefationem in libros Pseudocarolinis, Carolo Magno per imposturam affictos, qua prefatio ignoti tenebrionis (ut & ipsi libri) ante concilium Francofordiense conscripta est, ut alibi probatum. Et tamen iste prefationem illam in sanctionem Carolinam transmutat: cuius generis technas & sutelas passim inuenies apud hunc Calvinistam, qui partim veris, partim fictitiis constitutionibus Imperialibus adiecit Commentarium, què inscripsit RATIONALE, rectissimè inscripturus fuerat: IRRATIONALE: vel propter cōiucia ab omni ratione abhorrentia, qua plenis faucibus in Illustrissimum Cardinalem Baronium exspuit: quorum, en tibi catalo-*

a 3 gum;

gum; licet non omnium, sed quorundam duntaxat: quis enim omnia enumeret? Intelliges hinc, lector, quàm hæreticis nulla sit frons, quam nullus pudor, quantus in animo typhus & fastus, omnia sibi tribuere, alijs omnia adimere consuetus. At iam vide & obstupescere Calvinianam impudentiam.

CATALOGVS CONVICTIORVM, ET SCOMMATVM CALVINISTICORVM IN ILLUSTRISS. CARD. BARONIVM.

Fol. 4. Baronij ἀπειθεία μετρηκιάδης in tam aperta ἀσολογία. Ibid. Scio nescire te metonymiam.

Fol. 5. Baronius παρελογίσει ἀνισορήτως. Ibid. Vide nunc sis mihi, Baroni, os tuum.

Fol. 6. Num te beo Baroni, qui te tam familiariter doceo?

Fol. 7. Anticyras nauiges necessum est, Baroni. Ibid. Tu Baroni, manifesto mendacio opprimeris. Ibid. vin' detrahā tibi laruam, dignissimo certè qui videas? Ibid. Disce ergo à me, nec præter dignitatem tuam feceris.

Fol. 11. Eugepæ bellum argumentatorem.

Fol. 12. Meam Bibliothecam, Baroni, in tuum Breuiarium pignus do.

Fol. 16. Babæ, quàm bellè. Quis Stoicus, Baroni, te ita docuit διχολογῆν. Hoc unum ingenui pudoris feminium reliquisti. Cuiacius sexcentis Baroniis ἰσοεικώτερος. Vis pudendam tuam inscitiam sexcentis exemplis erudiam? Ibid. Fac syllogismum Baroni, & puer meus respondebit tibi ad formam, &c. Ecquod mihi διδάσκειν, quod Minerual dabis, Baroni, cum

te ca-

te cano isto capite reduco ad sapientiam? Ah enecas me cum tua ista ἀπειθεία.

Fol. 18. Eò me adegit impudentia tua. Hibernus canis es, Baroni, elatrare didicisti, non odorari. Væ capiti Annalium tuorum; vbi, quæ in Maieftatem eius peccas, rescierit Imperator.

Fol. 19. Baronius multis modis imponit, ac fallit.

Fol. 21. Baronius oppeffulatam gestat frontem.

Fol. 22. Vide, Baroni, tuam ἀνισορροσίαν, & rerum adeò omnium imperitiam.

Fol. 24. Impurissimi oris Baronius. A sinus rudens. Latrans canis. Apud Baronium non nimis magna est Scripturæ auctoritas. Baronius mendaciorum architecton, & omnis periurij caput. Fruftulum Cardinalis.

Fol. 25. An hoc, qui est ingenij tui stupor, non capis?

Fol. 28. Imperitus es Baroni, non historiarum tantum, sed etiam Iuris communis. Deus bone, tam stupidum te esse, vt non videas, aut lippum, qui nolis videre, &c. Quis te Magister tam scitè, tam carè docuit σοφίῃς δειν? Nemo hoc faciet, nisi Baronio similis, id est, peruersus, impostor, & falsidicus. Rideat Baronius, dum sibi ilia rumpantur. Vide sis, Baroni, Saaronem, vt extremam tuam inscitiam pudefaciat. Non cachinnaris tam scurrilem huius Cardinalis inficetum risum.

Fol. 29. Baronius ex Cardinali Ludimagister Orbilius factus. Vide, Baroni, quo animo in te sim affectus, qui te sic familiariter condocefaciã, aut saltem in memoriam reuocem, quæ ætate tibi exciderunt.

Fol. 31. Oblitus est Baronius veteris Prouerbij, mendaces memores esse oportere. Vide, siue incogitantiam tuam, siue fœdam ἀνισορροσίαν. Tuam impudentiã satis admirari nec queo, nec possum.

Fol. 34. Baronius periurij caput. En cor Baronianum. Incordatus es Baroni, & ius vel ignoras, vel calumniaris. Improbissima Baronij calumnia, vel stultissima ignorantia. Hic est Cardinalitij senatus assessor, qui totũ terrarũ orbẽ diiudicat. Hic est illè egregie cordatus homo. Hic ille, ex cuius scrinio
pecto-

pectoris summus Pontifex iura, atque canones condit. Quis non rideat, Baroni, solidam tuam argumentationem. Extrema tua insipientia, an imprudentia dicam?

Fol. 44. Non queo satis admirari propriam, ac perpetuam in te ἀπαίδευσιν.

Fol. 46. Sine pudore σκωφαντής, Baroni, & insigniter iniurius es. Detraham tibi laruam, Baroni, sub cuius velo debaccharis. Sycophanta es, Baroni. Vide sis nunc mihi os tuum Baroni.

Fol. 47. Hic inscitiam suam prodit Baronius. Prodis ἀνισότην tuam.

Fol. 53. Perfrica frontem Baroni, & dic te digniorem, qui annales scriberes, quàm Varronem.

Fol. 53. Vapula Papiri.

Fol. 86. Perfricuiisti frontem Baroni, qui tam impudenter fallis.

Fol. 390. Rational. Secundi. Utinam, utinam, Baroni, vel serò saltem sapere tibi Deus dedisset, non nunc ardentibus Furiarum tadis. Sed reprimo me. *Ibid.* Os impium & blasphemum.

Hæcine lector tartarea conuicia in præstantissimum & eruditissimum Cardinalem Baronium iactari audis, & stomachum tenes? Ego profectò tam firmus non fui, ut nenerem. Ut vidi, exarsi, & de Apologia pro Excellentissimo viro mox cogitare cæpi; idque eò libentius, quòd viderem, me Defensione Baronij defensurum simul plures alios, potissimum Sedis Apostolica Auctoritatem, & nominatim Gregorium VII. in quem Calu-
nia-

nianus iste spiculis ex suo Bennone & Illyrico
 petitis, more suo solens, furiosissimè debac-
 chatur, & propter Gregorium in Baronium.
 Utinam citius volumen Calviniani huius ad
 manus meas peruenisset: Jam in Defensione
 Bellarminiana Controuersia de Pontifice, &
 in Apologia pro Gregorio VII. responsum ac-
 cepisset, quandoquidem omnia fermè, quæ in
 Baronio imperitè carpit, illic à nobis discussa
 sunt. Sed sat citò, si sat benè. Ita Deo placuit,
 ut Paulo Bernriedensi, hæc Apologia comes
 in publicum exiret: Egoq; de thesauro Catho-
 licæ veritatis proferrem noua & vetera: no-
 ua; mea hæc Apologetica scripta; vetera;
 Pauli præclara monumenta, Schismaticorum
 & Hæreticorum in Gregorium VII. lædo-
 riis & pseudologiis refutandis conuenientissi-
 ma.

Illud perquam ridiculum est, quod Calui-
 nista in suo Irrationali scribit. Equidem Ca-
 tholicus sum; & præ me fero. (Si Catholi-
 cus es, ostende fidem tuam toto terrarum orbe
 diffusam; ostende ubi immediatè ante Calui-

b

num

num fuerit. In qua ciuitate; in quo pago; in qua villa, in qua domo.) Sed religionem amplector procul habitis inani furo & superstitione, (illam nimirum, quam Calvinus in Sabaudia, & Zuinglius in Heluetia procudit; si tamen illam; & non potius nullam; vel saltem illam, quam in cerebri tui incudet tibi fabricasti, ut solent isti literiones, quorum quilibet nouam plerumque Religionem pro se & sua familia architectatur.) Itaque quid ille, vel ille asserat, susque deque æstimo. (Tunc dictata Lutheri, Caluini, Zuinglij susque deque æstimas?) quem veritas dicat, eum tramitè persequor. Quid si non veritas, sed falsitas, sed vanitas, sed phantasia inanitas?

Quàm verò festiua est illa hedera, quam conuiciorum & inscitiae suae nido Calvinista prefixit: In hoc Rationali nihil est, quod fidem Catholicam fugillet vel offendat. Itane nihil huius in hoc Irrationali Rationali, quod totum, quantum quantum, ad euersionem Pontificiae auctoritatis & potestatis tendit:

dit: sub eo pretextu, quasi sacri Romani Imperij iura aduersus Baronium & Pontifices tueatur. Sed, nisi fallor, S. R. Imperium horum defensorum ope nec eget, nec operam desiderat. Nam qui iura Imperij labefactent: Heretici, an Baronius cum Pontifice, res ipsa loquitur. Et quid iste, oro, protulit, nisi damnatas iam olim Schismaticorum & Hæreticorum quisquilias? Quid Baronij dictis & scriptis reposuit, nisi horrificas criminationes, spissamque ignorantiam? Et tamen gloriose de se predicat: Argumenta omnia Baroniana, hoc breuissimo temporis spatio ita cōfeci, vt fartatecta in perpetuum maneat Imperij auctoritas, & quidquid porrò à Cardinali Baronio in contrarium adferri poterit, in æternum erroris manifesti & ignorantiae nullo negotio conuincam. En Pyrgopolinicen, qui centum millia vno ictu occideret, ni hebes machæra foret; quam nō nisi criminationum cote acuit. Hoc tamen acumem plumbeum est. Et Calvinistam memorem esse oportebat sui illius dicti fol. 43. Cō-

uiciis conuincere nemini vnquam visa
 præclara laus est. Discere debebas, in mul-
 tis conuiciis non abesse vitium. Detrahe
 tuo *Irrationali* conuiciorum larvam, &
 quantulum putas corpusculi tibi supera-
 turum? Principis Comici dictum est. *Vir-
 tute, dixi, vos victores viuere non ambitione,
 neque perfidia.* Hoc animum aduerte, atque
 aufer cauillas, aufer maledicta. *Aufer furo-
 rem; nam furor iraque mentem præcipitant
 & occæcant, etiam eruditi; (quanto magis in-
 eruditi) ut quæ videnda sunt, videre neque-
 at, & quidquid in buccam venit, effutiat.*
*Cuius profecto rei luculentum exemplum Cal-
 uinianus iste nobis suppeditat. Quantum
 verò huic Calvinista debent Augustissimus
 Imperator, ceterique Imperij Romani Prin-
 cipes ac proceres, qui labore tam facili aucto-
 ritatem Imperij sartam tectam in omnē sem-
 piternitatem præstitit, subiectis adamantinis
 columnis, quas nulla vis eui excindere va-
 leat.*

*Nunc, quod bene vertat, rem ipsam ag-
 gredia-*

grediamur; illud prius admonentes; Illustris-
 simum Baronium meritisimò iungi Paulo
 Bernriedensi; Nam ut iste sua etate Grego-
 rium VII. fortissimè à Schismaticorum in-
 cursionibus & missilibus defendit; sic & Car-
 dinalis Baronius eundem sanctum, imperter-
 ritum & inuictum Pontificem validissimè
 Tomo XI. Annalium tutatus est, eiusque
 sanctimoniam & pro Ecclesia Dei labores im-
 mensos, oculis legentium dilucidè subiecit. Cur
 igitur nouus hic Gregorianus Hyperaspistes
 non addatur Comes antiquo, Paulo; qui
 quantum dignitate à Baronio superatur;
 tantum de antiquitate ei Baro-
 nius cedat oportet.

b. 3

CÆ.

CAESAR BA-
RONIVS S. R. E.
CARD. AMPLIS-
SIMVS.

A
CALVINIANI RATIONA-
LIS CRIMINATIONIBVS
DEFENSVS.

CAPVT PRIMVM.

De Bulla Hadriani I. Pontificis.

SIGEBERTVS in Chronico, Anno salutis
M. C. XII. ita scribit. *Postea rediens Carolus*
(Magnus) *Papiam cepit: iterumq; Romam re-*
diit, Synodum constituit cum Hadriano Papa,
alijsq; centum quinquaginta tribus religiosis Episcopis, & Ab-
batibus: in qua Hadrianus Papa cum vniuersali Synodo dedit
ei ius eligendi Pontificem, & ordinandi Apostolicam Sedem,
dignitatem quoque Principatus. Insuper Archiepiscopos, &
Episcopos per singulas prouincias ab eo inuestituram accipere
desiniuit; & ut nisi à Rege laudetur, & inuestiatur Episco-
pus, à nemine consecretur: omnesq; huic decreto rebelles ana-
thematizauit: & nisi resipiscerent, bona eorum publicari.

Illu-

Illustrissimus Cardinalis Baronius Tom. 9. Annalium, Anno Redemptoris DCC, LXXIV. N. 10. & seq. refutat ista tanquam à Sigeberto in gratiam Henrici Imp. Schismatici conficta. I. Quia nemo scriptorum ante Sigebertum huius cōcessionis meminit, licet trecenti & duodequadraginta anni ab eo tempore, quo hæc concessio Carolo facta fertur, vsq; ad Sigebertum interfluxerint.

Responde t Caluinista, *magnam esse Baronij à πωδ&σίου, qui nesciat; ex puris negatiuis nihil consequi.* At mihi videtur hunc Caluini asseclam grandi calumniandi libidine, cum non minore inscitia, teneri. nam illud Dialecticorum pronunciatum: *Ex puris negatiuis nihil sequi;* ad syllogismos pertinet, non ad alia consequentiarum genera: Quis enim abnuat bonas & probas esse has cōsecutiones: *Non est homo; ergo non est risibilis. Non est risibilis; ergo non est homo. Non potest hinnire, ergo nō est equus. Nō est equus, ergo hinnire nequit:* Quid in his consequentiis iure desiderare potest?

Deinde Baronius nec syllogismum neque aliam consequentiam extruxit; sed absolutè dixit; neminem ante Sigebertum quidquam hac de re scripsisse; tamen si tacitè innuit hanc consecutionem. *Ergo falsum & à Sigeberto excogitatum est id, quod super hac re prodidit. Vel; ergo credibile est à vero abire, quod Sigebertus scriptum reliquit;* cum verisimile non sit, tantam & tam frequentem Synodum, & actionem tam solennem latere potuisse omnes scriptores, qui Sigebertum antecesserunt.

Peritius fecisset Caluinista, si Baronio obiectasset; *ab auctoritate negatiuè non valere argumentationem;* haud enim sequi: *Non est scriptum; ergo nec factum.* Sed respō-

diffe-

dissemus; hanc argumentandi rationem, in iis præsertim, quæ ad historiam spectant, non esse prorsus infirmam & elumbem; præcipuè accedentibus quibusdam circumstantiis, quæ huiusmodi collectioni verisimilitudinem concilient; vt hîc sanè conciliant: Cum enim tam multi partim nominati, partim innominati res gestas Caroli Magni sigillatim per annos singulos dispositas & digestas in literas retulerint; omnesque Synodos sub Carolo Magno celebratas minutatim consignarint, quis in animum inducat credere; hanc Synodum & hanc prærogatiuam, talem ac tantam, Carolo Magno, & toti Francorum nationi tam honorificam, in obscuro vsq; ad Sigebertum delitescere potuisse, adeo vt nulla penitus Annalium luce illustrata fuerit?

Postea retorquere conatur Caluinista Baronij argumentum in Auctorem. *Si in eo scelus est, impostura, fraus, mendacium, commentum impossibile, falsus titulus, schisma, dispendium aeterna salutis, mala artes, nimia nimiaq; salutis sue obliuio, qui post annos numeratos trecentos & duos de quadraginta, quàm gesta est, rem memoria mandat: (non accusat Baronius Sigebertum, quòd rem gestam post tot annos literis mandarit; sed quòd rem, quam olim gestam esse nullus aliorum testetur, ipse post tot annos in suos Annales retulerit; atque adeo dolo malo gestam esse, in gratiam Schismatici Imperatoris, cõmentus fuerit) quanto excellentiora illa omnia debent esse in eo, qui post alterum tantum annorum, (malè numeras Caluinista; ab Anno Domini M. C. XII. vsque ad Annum M. DC. I. quo nonus Baronij Tomus in Germania excusus est, non effluxit alterum tantum annorum, quia non effluerunt sexcenti septuaginta sex, qui alterum tantum annorum conficiunt. Si fidem non habes; digitis annos*

nume-

numera; & forsan credes.) *quod in sancta Catholica Ecclesia ab omnibus fidelibus fuit continuò verificatum,* (falsum prorsus, falsum, à Sigeberti ætate perpetuò à fidelibus reclamatum fuit contra Schismaticos: neq; vnq; Imperatoribus huius Iuris quod Sigebertus architectatus est, quieta possessio fuit: vt norunt omnes; qui norunt Historias non tantum Annum Christi M. CXII. subsequetas, sed & hunc annum antegressas) *à summis Pontificibus non tacito consensu comprobatum:* (falsum, restiterunt omnes; & qui aliter non poterant patienter hanc violentiam tolerabant, vt multò grandius euitarent. Testem do vel ipsum Paschalem II. Pontificem, qui Cathedram Petri tenebat eo ipso Anno, quo hæc Sigebertus prodidit; à quo cum Imperator *Inuestituram* Episcoporum & Abbatum per vim extorsisset, non diu hac concessione Imperator frui potuit: Paschalis enim poenitentia ductus, id quod coactus meticulosè concesserat; salubriter reuocauit, indicto in Lateranum generali Concilio; vt te docebit, si discere velis, Illustris. Baronius Anno Christi M. C. XII. & seqq. nam de Gregorio VII. eiusque successoribus Victore & Urbano, dicere aliquid, mora mera fuerit.) *ab Imperatoribus ferè productum*) Falsum; ante Henricum Regem IV. & Imperatorem tertium, nemo vnquam hoc ius non ius vehementius vrfit: quidam vt Henricus sanctus, & Conradus successor eius, nunquam ius hoc, quod ad electionem Romani Pontificis attinet, sibi vendicarunt, vt fatetur ipsemet Onuphrius in vita Gregorij VII.) *à clarissimis Theologis verò euictum.* (Qui nam isti clarissimi Theologi? Cur non nominas? Clarissimi quique & doctissimi Theologi à Pontificibus contra Schismaticos steterunt; vt satis docent Annales Ecclesiastici, præsertim

fertim Historia & res gestæ Gregorij VII. de quibus factis in Apologia) à præstantissimis Canonici Iuris doctoribus in perpetuis commentariis comprobatum (& hoc plusquam falsum est; nam Canonistæ vel hoc nomine sectariis quàm maximè sunt inuisi; quod Pontificis potestatem latissimè extendant; & non tantum ad Ecclesiastica, sed & ad temporalia directè, vel saltem indirectè, proferant. Quis Canonistarum vnquam Simoniacas illas & nundinatorias prælatorum *inuestituras* ab Henricis Imp. exercitas probavit? Quis non, quantum valuit, reclamavit?) à peritissimis Iuris civilis consultis recto calculo acceptum. (Falsum, peritissimi & præstantissimi legû Interpretes Baldus, Bartholus, similes perpetuo docuerunt iura Ecclesiæ salua & intacta esse debere; nec decere, vt quæ Dei sunt, Cæsar sibi vsurpet.) quod in scholis, Academiis, Ecclesiis, Collegiis, Cathedris, Monasteriis, & vbi non? disputationibus ac scriptis traditum, vnus negare, ac ad iniuriam Maiestatis Romani Imperij verbis confictis percellere ausus est. (Falsum prorsus; & quidem adeo, vt post Sigebertum, etiam pertinacissimi Schismatici, & Schismaticorum Regum patroni ardentissimi; hoc à Sigeberto cusum priuilegium nunquam pro partis suæ defensione proferre ausi fuerint, nec duo illi qui ex instituto Apologias pro Henrico IV. euulgarunt. Pleraque Monasteria, Collegia, Ecclesiæ, Cathedræ, Scholæ, Academiae semper profanis Schismaticorum conatibus obstiterunt. Si fidem non facio; faciat fidem Bertoldus Constantiensis in Chronico, & alij ex orthodoxis; Ex heterodoxis autem ipse Henrici Apologetes in Monasterium Hirsavvgense perquam iniquus; idque non aliam ob causam, quàm quia religiosus ille cœtus pro Catholica concordia contra pacis & veritatis perturbatores stabat

Ter-

Tertiò respondet Calvinista, Sigebertum non fuisse primum, qui hac literis mandavit; antecessisse VValthramum Naumburgensem, idem triennio ante Sigebertum testantem in tractatu de Episcoporum inuestitura per Imperatores facienda. Demus Illyricum, pessimæ fidei hominem, bona fide hunc Walrami seu Walthrami tractatulum in lucem protulisse; neque quidquam de suo assuisse; tamen quantum distat Waltramus à Sigeberto? Triennium, non amplius. Nam Sigebertus Anno M. C. XII. sua scripsit; Waltramus M. C. IX. vt ad calcem illius Tractatus disertè scribitur. Et cur Baronius Sigeberto in hoc commento spargendo primas non tribueret, cum VValtramus sit obscurissimus; & forsau non nisi in tenebrosissimo Catalogo testium veritatis Illyricanæ pronuper visus.

Dices saltem Sigebertum hoc non finxisse, cum VValtramus triennio ante Sigebertum idem scripserit. Respondeo, Sigebertum iure huius figmenti figulum cenferi; quia ipse in Chronico suo potissimum illud fouit, propagauit & ad posteros transmisit; alioqui absolute loquendo credibile est fabulam hanc natam esse, sub Schismatico Hentico Rege V. Imperatore I V. Et Paschali II. Papa: sub quo Sigebertus & VValtramus suas lucubrationes composuere: nam si plasma hoc vetustius est, cur nullus Gregorij VII. aduersarius id protulit? Cur nullus vel tenui indicio innuit? Animaduertit ipsemet Calvinista hanc suam de VValtramo obiectionem nimis esse friuolam, quocirca testes antiquiores scilicet producit. In printis Eutropium Longobardum, & PAVLVM Diaconum libro de Metensibus Episcopis. Quando Baronius producit Domnizonem & alios nondum editos Auctores,

quiratur iste, indignum facinus committi, dum tales in lucem non eduntur; tunc enim demum ex antecedentibus & consequentibus iudicium de mente & sensu eorum fieri posse. Quod Baronio occinit; hoc nos iustissimè à Caluiniano postulare quimus, quandoquidem nihil est causæ, cur sincerissimum & candidissimum Baronij animum fraudis suspectum habeamus; multum verò argumentorum est, cur, cum iste ineditos Auctores laudat, fallaciæ & imposturæ formido nos subeat propter Caluinisticum minimè candidum genium. Cur tu non euulgas Paulum Diaconum de Episcopis Metensibus, & alios adhuc typis non descriptos, quos tertio quoque verbo producis? Quanquam Paulus Diaconus nihil de Episcoporum *inuestituris*, nihil de Electione Romani Pontificis; nihil de commentitia Synodo Romana, vno verbo, nihil de stramentitio illo priuilegio Carolo per Adrianum concesso, scribit: Tantum hoc dicit; Carolum, *Romam ex duro Longobardorum seruitio ereptam suis sceptris addidisse, & cuncta Italia miti dominatione potitum esse*. Quod vt verum esset, quid tamen inde contra Baronium pro Sigebertico priuilegio cuinces?

Nam quod Calvinista, fidelis scilicet Interpres, ait, *hæc non nudè ad ipsos ciues, sed ad summum Pontificem pertinere*; id glossema est dignum illa glossa, quæ quiduis, quod mala mens suggerit, effutire audet: Nullus enim scriptorum, nullus inquã, scribit, quòd Carolus ipsum Pontificem summum sibi subdiderit; multoquæ minus, quòd à Pontifice illa priuilegia, quæ Schismaticus Sigebertus & gregales eius in eodem Schismatico ludo educati, fabricarunt; acceperit.

Eutropium tuum Longobardum tanti facimus, quanti Illyricum, ex quo hunc tuum Eutropium protuli.

tulisti: quem ante Othonem primum Imp. vixisse, quo argumento ostendes? Nec Illyricus Eutropio adscribit; Sed ait, *esse appendicem ad volumen Eutropij & adiutorum scriptorum, in viginti sex libros distributum*: Et addit, *scriptam à quodam non admodum literato*; quod res ipsa docet; Illyrico non tantum tacente, sed & prope dixeram, dormiente. Neque tamen quidquam eorum appendix hæc continet, quæ nobis Sigebertus apponit: Tantum dicit, *Carolus de ordinatione Pontificis statuisse, ut interesset quis legatus, & ut contentiosas lites ipse deliberaret, hoc est, decideret*. Quid hæc ad magnificentum illud priuilegium, quod Sigebertus nobis denarrat?

Postea maiores tibi Caluinista inflat. Citat enim Einhardum. Adonem Viennensem, Aufradium, Aldhelmum, Strabonem Fuldensem; Monachum Paderbornensem. Reliquos dicit se prætermittere, *ne pro certo & fanatico habeatur*. Utinam & hos omisisses. Longius à periculo huiusmodi opinionis de te conieitandæ abfuisses. Quis enim sani capitis tibi fidem habeat, quando propositi tui oblitus, id probas, quod probatione minimè egebat; id verò, quod maximè demonstrandum erat, prætersilis? Nam quis negat, Carolus Magnum venisse in Italiam rogatu Pontificis Romani; ut Romanam Ecclesiam & urbem à Longobardorum infestatione & deprædatione liberaret? Et hoc tantum testantur Auctores à te citati. Nihil aliud. De Synodo Romana & concessione illa Carolo ab Adriano facta, de qua Sigebertus, altissimum est vbiq; silentium.

Caluinista, qui Baronio inscitiam Dialecticæ immeritissimè exprobrat; ita argumentari videtur: *Carolus occupauit Romam & sui Iuris eam fecit; ergo omnia illa facta sunt, quæ Sigebertus facta memorat*. Pulcherrimè & argutissimè;

tissimè; quasi hæc consequentia ex antecedente illo villo modo sequatur, aut quasi Carolus sibi Romam ex Longobardorum potestate, & truculentia; non ipsi Romano Pontifici adquisierit. An nunquam legisti donationem Caroli Romano Pontifici factam, & confirmationem eius, qua olim Pipinus pietatem suam in Romanam Ecclesiam declarauerat? Legisti, video, libenter tamen arroderes; sed non audes apertè; exsertis dentibus: itaque per insidias id facis; fuisse nimirum hanc donationem *συνάλλαξιόν, & vitro citroque factam, quam malignè, more suo solens, suppresserit* (Anastasio) *Bibliothecarius, & hoc συναλλαγμα non tum demum fuisse institutum, sed ductum antea inter Pontificem & Pipinum.* Sed iste, *more suo solens,* calumniam struit tam Baronio, quàm Anastasio. Nam formulæ donationis tam Pipini, quàm Caroli absolutam donationem repræsentant, absque vlla conditione vel restrictione; vt intelliget ex earum lectione apud Anastasium in Stephano III. & Adriano. Et apud Bar. Anno DCC. LV. & DCC. LXXIV. Nec quidquam hinc suppressit Bibliothecarius, quia ex Authentico instrumento sua descripsit; Et vbi etiam ipsum autographum extet, Lectori indicauit, quod nullus falsarius facit. Et mirum sanè est, istum vbique fraudes somniare, cum de Pontificia dignitate adstruenda agitur; nil autem nisi, mera oracula crepare, cum vel obscurissimus aliquis scriptor aliquid contra Pontificis auctoritatem scriptum reliquit. Verum hac de re copiose actum est in libro de Imperatorum, Regum ac Principum Christianorum in Sedem Apostolicam munificentia.

Ait Baronius, Carolum, capto Ticino, nō iterum venisse Romam, sed celeriter in Franciam rediisse, vt aduersus

uersus rebellantes Saxones expeditionem pararet. Vociferatur Calvinista, *Baronium παραλογίζεσθαι ἀνισορήτως ex puris particularibus*. Ineptè profus, vt supra meras negatiuas, ita hic puras particulares propositiones occentat, cum Baronius nullū Syllogismū extruxerit: sed præcisè affirmarit, Carolum, post captū Ticinum, non Romam, sed Franciam petiisse: Et hoc omnes affirmare.

Caluinista ægrè concoquit istud omnes. *Opponere*, inquit, *possem myriadem scriptorum, si sit vsus, qui tradiderunt, Carolum, capto demum Ticino, Romam adiisse*. Nil opus myriade. Chiliade cōtenti erimus. Imò etiam centuria. Aperi Thesauros Bibliothecæ tuæ & prome centū. Manus dabit Baronius. Ex promissa myriade profert quinos, quorum primus Bernardus Presbyter in Historia Longobardorum, quem dicit vixisse sub Ludouico Pio Imperatore. Secundus est Remingus Præpositus S. Galli in excerptis Francorum. Tertius Hepidannus Cœnobita in Annalibus. Quartus, Hermannus Cōtractus primæ editionis. Quintus, Marianus Scotus. Sed isti cōtra Baronium nihil efficiunt; tum quia tres primi obscuriores sunt, quàm vt iis scriptoribus, qui hætenus in luce omnium versati sunt; & quorum auctoritate Baronius potissimum nititur, præferri debeant: tum quia duæ editiones Contracti, Vrsiniana scilicet & Canisiana, carent his, quæ pro se Calvinista adducit; tum quia hæc ipsa causam Calvinistæ non promouent; q̄ vt videas, en tibi ipsa verba *Carolus Longobardos cum Italia subiecit, anno, ex quo intrauerant, CCV. ipseq̄, cum triumpho Romam venit*. Subiecerat nimirum Italiam & Longobardos, quia iam omnibus occupatis, Ticinum arctissima obsidione premebat, expugnationis futuræ certus: Et Romam, obsidione adhuc durante, Pascha ibidem celebraturus venit, & quidem victoris & triumphatoris

toris in morem, quia antegressæ eius victoriæ, & quæ iam in manibus erat mox capiendò Ticino; tali honore non erant indignæ.

Eodem sensu accipiendus est Bernardus presbyter: qui dicit Carolum Romam perrexisse, *subiugatâ & ordinatâ Italia*. Vtique *subiugata*, quia omnia, præter Ticinum, in suam potestatem redegerat. Securus de Ticino itidem subiugando, licet cum Romam iret, nondum subactum esset. In eandem sententiam reliquos interpretari licet, imò necessariò interpretari debemus, præsertim Marianum, quia cum dicat, Carolum venisse Romam *Sabbato sanctæ Paschæ*, necessariò dicendum est, Regem Desiderium nondum in ditionem fuisse à Carolo receptum, quandoquidem obsidio Ticinensis adhuc circa Paschæ ferias durabat: (nisi Mariano crassissimum in historia errorem imponere velimus) sed eum, ut sæpe fit, in narrandis rebus ordinem rerum gestarum non seruasse; priusque exposuisse, quæ postea, & posterius, quæ prius gesta fuerant, quod & sacris & profanis Historicis semper licuit, semperque licebit: idemque tibi responsum sit ad Hepidamnum & Reminingum: quos tu ipse *cum mica salis* intelligi debere ais; quia animaduertisti, non consonare vero eorum dicta, nisi benigna interpretatione adiuuentur; qualis est mea, non tua; qui dicis; *Carolum non tantum in vigilia Paschatis ex castris ad Ticinum Romam venisse; sed iterum eò abiisse mox à capta Ticinensi vrbe. Et hoc velle citatos abs te Auctores*. Sed hæc palam aduersatur Mariano; qui dicit, Carolum Sabbato sancti Paschæ venisse Romam: ergo loquitur de illo aduentu, qui erat ante captam Paphiam; non post captam; nisi dicere, & simul omnibus historicis contradicere velis, Carolum

olum Anno sequenti, hoc est, Anno Domini DCC. LXXV. in ipsa Vigilia Paschæ, iterum venisse Romam.

Reliquos item abs te prolatos non loqui nisi de aduentu Caroli in Vigilia Paschæ, inde planum fit, quòd, teste Eginardo, Carolus non nisi quater Romam venerit: at quinquies venisset, si mox post captum Ticinum eò venisset, vt rectè dicit Baronius, Ad quæ Calvinista prorsus insipienter. *Ambiguitas significationis est in Termino VENIRE ROMAM, qui aliter in Maiore, aliter in Minore usurpatur, si argumenteris; nam in propositione sumitur ROMA pro vrbe, in Assumptione Synecdochicâs, pro tota Italia.* Quas Chimæras, quos tragelaphos pingit iste Caluini sectator, vt veritati tenebras inducat. Num Baronius syllogismum fecit? Num Maiorem, num Minorem propositionem instituit, in qua aliter sumatur terminus ille: *venire Romam*: in Maiore, aliter in Minore? Quæ hæc, obsecro, affanix? vel potius, quæ decipulæ? An non Baronius, cum quater solummodo Carolum Romam venisse dicit: *Romam* pro vrbe Roma, & *aduentum Romam*: pro aduentu in urbem Romam accipit? Quis vnquam audiuit talem Synecdochen? *Venit Romam*, id est, in Italiam. Licet enim omnis, qui venit Romam, in Italiam veniat; non tamen omnis, qui in Italiam venit, venit Romam. Quis vnquam vel fando audiuit, Romam pro tota Italia accipi? Ex qua fatua Synecdoche dicere liceret, eum, qui *venit Mediolanum*; *venire Romam*, quia Roma pro tota Italia, atque adeo pro quolibet Italiæ loco sumitur, & eum, qui degit Mantuæ, vel Bononiæ, degere Romæ, quia Roma pro tota Italia capitur. O nugæ plusquam aniles.

Quibus adde & hanc non postremam vaniloquentiam;

d

tiam;

tiam; Eginhardum dicere, Carolum quater venisse Romam, nam quando ex castris ad Ticinum in Vigilia Paschatis, Romam venit; & inde in castra ad Ticinum rediit, non cenferi ex Vrbe discessisse; hinc, licet, capta Ticinensi Vrbe, Romam reuenerit; Eginardum aduentum hunc & priorem pro vno eodemque aduentu computasse. Et hoc ex communi loquendi consuetudine, in quam nullum ius sit artificibus. Ex hac noua & inaudita loquendi & agendi ratione, sequitur, cum, qui iam Mediolano vel Ticino Romam venit; Et postea Mediolanum vel Ticinum regreditur, non cenferi Roma abiisse; & lices bis terue Ticino aut Mediolano Romam redeat, reditus istos pro vno aduentu numerari; neque, nisi semel Romam venisse; neque inde discessisse; licet itinere decem, duodecim, pluriumue dierum inde abiuerit; quia semper mansit in Italia; ergo nunquam discessit Romam. Ergo quoties redit, vnus cenferetur aduentus, praesertim, si animum redeundi habuerit. O mythologias Calvinisticas, ex solo odio dilucidæ & apertæ veritatis confictas. Eginardus, Caroli Cancellarius, omnium rerum à Carolo gestarum conscius & propè particeps, quater Carolum Romam venisse testatur; & quia iste tanto testimonio opprimitur, fictitium illum suum quintum aduentum sub quaternario Eginardi abscondere molitur; sed fatuè prorsus, vt iam vidimus. Licet enim quis, cum ex Vrbe quapiam peregrina, ad proximos campos vel pagos excurrit; non existimetur inde discessisse; & si reuertatur; de integro redire; si quis tamen inde itinere decem, duodecim, vel quatuordecim dierum abscedat; certè si redeat, toties rediisse cenferbitur; quoties ex tam longo itinere in Urbem reueat. Subtilis sanè est hæc Caluini-

stæ cogitatio; *Carolus Româ ad castra Ticinensia reuersus non excessit ex Italia; ergo licet post captum Ticinum Romam redierit, non nouus est aduentus; quia excursiones & domitiones non accedunt rationibus.* Si hoc verum est, tum sequitur, si Veronensis quispiam aut Venetus Romam se conferat, & inde in Patriam reuertatur; Et post aliquot menses iterum Romam reperat; cum non bis, sed semel tantum Romam aduenisse, prioremque & posteriorem itionem pro vno duntaxat aduentu numerari debere. At quis ita loquitur? Siquis dicat; *se semel venisse Romam;* num aliud auditor concipit, quàm quod verba præ se ferunt? *Semel utique non est bis; nec bis, semel. nec quater, quinques.* Si dicam; Archiepiscopum Mediolanensem Mediolano quater iuisse Romam; num poterit quis sub quaternario hoc aduentu *quintum* Mediolano Romam aduentum vllò iure complecti?

Ait Baroniùs; non potuisse tam breui tempore, quod post captum Ticinum, vsque ad reditum Caroli in Galliam interfuit, congregari Concilium & quidem generale, vt nominatur à Sigeberto. Occurrit Caluinita, *potuisse id fieri, nam Carolum in aduentu suo Romam ex castris ad Ticinum, secum duxisse Episcopos, Abbates & Indices, Duces & graphiones, eosque ibi reliquisse;* testemque citat Anastasium Bibliothecarium: Et Anonymum Auctorem de gestis Caroli Magni cap. 26. Tom. I. Antiq. lect. vbi legimus. *Cernuntur Episcopi, Abbatesq; & Clerici, Capellani cum Comitibus suis.* Sed Anastasius penitus nihil dicit de relictis à Carolo Romæ Episcopis & Abbatibus; Et sine dubio tot non secum adduxerat, qui Concilio generali cen-

tum quinquaginta trium sufficerent. Alter ex Anonymo locus tam est ad rem, quam si Calvinista pro se citasset Apologum illū Æsopi de rustici filio, qui cochleas assabat, & stridentibus accinebat illud; *ω̄ νάκιςα ζῶα.*

Sed ut videamus, quàm à testimoniis iste sit instructus, testem nobis dat maximum, & qui omnibus silentium imponat, Marsilium Patavinum, hominem hæreticum, & Pontificum Romanorum hostem capitalem, qui idem iisdem propemodum verbis in libello de Translatione Imperij dicit, quod Sigebertus, quippe qui Sigeberti commenta expilarit, & in sua oleta verbatim ferme transtulerit. Cui addit Gallicum quendam scriptorem Gallicè scribentem, quem dicit, Marsilij auctoritatem secutum. Grandissima sanè vtriusque auctoritas, & cui de via decedat oportet, Baronius, præsertim te vociferante: *Quid iam Baroni? Etiamnum impossibile tibi videtur concilij celebrandi tempus?* Omnino impossibile est: neque tu vel unico verbulo probabile fecisti, potuisse post captum Ticinum, tam exiguo temporis spatio, generale concilium cogi, & duo ex testibus tuis nihil de hac re dicunt: duo dicunt quidem; sed Sigeberto posthumant; & quidquid dicunt, ex lacunis Sigeberticis hauserunt.

Ait Baronius, tantum abesse, ut Carolus electiones Episcoporum sibi arrogauerit, ut potius suo promulgato decreto, eas statuerit esse liberas, & ex sacrorum Canonum præscripto institui iusserit, citatque capit. 84. lib. 1. capitul. Francic. & habetur itidem apud Gratianum d. 63. cap. 34. Calvinista in Syllogistam conuersus Baronij dicta in Syllogismum coniicit. *Qui ex sacrorum Canonum præscripto Episcoporum electiones per Clericos & popu-*

populum decreuit esse liberam, is eorum confirmationem & inuestituram non habet. At Carolus decreuit esse liberam, ergo ius confirmandi & inuestiendi non habuit. Si mentem Baronij sincerè voluisset exprimere; potius dixisset; qui Clericis liberam relinquit Episcopos eligendi potestatem ex Canonum præscripto, ille non arrogauit sibi eam potestatem, quam ei Sigebertus concessam fingit. Sic conformata Maior, longè concinnius tinnisset, quàm eo, quo à te proposita est, modo.

At tu Syllogismo, quem Baronio affinxisti, alio Syllogismo occurrere conaris. Qui ex prisco iure & instituto Imperatoris Romani electionem per principes Germanos, decreuit esse liberam, is eius confirmationem & consecrationem non habet. Papa Romanus decreuit Romani Imperatoris electionem per principes Germanos esse liberam: ergo Papa Romanus Imperatoris Romani confirmationem & consecrationem non habet. Quid ad hæc Baroni? inquit Calvinista. Negabis, opinor, propositionem meam; Ego itidem tuam. Hoc tamen discrimine; quod Baronius tuam negaturus sit iure; tu Baronianam, iniustè; quia hæc nititur lege & decreto Caroli; tua aliud fundamentum non habet, nisi tuam insecitiam: Pontifex enim, qui electoribus Romani Imperij liberam Imperatoris eligendi potestatem dedit, ius confirmationis & consecrationis sibi reseruauit.

Obseruemus autem, quod Calvinista fatetur, Pontificem decreuisse ut electio Romani Imperatoris per Principes Germanos sit libera. Est ergo Pontifex Auctor institutionis Electorum Imperij. Cur ergo hoc alibi negat? Mittis Baronium ad tuos rerum Alamannicarum Tomos, ut inde discat, quod nesciat. Quid, obsecro, ex notis tuis & ex tertio Tomo disceret, nisi tuas & Vadiani tui, crimina-

tiones, pseudologias, & *aiotas* anilem, quibus tu & tui res Ecclesiasticas, præsertim Monasticas, conspurcatis?

Accusas Baronium, quòd argumentum ducat ab auctoritate negatiuè, nimirum, *non fieri mentionem huius priuilegij in Capitularibus Carolinis; Esse igitur fictitium.* Iam supra, & alibi dixi, hoc argumentandi genus non esse prorsus imbelle, si aliæ circumstantiæ concurrant, vt hic quidem concurrunt: quis enim credat talis & tanti priuilegij nullam futuram fuisse mentionem in illis Capitularibus, in quibus omnia iura ad Ecclesiasticos pertinentia, tam minutatim enumerantur, palamque proponuntur, si vnquam in rerum natura existisset?

Obiicit Baronius cap. *eum Hadrianus* dist. 63. ex quo satis appareat, commentitium esse, quod Sigebertus de illo Carolino priuilegio tradit. Oggerit Calvinista: *Capitulum hoc esse commentitium. Adscribi Gregorio IV. quo Hadrianus II. sit posterior.* Mi homo, non tuum est hoc annotamentum. Sed doctissimorum hominum, qui iussu Gregorij XIII. emaculando Gratiani Decreto operam nauarunt. Sed vt Gregorij IV. non sit, an ideo est commentitium & fabulosum? Quoties in Gratiano hoc accidit, vt quæ huius vel illius erant, alterius titulo & nomine insignirentur? An non admonent correctores Decreti, hæc haberi in Pontificalibus manuscriptis inter gesta Hadriani secundi; itemque in collectione manuscripta Decretorum Romanorum Pontificum in Decreto eiusdem Adriani secundi? Cum ergo de re constet, quid tu de Auctore tricaris, & Baronio calumnias ingeris, cum Baronius Capitulum illud: *Cum Hadriano*, Gregorij IV. nomine non adduxerit; vtiq; non igna-

ignarus Hadrianum II. Gregorio IV. posteriorem esse. Sed tu nullam occasionē calumniandi Baronij ex fecundo tuo pectore fingere prætermittis; qui magna sanè operæpretium facis, cum doces, *hæc contineri in vita Hadriani II. scripta à Bibliothecario VVilhelmo.* Scilicet hoc ipsi, qui Gratiani Decretum castigarant, non monuerunt, vt proinde tu monitor expectandus fueris, ex Æsopi puteo asinus.

Obstrepiſ. Verba Bibliothecarij, qui vel VVilhelmus est; vt quidam censent; vel ipse Anastasius Bibliothecarius, vt existimat Baronius, & iam in Anastasio typis Moguntia excusa extant; aduersari Baronio. Qui, obsecro? vel potius quæ verba aduersantur? Num ista? Collectis igitur omnibus tam Episcopis cum vniuerso Clero, quàm primoribus Urbis cum obsecundantibus sibi populis, ab Ecclesia sancta DEI genitricis, semperque Virginis MARIÆ, qua appellatur ad præsepe, rapitur, strahitur, & ad Lateranense Patriarchium certatim à procerum, & plebis multitudine deportatur. Quod audientes tunc missi Principis molestè tulere, indignati scilicet, non quod tantum virum nollent Pontificem, quem nimirum anxie cupiebant, sed quod se, dum presentes essent, Quirites non inuitauerint, nec optata à se futuri præfulis electioni interesse consenserint. Qui accepta ratione, quod non Augusti causa contemptus, sed futuri temporis hoc omissum fuerit omninò prospectu, ne videlicet Legatos Principum in electione Romanorum Præsulum mox expectandis per huiusmodi fomitem inoleſceret, omnem sua mentis indignationem, medullitus sedauere, ac salutandum electum etiam ipsi humiliter accessere.

Certè hæc, quæ etiam apud Gratianū leguntur, valdè Baronio repugnant; Et ita quidē vt Romanus Clerus

&

& alij apertè testati fuerint, se noluisse Legatos Ludouici expectare in Pontificis electione, ne talis mos inualesceret, nimirum contra libertatem Ecclesiasticam, qua tunc clerus in electione Pontificis Romani gaudebat.

Si hæc Baronio non obstant, quæ ergo obstant? *Ista*, inquit Calvinianus. *Omnes hunc certatim coram isdem Legatis rapere, & ad summum Pontificatus apicem prouendum trahere, ac anxie nitentur portare, nisi blanditiis senatorum & consiliis aliquantulum sedati fuissent.* Sed neque in his, neque in sequentibus Bibliothecarij verbis quidquam apparet; quod vel Baronio aduersetur, vel priuilegium Sigeberticum stabiliat. Nam Senatores nihil aliud egerunt, quàm quod immodicum illum populi impetum rapiendi Adriani in Patriarchium Lateranense nonnihil represserunt, & quidem Legatis Ludouici presentibus: Postquam enim Adrianus à Clero & populo, absentibus Legatis, electus fuerat, moram nullam interponendam; sed quamprimum ad consecrationem procedendum populus censuit, omnis dilationis impatiens. At nec Senatus, neque ipsi Legati vnquam vel verbulo significarunt; ius eligendi Pontificem nõ Clero; sed Ludouico Imperatori competere: Et quomodo siluissent; si, vt fictitium illud Priuilegium habet, ius Pontificem eligendi Hadrianus primus à Clero abdicasset; & Carolo Imperatori cunctisque eius successoribus tam liberaliter concessisset? Quis credat Ludouicum II. Caroli Magni successorem tertium, nesciuisse, Priuilegium tam amplū antecessori suo, & sibi, tanquam legitimo successori, concessum?

Neque ipse Ludouicus audiens hanc Adriani electionem Romanos reprehendit, quasi alieni iuris inuasos.

fores & vsurpatores, sed laudauit, gratumque & ratum id factum habuit; vt testantur hæc Bibliothecarij verba: *Quorum omnium vnanimitatis desiderium audiens HLudouicus Imperator; cognoscens etiam qualiter in eo decretum suis subscriptionibus roborauerunt, valde gauisus est. Et, vt tantus Domini famulus, cunctisq; gentibus, videlicet tam Romanis, quam diuersis aduenis desideratus, & desiderabilis Christiana plebi præsiceretur, medullitus exoptauit: & mox imperialem scribens Epistolam, cunctos Romanos, quod dignum tanto elegissent officio præsulem conlaudauit, per quam videlicet innotuit, nulli quidpiam pramij fore ex consecratione ipsius quoquo modo pollicendum, cum ipse hanc non suorum suggestionem, sed Romanorum potius vnanimitate commotus ardentissimè cuperet prouenire. Maximè cum reddi, qua ablata fuerant, non auferri ab Ecclesia Romana, vel deperire quidpiam se diceret amare.*

Hic nullam videmus Ludouici querelam, quasi Romani falcem suam in alienam messem miserint; nec dicit; *sibi ius eligendi & confirmandi Pontificis competere; sed electionem iam factam approbat duntaxat & commēdat; cupitque, vt consecratio tanti Pontificis quamprimum instituat: Nam si vel per somnium quidquam vnquam de Sigebertico illo priuilegio audisset, an illud sibi non asseruisset, præsertim, cum Romanorum factum in electione Hadriani ex diametro cum priuilegio illo pugnet? Nihil horum Ludouicus; nihil prorsus; sed electionem approbat, ea approbatione qua rectè & legitimè facta approbare solent etiam illi; quibus in illam electionem nihil de iure competit. Quo pacto hodieque Imperatores & Reges Christiani approbant electionem Pontificis Romani, factam à Cardinalibus, & de illa certiores redduntur, etiam si penes illos non*

fit ius talem electionem respuendi. Quanquam Ludouicus peculiari etiam ratione de electione & futura consecratione Pontificis certior reddendus erat; quia providere debebat, ne in consecratione Pontificis tumultus quispiam existeret, & ne legitimè electo Pontifici aliqui sese opponerent; consecrationem impedire conantes; de quo lege quæ diximus Tom. 2. Defens. Belarm. lib. 4. cap. 13.

Inunc Calvinista, & clama: *Satin aperta hac, satin clara?* Vtiq; satis aperta & clara sunt, quibus non Baroniæ, sed tua calūnia soli meridiano exponatur; nihil enim penitus vel apud Gratianum, vel in vita Hadriani secundi exstat, quod vel obiter tale priuilegium, quale à Sigeberto proponitur, insinuet. Omnia testantur electionem Adriani in Romanorum, non in Ludouici potestate fuisse; & Ludouicū nihil hīc egisse, nisi quod factum Romanorum approbavit & laudauit; operamque præterea dedit, vt circa consecrationem omnia ritè & legitimè peragerentur.

Accusat Calvinista Baronium *inciuilitatē*, quasi deliquerit in illud Celsi I. C. *Inciuile est nisi tota lege perspecta, vna aliqua particula eius proposita, iudicare vel respondere*. Longè inciuilius est calumniari & Sycophantari, vt tu semper facis. An volebas, vt Illustriss. Baronius totam Adriani II. Historiam in refutatione fictitij priuilegij recitaret & exscriberet? An posteriora verba prioribus repugnant? An non æquè ac priora indicant, Ludouicum Imp. nullum eiusmodi priuilegium agnouisse, quale Carolo Magno & successoribus concessum fingitur? Ex posterioribus sanè verbis Bibliothecarij nihil aliud à sano colligitur, quàm consecrationem Hadriani fuisse dilatam, donec Ludouicus de electio-

ne Hadriani certior redderetur, & hoc propter causam supradictam.

Platinæ anteponomus seu Wilhelmum, seu Anastasium Bibliothecarium. quanquam neque ille quidquã de hoc commentitio priuilegio: vt satis declarant hæc eius verba. *Superuenerunt à Ludouico Imp. litera, quibus Romanos admodum laudat, quod summum Pontificem sanctè & integrè creassent, non expectato aliorum voto, hoc est, legatorum suffragio, qui fortè ea in re ob ignoracionem personarum minus iudicij habuissent.* Certè si Ludouico electio ex priuilegio Sigebertico comperiuisset, nequaquam Romanorum factum comprobasset, quòd, se & legatis suis inconsultis, Adrianum ad Pontificatum euexisent.

Iubet Caluinista, vt bene notetur Parenthesis illa Platinæ de legatis Ludouici. *Hanc ob rem legati Ludouici, qui eius rei causa aderant, indignati quod nusquam (vt par erat,) dum hæc agerentur interesse potuissent, &c.* Sed siue hæc Parenthesis sit à Platina, siue ex mente ipsorum legatorum, nihil contra ius fasque à Romanis commissum esse, testatur ipse Ludouicus; qui cum Romanis neque ex postulauit, tanquam cum alieni iuris inuasoribus; neque eos monuit, vt alio tempore ab electione Pontificis abstineant; sibi enim hanc potestatem competere; sed factum comprobauit, adiecta etiam hac mentis suæ declaratione; *sibi non esse constitutum iura Ecclesia Romana violare; sed intacta & illibata conseruare.* Nec tamen legati Imperatoris quando electioni intererant, eo fine intererant, vt ipsi suo arbitratu Pontificem crearent ac eligerent, sed vt electores protegerent; loco Imperatoris, summi Ecclesiæ Defensoris, ne quis turbas ciceret.

Ait Calvinista, *Carolo Magno dignitatem Patriciatuſ* fuiſſe collatam à populo; & hanc dignitatem fuiſſe maiorem, quàm illam *Aduocatie*, & deſenſionis Romanæ Eccleſiæ. Sed Calviniſta ſuo Decreto & Auctoriſ, ex quibus hoc decretum fabricauit, fidem habere deberet; ſi cõſtare ſibi uellet. Nam Sigebertus dicit: *In qua* (Synodo) *Adrianus Papa cum vniuerſali Synodo dedit ei ius eligendi Pontificem, &c. dignitatem quoque Patriciatuſ*, nam ita legendum eſſe, pro, *Principatuſ*, ipſemet Calviniſta admonet. Non ergo populuſ Carolo hanc dignitatem contulit, ſed Papa cum Synodo. Idem teſtatur Theodoricuſ Niemuſ, & Auctoſ Compilationis Chronologicæ, prout ab iſto critico citatur: idem tradunt alij Hiſtorici. Nec repugnant Otho Friſingenſiſ & alij, qui ſcribunt, Carolum factum & appellatum Romanorum Patricium, *acclamante populo vniuerſo*, quia populuſ acclamatione ſua id, quod à Pontifice factum fuerat, cõprobauit: ut & poſtea factum, quando in Imperatorem à Leone III. inunctuſ eſt.

Porro illa Quæſtio, vtrum *Patriciatuſ* an Eccleſiæ Romanæ *Aduocatia* ſit maior dignitas, de qua Calviniſta diſſerit, tam eſt neceſſaria, quàm illa, quæ paulò poſt proponitur & ridetur à Calviniſta ex Accuſatio: *Virum ſi nunc reuiuifcat Adamuſ Protoplaſtuſ, ducere poſſit uxorem, quoniam matrimoniuſ inter parenteſ & liberoſ prohibeatur in infinitum. Trica hæc ſunt & apina nec iucunde nec utiles*, inquit Calviniſta. Verè, ſi itidem accommodetur ad quæſtionem Calviniſtæ. Nam ſiue *Patriciatuſ* dignitas, ſiue *Aduocatia* Romanæ Eccleſiæ præſtantior fuerit; parum id intereſt; quia conſtat, vtramque Carolo à Pontifice fuiſſe collatam.

Illud eſt lepidum, quod ait, *Patricium* fuiſſe deſenſorem

forem populi; *Aduocatum* autem, *Ecclesiæ*; *Et Pontificem* res suas voluisse habere à re populi seiunctas; constituendo *Carolus Aduocatum* seu *Defensorem Romana Ecclesiæ*. Et hinc liquere; *Populum* fuisse potiore Pontifice, quandoquidem *Patriciatus Aduocatia Ecclesiæ* à *Carolo* in diplomatis præponitur: *Carolus Patricius Romanorum, filius & defensor sanctæ Dei Ecclesiæ*. Et hoc tam acutum discrimen sagaciter expiscatus est *Caluinista* ex *Suida*: qui ait; *πατρις* ὁ πατρις τῆς ἑκκλησίας. Sed inprimis non vidit *Caluinista*, hanc *Suidæ* Etymologiam esse ferè similem illis, quas ex *segnioris æui* scriptoribus collectas, *literiones* isti suauissimè ridere solent; nam quia duæ postremæ syllabæ in vocula *πατρις* cognationem quandam habent cum vocabulo *κρίσις*, inde etymon illud *Suidas* exculpit. Deinde vt maximè originatio hæc esset; æque tamen τὸ κρίσις ad *Defensionem* status *Ecclesiastici* ac *Politici* accommodari potest. Adhæc, *Patriciatus Romanus* solummodo erat dignitas, proxima postcōsulatum, vt patet ex *Formula Patriciatus cōferendi*, quæ exstat apud *Cassiodorum* lib. 6. *Variarum* in ipso libri exordio: Ex qua formula longè melius disces, quæ fuerit *Patricia* dignitas, quam ex huius *Caluinistæ* nugamentis: ad affimilem modum creant hodie *Veneti*, etiam *exteros, Patricios Venetos, & Romani*, ciues *Romani*. Et hæc *Patriciatus* dignitas eo fine *Carolo* data fuit, vt *Romanam Ecclesiam* tueretur; nec *Res populi Romani* à rebus *Pontificis & Ecclesiæ Romanæ*, neque huius à rebus *Romani populi* segregari poterat; Itaque qui has defendendas suscipiebat; etiam illas in *patrocinium* suum suscipiebat.

Obiicit *Caluinista*. Ex *Anastasio Bibliothecario* non posse eninci, *Carolus Magnum Pontificis pedibus osculum*

tulisse; sed hoc duntaxat: Carolum dextram Pontificis manum tenuisse. Et fortè legendum: dextera manu antedictū Pontificem. Haud satis dispicio, cur hic osculum pedum, & itionem ad dexteram Calvinista ingerat: non enim ideo Pontifex Carolo minor erat, si Pōtificis pedes nō est osculatus; quia multi, etiam ex illis, qui Romam veniunt, Pontificis pedes non osculantur, neque idcirco Pontifex illis minor est. Præterea, si Carolus non est Pontificis pedes osculatus, cur ergo Ursinus Calvinianus, qui se *Antiesuitam* indigitat, inter illos Imperatores, qui Pontificis pedes osculati sunt, numerat Carolū Magnum, in Appendice, quā ad Sycophanticū Scharrij de Pontificibus Hypomnema adiecit, & non ita pridem Ambergæ publicavit? Certè si, vt Calvinista ipsemet ex Anastasio narrat, Carolus Magnus *omnes gradus sigillatim sanctissima beati Petri Ecclesia deosculatus est*; pedum Pontificis osculū refugisse, iure censerī nō potest.

Nec video etiam vnde Calvinista hanc consecutionem extuderit. *Pontifex Adrianus dexter iuit Carolo; ergo Pontifex maior est Carolo*: quia Anastasius non dicit; Pōtificem tenuisse dexteram Caroli, sed Carolum tenuisse dexteram Pontificis: Hinc potius argumentator noster concludere debebat. *Carolus incesit ad dexteram Pontificis, ergo maior erat Pontifice*. Sed nos è vestigio occinuissemus Calvinistæ hæc eius propria verba: *Baculo eget, non rationibus, qui tam insaniter contendit. Et vidi ego Monachos Cappucinos (agnoscis tua verba) maximis principibus dexteros incedere; unde qui velit argumētari, illos Monachos esse supra Principes potestate ac auctoritate, eum nonne diceres delirare, & ad familiares mittendum?*

Ait Baronius; nomen *Inuestitura* non fuisse vsitatum tempore Caroli Magni: Et hinc etiam elucere imposturam

fluram

sturan priuilegij, quod Sigebertus Carolo concessum tradit; cum utatur nomine ea ætate minimè vsitato. Hic Caluinista mirificos triumphos agit, & coronam victtricem sibi decerni postulat. Credo ob cõuicia quibus tantum virum obruere tentat, quòd nomen *Inuestitura*, temporibus Caroli Magni existitisse neget. Clamat. *Eugepa bellum argumentatorem, dignus es, Baroni, qui de luculentitate rationis cum Zenone & Chrysippo in certamen descendas.* additque Baronium ita argumentari. *Ego non legi nomen Inuestitura existitisse tempore Caroli Magni; ergo nomen hoc tunc in rerum natura non erat; quod ait esse simile huic; Ego Baronium Roma non vidi; ergo Baronius non est Cardinalis Romanus.* Mittamus istas criminatio- nes Caluinisticas. Si Baronius errauit, cur Caluinista, allato exemplo, cum non conuicit erroris? Nam in chartis Traditionum, quas memorat, ex suo Tom. II. Scriptorum Alamannicorum non *inuestitura & inuesti- endi*; sed *vestitura & vestiendi* vocabula apparent, & in diuersa materia, nempe in traditione & donatione bo- norum temporalium; non in commissione officij Ec- clesiastici, cuiusmodi est Episcopatus, Abbatia, & simi- les prælaturæ; Et, nisi fallor, diu laborabit Caluinista donec tale exemplum inuenerit, Carolo Magno coæ- uum, vel antiquius.

Occidit Caluinista: *Priuilegium Carolo concessum fu- isse speciale pro Italia, non generale pro toto orbe. Nam Carolū in Gallis & alibi antea ius eligendi, confirmandi & inuestien- di Episcopos habuisse.* Sed mea parum interest siue hoc priuilegium generale, siue speciale voces, quia fictitiū est; quanquam tu cum Sigeberto parum concinis, qui priuilegium hoc extra Italiæ fines extendit; quando- quidem per illud inuestituras ab Henrico IV. & V. in Germania factas excusare tentauit.

CAPVT

Nugamenta Calvinistica in Epistolam Caroli Magni ad Elipandum de Hæresi Feliciana.

EXSTAT Tomo 3. Conciliorū in Actis Concilij Francofortensis. Calvinista vocat *Constitutionem* : vbiq̄ue scilicet constitutiones somnians, *more suo solens*, vt ipse loqui amat, Bacchatur inprimis in Bernardum Lutzenburgiū, scriptorem Catalogi Hæreticorū, quem *crimine falsi aspergere* nititur; quod scripserit; *In Concilio legati Sedis Apostolicae presidentes fuerunt, Theophylactus & Stephanus Episcopi. Os impudens & effrons*, clamat Calvinista. Cur, quæso? Quia ex *vocula Praesentes*, fecit, *Praesidentes*. Vnde hoc tibi constat, Calvinista? An vidisti manuscriptum Codicem, à quo huic tuo conuicio aliqua verisimilitudo veniat? Nam quod ais, *te tuam Bibliothecam in Breuiarium Baronianū pignus dare, si in Synodis Francicis vel apud de presidentia Romani Pontificis inueniatur, semper enim praesedisse Principem*; id scilicet tam verum est, quàm vera sunt cætera tua blateramenta: in omnibus enim Conciliis Francicis vel præcipuus Episcopus, vel præcipui Vicarius, vel Sedis Apostolicæ Legati, præfederunt, vel ipse Pontifex, si quando in Franciam, Concilij celebrandi causa, venit; vt venit Vrbanus II. quo præsedente Concilium Claromontanum est habitum pro recuperanda terra sancta; & quidquid Carolus vel alius Rex in conuocanda Synodo, vel in sententia dicenda, vel in iudicio faciendo gessit, id totum nutu & assensu Ecclesiasticorum gessit. Quapropter in Epistola ad Elipandū
ita

italoquitur. *Ecce ego vestris petitionibus satisfaciens congregationi Sacerdotum (hoc est, Concilio) auditor & arbiter assedi.* En auditorem se proficitur; non ergo *presidem* se iactat.

Dices. Fuisse itidem *arbitrum*. Omnino, quia sententiam, arbitrium & decretum Concilij ratum habuit. *Decernimus, & Deo donante, decreuimus, quid esset de hac inquisitione firmiter tenendum.* Decreuit ergo Carolus, quid de Elipandi opinione sentiendum esset, sed decreuit secutus Concilij, seu *presulum* sententiam; sententiam dixit, sed instructus ab Episcopis. Arbiter fuit, sed post arbitrium, & ex arbitrio Episcoporum.

Miror omissum à Calvinista locum Epistolæ Synodicae ad Episcopos Hispaniæ, in cuius exordio hæc leguntur. *Congregatis nobis in unum charitatis conuentum, precipiente & presidente piissimo & gloriosissimo Domino nostro Carolo Rege, &c.* Sed quid si quis eadem, qua Calvinista aduersus Luzemburgium, Crisi vsus, contendat hîc legendum, non *presidente*, sed *presente*? Certè non deerunt argumenta quibus opinionem suam stabiliat, imprimis titulus libelli Sacrosyllabi; vbi legimus: *In loco celebri, qui dicitur Franconofurd sub presentia clementissimi Principis Caroli.* En *sub presentia*; non, *sub presidentia*. Et in ipso libelli contextu: *Residentibus cunctis in aula sacri Palatii, &c. Sub presentia predicti Principis, &c.* Deinde, Respondeo, Carolum dici *presedisse*, non quòd propriè Iudex esset; sed quia materialem locum cæteris omnibus honoratiorem tenebat, nempe thronum & solium regium; vt ad similem objectionem de Imperatoribus Orientis respondet Bellarminus lib. I. de Concil. cap. 19.

Quis verò diuinet, quid Calvinista voluerit, quando

f con-

contra Lutzenburgium clamat; cum Felici & Elipando adscribere errorem adorationis imaginum, quem erravit Concilium Nicanum secundum, idemque dictum; septima Synodus Oecumenica. Vigilansne an somnians hæc Caluista scripsit? Nam Lutzenburgius adscribit Felici & Elipando errorem Iconoclasticum Copronymianum, & Claudianum Tauricum; nempe imagines non tantum non esse adorandas, seu colendas, sed & penitus exterminandas, & eliminandas. Num hæc est sententia Concilij Nicæni? Num Synodus ista hoc sanxit? An non è diametro vesaniæ huic repugnantia scita sciuit? Nec solus Lutzenburgius errorem Iconomachicum Felici Vrgelitano adscribit, sed & idem facit Concilium Senonense in Decretis fidei cap. 14. Platina in vita Adriani I. Pontif. Paulus Æmylius lib. 2. de gestis Francorum propè finem; quos citat Binius Tom. 3. Cōcil. in Notis ad Synodum Francofordiensem.

Adde his omnibus antiquiorem *Dungalum*, qui sub Ludouico Pio Imp. vixit, & contra Claudium Taurinensem æquè ac Ionas Aurelianensis, scripsit; cuius liber insertus est secundo Tomo Auctarij ad Bibliothecam SS. Patrum. Iste Auctor in præfatione sua Felicem hæreseos Iconoclasticæ in occidente antesignanum facit. Audiamus eius verba. *Cum enim Dominus beatissima memoria Carolus (Magnus) feruentissimus vigilantissimusque Catholica fidei tutor & propugnator, nequissima caput viperæ in Magistro huius erroris Felice contra sibilantis unitatem Ecclesia Apostolica auctoritate præualida ferreæque confregerit virga; rectum quidem est, quin ab eius benedicta generatione (à Ludouico filio, & Lothario nepote) supradictæ cauda bestia diro cuncta suo inficiens nidore eodem confundatur hastili, &c. ut quia peruersus discipulus (Claudius*
Taur-

Taurinensis) peruersum pestiferumque Magistrum (Felicem) non solum æquiparare, verumetiam deprauando & blasphemando excellere contenderit, &c. validiore etiam castigatione, quàm suus antea Doctor fuerat, corripatur, &c. En Felix apertissimè à Dungalo nominatur Auctor, Magister & Doctor eius erroris, quem Claudius sequebatur, & quem Dungalus in Claudio refutaturus erat. Et Claudius dicitur Felicis discipulus. Non iniuria igitur Felici hic quoque Iconomachicus error adseribitur. Libros Pseudocarolinos hic tacitus prætereo; quia in Horto sanctæ Crucis omnes nebulas à Calvinista hoc sparsas dispulimus.

CAPVT III.

De præfatione Caroli Magni in sua Capitularia.

EXTRA initio Capitularium Francicorum, quæ Pithœus euulgauit. Et in legibus Caroli Magni, quas olim Amerbachius, nuper R. P. Ioannes Busæus Societatis nostræ vna cum Hincmari Epistolis publicauit. Calvinista, more suo solens Constitutionem somniat, & quidem de Disciplina Ecclesiastica & officio Episcoporum. Inde contra Baronium euincere contendit, ad Regis seu Imperatoris, non ad Papa officium pertinere, ut Episcopis & Presbyteris leges præscribat. Sed Calvinista duo aduertere debuisset. Primum, Carolum quidquid fecit, fecisse nutu & permissu Episcoporum, ut leges latæ plus roboris ac firmitatis haberent, & efficacius in vsum moresque inducerent; quod satis ex ipso præfationis contextu liquet.

Secundum est, hæc Caroli Capitularia, nõ tam esse novas leges, quàm veterum Conciliorum Canones, ex quibus Carolus, vt & postea alij Reges & Imperatores Francici, vnum in volumen cõiecerunt & collegerunt illos, quorum obseruatio magis obuia & necessaria erit. Hoc cur non liceat Principi, præsertim consentientibus Episcopis ?

Reprehendit Caluinista Baronium, quòd hanc Præfationem Caroli retulerit ad Annum DCCC I. quasi hoc anno scripta fuerit; quem ait, falsitatis argui ex ipsa inscriptione; in qua Carolus vocatur tantum Rex Francorum, non Augustus, non Imperator solennibus huius anni titulis. Respondeo, Caluinista, more suo solens Baronio iniuriam facit. Nam Baronius non dicit præfationem istam hoc anno fuisse scriptam, & Capitularibus Carolinis præfixam; sed quia de legibus Caroli sermo eo anno incidere; hanc etiam præfationem Baronius citauit, imò & recitauit, vt ex ea lector intelligeret, quo animo Carolus Ecclesiasticis leges dare voluerit. Iste suo Illyrico in Catalogo Testium doctior corrigit, quod Illyricus corrigere nequirit; nam ex his numeris Anno Dominicæ Incarnationis DCC. LXXXVIX. facit ipse per Crisin suam hunc numerum DCC. XCVI. ratus numeros apud Illyricum fuisse transpositos. Sed nos malumus audire ipsum Carolum quàm hunc *ἀνεμν* criticum, qui in editione Pithœana ad finem cap. 82. Anno Dominica Incarnationis DCC LXXXIX. Indictione duodecima, Anno XX. Regni nostri Actum est huius legationis edictum in Aquisgrani Palatio publicè. Data est hæc quarta die decima Kal. April. Editio Amerbachiana. Pax prædicantibus, gratia obedientibus, & gloria Domino DEO nostro IESU CHRISTO, Amen. Anno Dominica Incarnationis DCC. LXXXIX.

LXXXIX. Indictione XII. Anno XX. Regni nostri actum est huius legationis edictum in Aquisgrani Palatio. Publicè data est hac carta die decimo Kal. Aprilis. Habeo etiam horum Capitularium ex Bibliotheca S. Galli apographum; ubi idem Annus Domini consignatur; & cætera prorsus cum Amerbachiana editione consonant; Et ut ego quoque Crisín, sed saniozem, adhibeam, pro, die decimo, legendum arbitror; duodecimo Kalend. Aprilis. Ex quibus etiam emendare licet mendum, quod extremis verbis in editionem Pithœanam irrepsit.

Inunc Calvinista, & Baronio temerè & impudenter inequitat; quasi Capitulare Caroli anno non suo collocarit; cum tu cum tua Critica totis foribus aberres. Et si quid cordis prudenter Critici habuisses, facilè vidisses apud Illyricum redundare illam quinarij notulam, V. qua extrita, numerus rectè constat.

Miratur Calvinista, cur Carolus cap. 82. Edit. Pithœanæ, Symbolum relegens non faciat mentionem *descensus ad inferos*. Respondeo, quia comprehendit sub illo; *mortuus est*; vel illo; *sepultus est*. Falsum est autem articulum hunc in nullo vetere Germanico Symbolo reperiri; falsitatem hanc redargui præfatione in *Murices Catholica & Germanica Antiquitatis*; ubi & illud Symbolum citavi, quod nuper Freherus cum notis euulgavit.

Ut autem videas quàm consideratus sit Calvinianus iste; Latino Capitulari subiungit interpretationem Germanicam: Et verba illa sua Latina: *Anno Dominica Incarnationis DCC. XCVI. Indictione XII. Anno XXI. Regni nostri Actum est huius Legationis in Aquis, Palatio publico, Datum die decima Kalend. Aprilis; ita Germanicè reddit. Im Jar nach 8 Menschwerdung unsers Herrens.*

vnd Heylands/sibenhundert vnd im sechs vnd neunzigsten/Indictione XII. vnsers Reichs im zwey vnd zwanzigsten Jar. Geben zu Ach in vnserm Kayserlichen Pallast/den 23. Tag des Monats Meyen/10. Comparet hæc, qui Germanicam linguam intelligit, cum Latinis, & mox versoris huius acumen, & circumspeditionem deprehendet. Eratne Palatium Caroli Anno DCC.XCVI. *Cæsareum seu Imperatorium?*

CAPVT IV.

Caroli Magni iuramentum pro defensione Ecclesie.

IN nomine Christi spondeo atque polliceor ego Carolus Imperator coram Deo & beato Petro Apostolo, me protectorem & defensorem fore huius sanctæ Romanæ Ecclesie in omnibus utilitatibus, quatenus diuino fultus fuero adiutorio, prout sciero poterog. Recitat Baronius Anno DCCC. ex Ordine Romano.

Hoc iuramentum esse fictitium probat Calvinista duobus subtilissimis argumentis. Primum est. Quia Gratianus illud suo Decreto non inseruit, sed aliud longè recentius, quod Otho I. Pontifici Ioanni præstitit. Potius autem hoc Caroli Magni, suo operi intexuisset, si in rerum natura existisset.

Secundum, quia Leopoldus, Episcopus Bambergensis, in lib. de Zelo veterum Principum Germania iuramentum Caroli pro suppositio habet. Cuius verba cum Calvinista recitasset, subiungit. Vides, ut apertè neget ante tempora Othonis Magni in usu fuisse hanc iuramenti formulam, atque eadem

eadem operâ à Carolo Magno prestitum. Commentitium ergo sit necesse est, αὐτὸς ἔφα. Nemo repugnet. At nos opponimus Ordinem Romanum, sic enim appellatur Ritualis liber, *de diuinis Catholica Ecclesia officiis & ministeriis per totius anni circulum*; quo Romana Ecclesia utitur; qui antiquissimus est, & vt Melchior Hittorpius præfat. in Liturgicos Auctores arbitratur, à Magistris Romanæ Ecclesiæ tum conscriptus, cum Stephano Pontifice, & Pipino primùm, deinde Carolo Magno procurante, diuina officia Romana cum Romano cantu in Galliam sunt introducta. Etiam Sigonius, cui Caluiniſta plurimum, nec immeritò, tribuit, *Ordinem Romanum*, antiquissimum nominat; quem si nugatoriis Caluiniſti cauillationibus non anteponeremus, parum utique vetustatis reuerentes essemus.

Ad primum argumentum respondeo, Gratianum illam iuramenti formulam, quæ plenior & perfectior est, in Canonum Volumen intulisse, non eam, quæ antiquior, breuior & contractior. Nam illa Othonis Magni, *Tibi Domino*. distinct. 63. expressè & disertè longè plura capita complectitur, quàm formula Carolina. Adde, forsan ideo in Decreto omiffam, non quia in rerum natura non fuerit, sed quia Gratiano ignota fuerit. Vt enim Gratianus *Polyhistoris* laudem mereatur; certè *omniscij* nomen & gloriam sibi nunquam vendicabit.

Ad secundum respondeo, Leopoldi verba esse ista. *Iuramentum autem tale ab Imperatoribus seu Regibus Romanis ante tempora dicti ΟΤΗΟΝΙΣ, &c. fuisse prestitum, non recolo me legisse.* Ecce Lupoldus seu Leopoldus dicit, *se non legisse, utrum aliquis Imperator vel Rex Romanus ante Othonem simile iuramentum præstiterit;*

stiterit; non autem dicit; *nullum simile iuramentum præsstitisse*. Quis verò tam cœcus est, qui non videat, quanto discrimine duo ista distent? *Præsstitum esse, non recolo me legisse*: Et; *Non fuit præsstitum*. Et tamen Calvinista ex priore illo hoc posterius concludit; Et qui nouus mundo Gerontodidascalus exortus, Baronium toties Dialecticam docet, Sus scilicet Mineruam, hoc argumento lectoribus risum excutit. *Leopoldus dicit, se non meminisse, num ab Imperatoribus, Othonem primum antegressis, eiusmodi iuramentum Pontifici Romano præsstitutum fuerit, quale à Gratiano affertur: ergo Leopoldus affirmat, iuramentum quod ex Ordine Romano affertur, esse supposititium: Ergo uera est supposititium, nulloque numero habendum*. Pulchrè & argutè: quasi Lupoldus omnia volumina, quæ in rerum natura erant, euoluerit: Et si euoluisset, recentem præsentemque omnium memoriam habuerit.

Deinde, qui dicit, se non recordari, num hoc vel illud legerit; is minimè eo ipso asserit, hoc vel illud in rerum natura non existisse; Innumera enim sunt, quæ, diligentissimus quisque & indefinens lectionis studiosissimus non legit; aut si legit, non meminit, num legerit. Quæ ergo arte ex Lupoldi verbis illam suam conclusionem exsculpet?

Ad extremum, licet Lupoldus asseueraret, quod non facit, nullum Imperatorem ante Othonem simile iuramentum Pontifici præstitisse, an ideo Ordini Romano, libro antiquissimo, fidem abrogaret, & nos in suam sententiam ire cogeret?

CAPVT

CAPVT V.

De Epistola Caroli Magni ad Pipinum filium, Regem Italiae. De Ecclesiastica immunitate.

HANC Epistolam nimis admodum oculis in-
tuetur Calvinista: Et parum abest, quin eam
reiiciat. Mouetur tamen non nihil auctori-
tate Sigonij, qui eam ex antiquis monumentis
in librum quartum de Regno Italiae transcripsit. Et ex
Sigonio Baronius Tom. 9. Anno DCCC. I. Neq; alia
repudiandi causa suppetit Calvinistae, nisi quia Eccle-
siasticam libertatem, & ab exactiōibus immunitatem
nimis aperte confirmat; & tricatur nescio quid *de styli*
inelegantia; quasi Carolus Magnus suis in scriptis Cice-
ronis, aut alterius de meliore suo flosculos consueue-
rit sectari. Mox omnem inelegantiā hae Epistola exuis-
set, si Ecclesiis & Monasteriis tantum ademisset, quan-
tum concessit. Nimirum in schola Calvinistarum sty-
lus impolitus est, quicumque Episcopis, Clericis & Mo-
nachis aliquid priuilegij concedit. Eam ob causam nil
dubito, repudiat quoque Calvinianus Capitulum illud
Caroli Magni, cuius initium; *In memoriam beati Petri*
Apostoli, & c. apud Gratianum d. 19. Et in Concilio Tri-
burienfi cap. 30. Et illud; quod est apud eundem Gra-
tianum 11. q. 1. c. 37. *Volumus*, & lib. 6 leg. Francic. cap. 281.
quia nimis sunt illatina & inuenusta, utpote nimis ma-
gnas prerogatiuas Romano Pontifici & Episcopis lar-
gientia. Exstat autem hae Epistola Caroli ad Pipinum
etiam inter Capitularia Caroli publicata à Vito Amer-
bachio: ut proinde eam Sigonius primus non ediderit,

g

omnis-

omnisque suspicio de impostura, quam Calvinista finxit, in auras evanescat.

CAPVT VI.

De Testamento Caroli Magni.

VVLGAVIT illud Pithœus. Transtulit in Tomum Nonum Annalium Illustrissimus Baronius: In quo ingenuè fatetur, sibi incompertum esse quodnam fuerit Examen vel iudicium Crucis, cuius in Testamento fit mentio: Et cum in Testamento Iudicium Crucis permittatur, lib. I. autem Capitularium cap. 108. qualibet *examinatio Crucis* prohibeatur; visum est Baronio illud ab hac distingui; & illud, licitum; hanc illicitam esse.

Ad quæ Calvinianus post prodigiosa conuicia: *Synonyma hac sunt, Baroni, & in hoc vsuali sermone æquivalent, sicut purgatio & probatio.* Ita quidem & ego sentio; sed num idcirco tantus vir tantis conuiciis insectandus & proscindendus erat, præsertim cum, quod dicit, non careat omni verisimilitudine? Nam quid tu contra hisces, si Baronius legem illam vetantem solum referat ad probationem & examinationem Crucis seu ligni de Cruce Dominica, de qua dictum à nobis est Tom. 1. de S. Crucel. 2. cap. 21. Et quam Mallonius in explicatione Sindonis cap. 4. ita describit. *Ferunt verū Christi Crucis lignum, sic cognosci, & probari, quòd & aqua iniectum non supernatet, sed statim submergatur; in ignem verò coniectum prunis ipsis quasi ignitum, candeat magis, nec absumatur.*

Clamas; *Sexcentis exemplis te Baronium docere possem, quid sit examinatio seu iudicium Crucis.* Cum ad rem ventum

tum

tum est, ne vnum quidem adducis, sed Baronium ad Cuiacium & Delrium ablegas. Quorum prior ipsemet nesciuit, quæ & qualis hac probatio seu purgatio per Crucem fuerit; Delrius lib. 4. Mag. Disquisit. cap. 4. q. 6. putat fuisse genus purgationis per sortes quibus se ad Crucem aliquam, ei manus imponens vel eam amplectens, quis expurgabat. Et subdit Delrius; Cruce ergo contendere, non aliud est, quàm ad Crucem stare. Stare vero ad Crucem; quid sit nescio, nisi id, quod dixi. Postea producit idem Delrius legem Frisonum de iudicio seu sorte Crucis. Sed de hac recopiosissimè à nobis disputatum est loco paulo antea nominato Operis de S. Cruce; quo lectorem remitto, si talium cognoscendorum cupidine teneatur.

Scribit Baronius, Carolum in Testamento suo nihil de Imperio Romano decreuisse; sed reliquisse hoc in arbitrio Pontificis, vt daret, cui vellet, vt pote, qui probè sciuerit, Imperium Romanum non esse hæreditarium. Hic Calvinista post ingentem conuiciorum nimbum in Illustrissimum Baronium effusum, vociferatur; *Carolus Magnus fecisse quatuor testamenta; in scriptis tria; quartum, ἀγραφοῦ, sine scripto.* Et mox quasi sententiæ suæ contra Baronium suffragatores, citat Einhardum in vita Caroli, Aldhelmum Benedictinum in Annalibus Francorum Anno Dom. DCCC. XIII. Strabum Fuldensem in iisdem Annalibus Eod. Anno. Engolismensem Monachum in vita Caroli. Adonè Vinnensem in Chronico. Theganum Chorepiscopum Treuirensis. Anonymum in vita Ludouici. Philippum Schurgium, Canonicum Francofurtensem libro primo Collectan. de Vrbe Francofurtensi. Monachum Padebornensem in Vita CAROLI

Magnilib. 4. Istis Auctoribus citatis, è vestigio, *more suo solens*, horrificis in Baronium criminationibus tonat & fulminat, & eo impudentiæ progreditur, vt maximo, Illustrissimo & eruditissimo Baronio, diabolariis iste *litterio* accinere non erubescat: *In nunc Baroni, & perge nobis procudere Annalium scripta; (Quæ) tardipedi Deo daturi (sunt) infelicibus vstulanda lignis Imperator Augustus & Rex Catholicus.* Sed tu citius Vulcani pabulum fies, quã doctissimi illi Annalium Tomi. Ad rem. Ex omnibus Auctoribus quos adducit, nullus penitus dicit; Carolum Magnum *quatuor testamenta condidisse*; sed tantum hoc, à Carolo Magno, ætate iam ad præcipitium vergente, Ludouicum filium imperij cõsortem adscitum, & Imperialis nominis hæredem constitutum, & imposito diademate coronatum, *Imperatoremq; & Augustum* appellatum, quod ipse Baronius diligentissimè Anno Christi DCCC. XIII. ex Annalibus Francorum; ex Eginardo & ex Thegano annotauit, prolixè singulorum verbis exscriptis. Et tamen effrons iste ita Baronio insultat, quasi nec Eginardum, nec Francicos Annales, nec Theganum vnquam legerit, aut viderit; quorum nullus, vt antea dictum, quidquam de quatuor testamentis vel leuiter innuit: Et tamen iste audacissimè asseuerat, primum testamentum fuisse de *Regnis*: alterum *breuiatum* apud Eginhardum *de thesauris & re familiari*: Tertium, *in quo de filiarum, & ex concubina liberorum legatis disposuerit.* Quartum *nuncupatiuum*, quo Ludouicum Imperatorem nuncuparit. Et licet secundum Testamentum exstet apud Eginardum, quod ipse etiam Baronius ex Eginardo recitat Anno DCCC. XI. & quidquid sit de tertio; quartum tamen commentitium est, & in cerebro huius Calvinistæ natum, quia in comitiis & consilio

lio generali, vt loquuntur Annales, designauit Carolus Ludouicum in Imperatorem & Augustum. Neque vnquam ostendet nobis Calvinista eos ritus in hac designatione obseruatos, qui ad testamentum *nuncupatorium* requiruntur; nisi velit ita delirare, vt quoties vel orientis vel occidentis Imperator aliquis, filium suum nuncupauit Imperatorem & Augustum; testamentum nuncupatorium condidisse censi possit.

Sed quidquid sit de hac nuncupatione, nunquam negauit Baronius id, quod iste verbosè ex variis Auctoribus adducit; sed tantum causam reddidit, cur in illo testamento, quod de diuisione Regnorum suorum inter filios; Carolus in Villa Theodonis Anno Redemptoris DCCC. VI. fecerat, nulla mentio Imperij Romani facta fuerit; nempè, quòd Carolus Romanum Imperium non pro hæreditario haberet, sed pro eo, quod ad dispositionem Pontificis spectaret, quæ ratio tam proba est & solida, vt alia ne fingi quidem verisimiliter possit: Quis enim credat Carolum in Testamento de Regnorum diuisione omisurum fuisse id, quod omnium potissimum erat, si id in arbitrio suo, non in Pontificis voluntate situm credidisset? Nam quod postea Anno Redemptoris DCCCXIII. Ludouicum Imperatorem nominauit, & diademate insigniuit, id Pontificis assensu factum par est credere; cum enim Carolus Leoni III. hunc honorem habuerit, vt ab eo Testamentum de diuisione Regnorum confirmari uoluerit, probabile sit, Leonem Carolo designandi Imperatoris potestatem fecisse; neque hæc Ludouici ad Imperium nominatio & coronatio aliud fuit, quàm designatio; & ita expressè loquitur Philippus Schurgius à Calvinista citatus; idemque inde liquet, quia postmo-

dum Anno Redemptoris DCCC. XVI. Ludouicus cum coniuge à Stephano Pontifice Imperator inunctus & coronatus est, vt docet Theganus lib. de Gestis Ludouici; *Et in proxima die Dominica in Ecclesia ante Missarum solennia coram clero & omni populo consecrauit eum, (Stephanus Papa) & vnxit ad Imperatorem, & coronam auream mira pulchritudinis & pretiosissimis gemmis ornata, quam secum apportauerat, posuit supra caput eius: Et Irmingardam Reginam, appellauit Augustam, & posuit coronam auream super caput eius.* Hæc Theganus, qui ibidem memorat, quanto honore Ludouicus Stephanum Pontificem exceperit; quæ quia Calvinianis grata fore non dubito, haud grauatè recitabo.

Perrexit post Missam (non ergo erat Ludouicus Calvinista, quia Missam audiuit) Dominus Ludouicus obuiam supradicto Pontifici obuians ei in campo Magno Rhemensum. Descendit uterq; de equo suo. Et Princeps se prosternens omni corpore in terram tribus vicibus ante pedes tanti Pontificis & tertia vice erectus salutauit Pontificem istis verbis dicens: Benedictus, qui venit in nomine Domini. Vt hæc tibi arri- dent, Calvinista? qui mentitur, Baronij Annales fuisse in Hispania prohibitos; cum illa prohibitio non nisi ad vndecimum Tomum pertineat propter insertam disputationem de Monarchia Sicula.

Illud placet, quod faterur, Ludouicum à Carolo Regem solummodo Romanum, quem veteres *Casarem* appellarint, creatum esse; quod Baronius adeo nõ negauit, vt inaugurationem istam Ludouici Anno DCCC. XIII. copiosè ex variis scriptoribus recita- uerit. Sed quæritur, cuius concessu hoc fecerit Carolus? Et cur non Imperatorem absolutum fecerit; & cur postea

postea à Stephano Pontifice consecratio, coronatio & vnctio Imperialis adhiberi debuerit?

Vide autem & obstupescere petulantissimam Caluiniſtæ huius Baronium traducendi pruriginem, ne dicã *ſcabiem*. Anno Domini DCCC. VI. Num. 24. vbi de Caroli Magni testamento agitur, irrepſit ſiue Typographi, ſiue Amanuenſis culpâ, error, ponentis pro *Eccleſia S. Petri; S. Papa.* quod erratum ipſemet Illuſtriſſimus Baronius in Appendice ad Tomum II. pro Anno DCCC. VI. palam corrigendum, & *S. Petri*, reponendum eſſe monuit; & in margine ibidem reſcribendum: *Reges Francorum conſtituuntur defenſores Romana Eccleſiæ: pro; Pontificum.* Anno itidem DCCC. XXXIX. Num. 2. vbi de Teſtamento Ludouici Pij ſcribit; veram ſcripturam adfert; nimirum, *Eccleſia S. Petri; non S. Papa.* Quid Caluiniſta? *Integrum, præter morem, laudat Baronius hunc locum, quem ſolito falſi crimine corruerat in Caroli Magni conſtitutione, contra Codd. M. SS. & Pithæi, vnde exſcripſit, Mutijg. editiones.* Bona verba, quæſo, Caluiniſta. Legem nimis duram erratis Typographicis rogas, dum crimine falſi infamas. An non ſi ex hac tua lege, tecum ageretur, ad incitas res omnis tua redigeretur? An tua opera carent vitiis Typographorum & Amanuenſium? Res contrarium loquitur. Hæc facile condonarem & cõcoqueremus. Vtinam carerent veris falſi criminibus; mendaciis item ex proſoſito effuſis, conuiciisq; & criminationibus in præſtantiſſimos quoſque virulentiſſimè coniectis; quorum criminum, criminationum & mendaciorum quis tibi gratiam faciat, quandoquidem tu ex erratis librariorum Baronij tam ſollicitè

materiam Baronium infectandi quæriſ?

CAPVT

*De Epistola Ludouici Pij Imperatoris ad
Arnonem Archiepiscopum Salisbur-
gensem.*

Nunc exscripsit Calvinista ex Catalogo testi-
tium Illyrici, qui eam nescio ex quibus late-
bris in lucem eduxit. Non reuocabo in du-
bium Illyrici fidem. Bona fide egerit homo
malæ fidei Illyricus. Quid tandem inde Calvinianus
cum suo Flaccio (cuius in hanc Epistolam notas expi-
lavit) euincere contendit? Istud nimirum. Imperatori
omnes Episcopos, atq; adeo ipsum Papam, totumq; Clerum fu-
isse subiectum: Id planum fieri ex hac Epistola, in qua Arnoni
Imperator imperat, precipit, & ut præcepta fideliter capessat
& exequatur; Pænis intentatis, mandat. Ex eadem Epistola
liquet; Imperatorem Cleri disciplinam per leges abs se in Con-
cilio Aquisgranensi latas constituisse; easq; leges ad Arnonem
misisse, ut eas suo clero proponeret, ac promulgaret, graui mul-
ta immorigeris proposita. Dicit etiam Imperator, Concilium
Aquisgranense diuino nutu, suoq; studio fuisse congregatum:
Ergo non Papali iussione, inquit Calvinista; quasi necesse
sit provincialia Concilia à Papa conuocari. Quis hoc
vnquam docnit?

Illud item addunt: Ex Epistola Ludouici satis appare-
re Papam nihil iuris in Episcopos Gallia ac Germania habuisse;
& non tantum non temporalem, sed ne spiritalem quidem gla-
dium supra omnes Christianos habuisse.

Verum hæc & omnia alia huius generis nihil aliud
sunt quàm fumi & nebula; nam regulas illas de disci-
plina Clericorum & Monachorum non fecit Ludoui-
cus,

cus, sed Concilium Aquisgranense; quamuis volente & iubente Imperatore; cui etiam à Concilio promulgatio nouorum Canonum & decretorum est permiffa, vt efficacius & certius ad effectum deduceretur, & in vsum inducerentur. Itaque quidquid Ludouicus ad Arnonem scripsit, id quasi vices Concilij agens scripsit. Quis autem abnuat, Imperatori vel alteri Principi promulgationem Canonum & executionem vrgendam demandari posse, si ita necessitas postulet? Hoc Ecclesiasticæ libertati nihil penitus derogat.

Quis præterea negat, Imperatorem vel Regem posse Episcopos Imperij vel Regni sui monere, vt ad Prouincialem Synodum conueniant? An ideo Episcopi & Clerici, quoad *vim coactiuam* principibus subiiciuntur? An ideo Papæ nihil est in Episcopos iurisdictionis; quia Episcopi in Prouinciali Synodo pro reformanda cleri disciplina leges condere, & Imperatori vel alteri Principi promulgandas committere possunt?

Appellat Imperator leges istas; *Formulas Canonica institutionis*. Quæritur, quænam sint istæ *Formule Canonica institutionis*. Illyricus arbitratur esse eam, quæ exstat Tomo secundo Conciliorum; putatque scriptam Anno DCCC. vel paulò pòst. Hoc non placet Caluinistæ; Et meritò quod attinet ad Annum Christi; nam Anno DCCC. necdum erat Ludouicus Imperator; Et tamen in titulo Epistolæ appellatur *Imperator*; quæ Epistola paulò post Concilium Aquisgranense data est; cum primis statim verbis dicat Imperator; *nuper id Concilium aggregatum* fuisse. Quoad priorem partem non malè sentit Illyricus.

Exstat nunc hæc *Formula Canonica Institutionis*, seu Concilium Aquisgranense, Tom. 3. Concil. nouæ edit.

Binianæ, Anno salutis DCCC. XVI. Stephani Papæ primo; & Imperatoris Ludouici tertio celebratum, centum & quadraginta quinque Capitulis comprehensum, quæ omnia propè ad disciplinam Ecclesiasticam pertinent; & ex scriptis sanctorum Patrum & Conciliorum monumentis deprompta sunt: de quibus accipi debent hæc, quæ apud Aimoinum leguntur lib. 5. de Gestis Francorum cap. 10. Et in vita Ludouici ab Anonymo conscripta, & à Pithœo publicata: *Imperator generalem habuit conuentum Aquisgrani: in quo quantum feruoris circa diuinum cultum pectoris gestaret in arca, toto declarauit adnissu, Congregatis enim Episcopis, nobilissimisque sanctæ Ecclesiæ clero, fecit componi, ordinarique librum, Canonica vita normam gestantem: in quo totius illius ordinis perfectio continetur, sicut recultus ipse fatetur. In quo etiam inseri iussit cibi, potusque, atque omnium necessariorum summam: ut omnes tam viri, quam sanctimoniales sub hoc Ordine Christo seruientes, nullis prapediti necessitatibus, libera seruitute Domino omnium militare meminissent. Quem librum per omnes ciuitates & monasteria Canonici Ordinis sui misit imperij, per manus missorum prudentium: qui illum in omnibus supradictis, facerent transscribi locis, debitaque, atque conscripta exigere stipendia ministrari. Quæ res magnum Ecclesiæ contulit exultationis tripudium, & piissimo Imperatori debita cum laude immortale monumentum.* Hæc examussim conueniunt illi Institutioni, quæ sub nomine Concilij Aquisgranensis legitur. Baronius refert hoc Concilium ad Annum Domini DCCC. XVII. & conuenit Indictio, quæ est decima, Sed in Tomis Conciliorum disertè ponitur Annus Christi DCCC. XVI. Et tertius Ludouici.

Caluinista hinciterum calumniis & conuiciis in Bar-
tonium furit. Qua de caussa? quia statuta Synodi Aquif-
granensis, quorum meminit Auctor rerum gestarum
Ludouici apud Aimoinum lib. 5. de gestis Francorum
cap. 10. & vita Ludouici ab Anonymo scripta & à Pi-
thoco edita, arbitratur Baronius esse illa octoginta ca-
pitula, quæ exstant in prima Additione seu Appendice
libri septimi Capitularium Francicorum. *Quainrepu-
denda sua inscitiareuelat*, inquit Caluinista. Innocens est
Baronius; nocentissimus Caluinista, qui suam calum-
niandi libidinem luce meridiana dilucidiohem reddit:
nam Baronius ex dicto Auctore non tantum recitat il-
la, quæ & nos superius recitauius; sed & hæc sequen-
tia. *Itidemque constituit idem amabilis Imperator Benedi-
ctum Abbatem, & cum eo Monachos strenua vita per om-
nia, qui per omnia monasteria Monachorum eunt redeun-
tesque, uniformem traderent cunctis Monasteriis tam viris
quàm sanctimonialibus fœminis viuendi secundum regulam
S. Benedicti incommutabilem morem, &c.* Hæc Monasti-
ca statuta à Benedicto Abbate; & aliis ad id delectis
condita, ait Baronius esse illa octoginta Capita, quæ
leguntur in Appendice prima ad librum septimum Ca-
pitularium Francicorum; idque rectissimè; vt apparet
ex inscriptione, quæ præfigitur. *Anno Incarnationis Do-
mini nostri IESV CHRISTI DCCC. XVII. Imperij ve-
rò gloriosissimi Principis Ludouici IV. VI. Idus Iulij, cum in
domo Aquisgrani Palatij, quæ Lateranis dicitur, Abbates cum
com pluribus vna suis resedissent Monachis, quæ subsequuntur
Capitula, communi consilio, ac pari voluntate inuiolabiliter à
regularibus conseruari decreuerunt.* At iste calumniandi
h 2 impe-

impetu abreptus ita Baronij sententiam proponit, quasi totum, quod Anonymus Auctor, in Concilio Aquisgranensi statutum dicit; comprehendatur octoginta illis de Monastica vita ritè componenda Capitulis; quæ non est mens Baronij, sed fictio & chimæra huius Calvinistæ; qui insipienter prorsus refert constitutiones, de quibus Epistola Ludouici ad Arnonem; ad Annum Christi DCCC. XIX. Et vt hoc suum delirium stabiliat, per Crisim suam Auctores impudenter corrumpit, & præterea hoc scitissimum argumentum adiungit, *Quidam Auctores dicunt, Ludouicum Anno DCCC. XIX. Aquisgrani conuentum habuisse; ergo non est alius, quàm ille de quo Ludouicus Imp. in Epistola ad Arnonem loquitur.* Pulchrè. Quasi non sæpius eodem in loco conuentus Ecclesiastici celebrati fuerint, etiam sub Ludouico Imp. Et quasi ipse etiam Baronius Anno DCCC. XIX. silentio præterierit illum conuentum, quem Ludouicus eo anno in hieme habuit: vt proinde magna sit Calvinistæ huius vanitas, qui videri vult, non visa vel lecta Baronio proferre.

CAPVT VIII.

Defenditur Ludouici Pij Imp. Constitutio de rebus Romanæ Ecclesiæ donatis.

HERAT apud Baron. Anno Christi DCCC. XVII. Tom. 9. Annalium: & apud Sigon. lib. 4. de Regno Italiæ. Calvinista hanc Ludouici sanctionem *supposititiam* existimat. Rationes suæ opinionationis reddit, vt solet, perquam efficaces & robustas.

I. *Quia*

I. Quia nullus Historicorum Antonino vetustior huius cōstitutionis meminit. Si obiicias, Leonem Ostiensem, qui lib. 1. Chron. Cassin. cap. 13 huius Decreti meminit; occurrit Calvinista: Leonem non ita multo antiquiorem esse Antonino: Et tamen trecentis fermè annis Leo S. Antoninum antecessit. Sed trecenti anni, forsàn apud Calvinistam tanti sunt, quanti hesternus dies, qui præteriit.

Si obiicias Leone longè vetustiore Anastasium Bibliothecarium huius constitutionis similiter testè; Respondet Calvinista; Anastasio apud nonnullos parum fidei esse & fuisse. Si quæras, qui nam sint isti Nonnulli? In promptu est responsio. Esse Calvinistas & Lutheristas; in quorum schola exiguæ fidei est, quisquis aliquid scribit aut testatur, quod ad Apostolicæ Sedis laudem ac gloriam faciat: Maximæ verò fidei est, quisquis Pontifices maledictis incessit. Si Anastasius scripisset, Ludovicum Ecclesiæ Romanæ nihil vnquam donasse; nec maiorum suorum donationes cōfirmasse; iam horum suffragio aureus Historicus esset.

Si pro hac Ludouici constitutione testimonium dicere iubeas Iuonem p. 5. cap. 14. Anselmum in Collect. Can. lib. 4. cap. 35. Gratianum d. 63. Ego Ludouicus qui omnes S. Antoninum ætate antegrediuntur; Occursabit Calvinista; istos non esse de Historicorum, sed de Canonistarum tribu; quasi nemo quidquam testari possit, præter Historicos.

Tandem vniuersis scriptoribus opponit recentissimum Molinæum; qui sanè rem validis suis telis feliciter conficit. Nam I. Anastasius Bibliothecarius & Gratianus non sunt audiendi. Ratio est; quia adulantur Papa. At verò Pseudobenno ille patulis auribus audiri debet. Ratio est; quia Gregorium VII. & alios nonnullos

Pontifices horrificis criminationibus lacerat; & Capitale in eos odium vbiq; spirat. Verissima igitur censeantur oportet, quæcunq; vt egereret, splendida bilis suggestit.

II. Volaterranus lib. 3. *Geographia longè aliter, quàm Anastasius & Gratianus hanc Ludouici sanctionem refert.* Id vt ita esset, quibus potius habenda fides; Anastasio & Gratiano, qui aliquot sæculis Volaterranū anteierunt; an Volaterrano, scriptori nupero, & in farraginem suā non tam accurata & exasciata, quàm multa importare consueto? Erat Anastasius S. R. E. Bibliothecarius. Etiam primigenia & autographa priuilegiorum Diplomata inspicere poterat. Et quisquam erit tam inuidè temerarius, & tam temerariè inuidus, qui de Priscis rebus & à suo sæculo non adeo longè distitis scribenti, Volaterranum prope dixeram hesternum, certè necdum canum, anteferre ausit, præsertim cum vetusta huius diplomatis exemplaria codicum Vaticanorum stent à partibus Anastasij; vt Baronius testatur, qui hos codices vidit, & tam inter se, quàm cum aliis contulit.

III. *Gregorium VII. Benedictum XII. & alios Pontifices suas electiones non defendisse ex hac Ludouici sanctione; sed aliis argumentis causam suam tutatos esse; id argumentum præbere, Pontifices istos nihil de hac Ludouici donatione & concessione sciuisse.* At ego quæro, vnde norit Molinaus, Gregorium VII. & alios hanc defensionis rationem non vsurpasse? An quia scriptum non est? Num nihil gestum, nisi quod est scriptum? Et si vsi non fuere, ideo vsi non sunt, quod viderent huiusmodi antiquiorum Imperatorum ac Regum diplomata tanti à schismaticis Imperatoribus & Regibus eorumque aëclis fieri; qua n-

quanti hodie fiunt à nostris Nouatoribus; contra quos si quid huius generis depromatur, è vestigio in largum risum soluuntur, fraudesque ac imposturas intonant. Quæ autem Molinæus de Gregorio IV. Eugenio II. Paschali; & id genus aliis Pontificibus eorumque electione garrit, ea omnia iam expedita & refutata sunt Tom. 2. Defens. Bellarm. lib. 4. de Pontif. cap. 13. vt & illa, quæ de Constantino Pogonato blaterat; nam similes nãnias attulit eo loco à nobis refutatus Schardius, in suo quodam libello de Pontificum electione; & quidem nugæ tam similes attulit; vt videatur expilasse Molinæum; vel iste illum.

CAPVT IX.

De Exauetoracione Ludouici Pij, Imperatoris.

HISTAT inter duodecim Historicos coætaneos à Pithæo olim publicatos, & apud Baron. Tom. 9. Anno DCCC. XXXIII. Nec aliquid notandum occurrit, nisi Calvinistã Illustrissimo Baronio luculentã iniuriam facere, quando ei imponit, quasi dicat; *Historicos hanc Exauetoracionem ideo execrari, quod ab Episcopis facta fuerit inuito Romano Pontifice; istam non esse causam, sed quia soli Episcopi sibi sumpserint, quod Laicos proceres & vniuersos Imperij Ordines aquè attinebat.* Nescio cur, nisi ex mordendi prurigine, Calvinianus hoc figmentum Baronio affixerit. In Baronio certè non inuenitur. Nam licet Gregorius IV. factioni contra Imperatorẽ se adiunxisset, (absit autem, vt sese adiunxerit, quia alia mente

in

in Gallias non venit, nisi ut inter partes discordantes sequester esset) non ideo infame hoc factum excusaretur, quandoquidem nulla in Ludouico Pio erat culpa, quæ tantam pœnam mereretur: quomodocumque illud suis in scriptis, quæ jam in publico versantur, comere tentet Agobardus Episcopus Lugdunensis, non postremus ex illis, quorum machinis Ludouicus in eam miseriam deuolutus est.

Nec soli Episcopi huius abdicationis auctores extiterunt, ut Calvinista scriptitat; quo Episcopos in maiorem inuidiam vocet, sed & alij innumeri tam ex primoribus, quàm ex popularibus contra Imperatorē cornua sustulerunt, ut notum est ex historiarum monumentis.

Gregorii I V. Pontificis in Gallias aduentus suspectus quidem erat Ludouico; ut cum aliunde liquet, tum ex Opusculo Agobardi *de comparatione vtriusq; Regiminis Ecclesiastici & Politici, & in quibus Ecclesiarum dignitas præfulgeat Imperiorum maiestati*. Sed tam Agobardus verbis, Gregorium, tam ipse Gregorius I V. factis seipsum satis, ab hac iniqua suspitione purgavit, quam in mentem suam Ludouicus Pius nunquam admisisset, nisi susurriones, qui nusquam desunt, tam exulcerato præsertim tempore, oleum camino addidissent: Ex quorum numero etiam illi erant forsitan Episcopi, qui à Ludouici partibus, & quidem merito stantes, Gregorio tamen licet vocanti, se sistere volebant: quos Agobardus in alteris castris militans, exagitat data ad eos Epistola, quæ prædicto libello *de Comparatione vtriusque Regiminis*, subiicitur: cuius exordium; *Romano Pontifici scribentes, &c.* licet autem inscriptio desit, res tamen ipsa & materies clamat, non
ad

ad Ludouicum, sed ad antistites, qui cum Ludouico erant, sermonem dirigi; qui summo Pontifici tam familiares videri volebant, vt cum suis in litteris *fratrem* appellarēt; quod Agobardus in illis meritò reprehendit tanquam à consuetudine ætatis illis prorsus alienum.

CAPVT X.

Concilium apud Theodonis Villam à XXII. Episcopis aduersus percussores clericorum, occasione Joannis Episcopi congregatum tempore Leonis III. Papa.

Hic titulus est. Exstat Tom. 3. Conciliorum nouæ Edit. fol. 470. 471. post decreta subiicitur alius titulus, *Capitulum Ecclesiasticum apud Theodonis Villam à Carolo Magno & Ludouico & primis Gallia collaudatū & subscriptum.* Calvinista inprimis mutat vtrunque titulum non sine impostura. Ita enim format, quasi Synodalia illa statuta à solis Imperatoribus Ludouico & Lothario condita fuerint; Ex quo tacitè vult concludi; Imperatores olim Episcopis aliisque Ecclesiasticis arbitrato suo iura dedisse, & leges, prout libebat, præscripsisse. Audi non tam titulum, quàm imposturam. HLudouici Pij & HLOTHARII F. Imperatorum Augustorum Capitula de percussoribus Clericorum cum inserta Synodo Triburiensi Anno Christi DCCC. XX. celebrata; statuta apud Theodonis Villam in Comitibus Imperialibus Anno Domini DCCC. XXI.

Alterum titulum ita instituit. *Capitula Ecclesiastica apud Theodonis villam à HLudouico Pio & HLothario Imperato-*

ratoribus constituta & à primis Gallia & Germania collaudatum est subscriptum. Parce, quæso, Prisciano, si veritati nō lubet parcere. Priscianus scriberet; *Collaudata & subscripta*. quia respondere debent illis duabus voculis: *Capitula Ecclesiastica*. Sed hoc leuiusculum.

Illud graue & acriter reprehendendum, quod iste, & hic, (vt & alibi passim) pro libidine sua titulos novos fingit, expunctis antiquis, eosque tam ineptos, vt cum re subiecta non magis conueniant, quàm cum corpore humano caput equinum. Quæso, qua auctoritate hanc tantam licentiam sibi sumit? Quo Codice, quo exemplari fretus inscriptionem antiquam Concilij in Theodonis villa celebrati mutat, & nouam substituit, vt & illam Capituli illius, quod huic Concilio proximè subiicitur? Ego sanè causam aliam non inuenio, quàm immensum omnia nouandi cacoëthes: quo impulsus ex Synodo Ecclesiastica, *imperialia comitia* nobis procudit. Et vt materiã Catholicos scriptores Surium, Binium, Baronium, Serarium, Wionem insectandi habeat, beneficio, vel potius veneficio, suæ critices numerū Anni DCCC. XII. quo Concilium in Theodonis villa signabatur in editione Suriana, transformat in Annum DCCC. XXI. Si facti rationem petas; aliam non dabit; nisi numeros fuisse inuersos, & sic restituendos, vt ipse, ope Critica restituit. Si non acquiescas, sed vltius vrgeas, vnde constet, *numerum illum fuisse vitiatum*, Respondebit; sic visum sibi, sic placitum. Hic nil amplius exigendum; non posse omnium placitorum causam reddi.

Præterea SURIUS numerum illum DCCC. XII. non retulit ad Capitulum, quod titulo Caroli Magni & Ludouici Pij subiicitur, sed ad Synodū in Theodonis villa habitam; at Calvinianus refert hunc numerum (licet
notis

notis hunc in modum transpositis DCCC. XXI.) ad illud Capitulum; & ad Synodi Theodonis Villanæ non celebrationem, (quæ secundum ipsum contigit Anno DCCC. XX.) sed ad coniunctionem cum illo Capitulo, In summa, more Sutoris aut Sartoris corium aut pannum, quoad tandem ad propositam calcei aut thoracis formã, quadret; mutantis, detruncantis, extendentis, contrahentis, omnia iste mutat, truncat, addit, demit: donec tandẽ ex *Theodonis Villa* fiat *Triburia*; ex *XXII. Episcopis*; triginta duo. Et ex Anno *DCCC. XII.* Annus *DCCC. XX. & DCCC. XXI.* Et ex Carolo Magno, Lotharius. Ex Auo, N E P O S. His feliciter confectis iunguntur æquẽ feliciter disiunctissima; Synodus Theodonis Villana cum Capitulo non paucis annis recentiore, vñ infra videbimus.

Licet autem difficile definitu sit, quo tandem anno hæc Synodus celebrata fuerit propter diuersas doctorũ virorum sententias; tamen Anno demũ DCCC. XX. celebratam esse, & anno sequenti iunctã cum Capitulo, ante hunc Calvinianum nemo asseruit; quidquid sit de Anno DCCC. VI. qui Baronio visus; vel DCCC. XII. q. in Tomis Conciliorũ notatus; nam Baronius meliora edoctus sententiam mutauit, & quæ Annis DCCC. VI. & DCCC. XII. differuerat, retractauit in Appendice ad Tomum vndecimum adiecta pro Tomo nono, Anno DCCC. XIII. quo anno Synodi Moguntina & Rhemensis habitæ sunt, quas Synodo in Theodonis Villa priores esse, euincitur ex nominibus Episcoporum Moguntini Richolphi, & Vulfarij Rhemensis; qui antecesserunt Haisulphum Moguntinum & Ebbonem Rhemensem, qui in Concilio Theodonis Villano nominantur.

Nam quòd Calvinista pro se citat Strabum Fuldensem, nugas agit; Strabus enim Anno DCCCXXI. ita scribit. *Deinde (Ludouicus Imperator) in Villam Theodonis omnes, qui suo tempore in exilium missi fuerunt, reuocauit, & singulos in statum pristinum restituit, possessiones quoque, iudicio legis in fiscum redactas magna liberalitate restituit.* Quid hæc verba ad Synodum Ecclesiasticã in Villa Theodonis habitam contra Clericorum percussores? Quid hæc exulũ restitutio ad statuta contra Clericorũ violatores? An Ludouicus in Villa Theodonis nunquã fuit, nisi quando in ea cœtus trigintaduorum Episcoporum cõuenit, vt dispicerent, qua ratione inualescenti aduersus Clericos tyrannidi obuiam iretur?

Adhæc, quale hoc flagitium, absque vllius manuscripti exemplaris præsidio, mutare statim prima Synodi Theodonis villanæ verba; imò totam Synodum ex Villa Theodonis tollere, & Triburiam transferre? Exordium Synodi sic habet. *In Concilio apud Theodonis Villam, vbi interfuerunt 32. Episcopi, &c. Quid Criticus? In Concilio apud Triburiam, vbi interfuerunt, &c. Meo periculo, inquit, restituendum est: In Concilio apud Triburiam.* O magnam huius Calvinistæ potentiam, qui tam facillè Villam Theodonis in Triburiam conuertit. Et rem factã haberet; si Lectores fungi essent, nec absurditatem & temeritatem facinoris istius animaduertent. Quid autem stultius, quàm tale quid contra omnium Codicum fidem tentare, ex sola mentis præcipitatione, ne dicam, rabie, qua excoecatus omnes secum inscitia subeundæ periculo expositos cupit, non sine grandi existimationis iactura.

Nec causam Calvinistæ huius meliorem & probabiliorem facit Capitulum, quod subiicitur sub nomine
Caro-

Caroli Magni & Ludouici filij, in quo bis mentio fit *Triburia*: loquitur enim Capitulum illud de illo Triburiensi Concilio, quod celebratum est Anno Domini DCCC. XC V. sub Formoso Papa, & Arnulpho Rege, vt manifestissimè liquet ex his Capituli verbis: *Si quis per industriam Episcopum occiderit, iuxta id, quod apud Triburiam à viginti duobus Episcopis decretum est, & quod ibi à nobis & primatibus totius Germania benigna collaudatione collaudatum & subscriptum est, pœniteat*: nam Triburiensi Concilio interfuerunt viginti duo Episcopi; quos Caluinista mutat in *triginta duos* vt eo facilius ex Synodo Villæ Theodonis Triburiensem extundat. Sed si omnium Codicum fidem & auctoritatem insuper habere velimus, nullius profecto laboris fuerit, ex quolibet Concilio quodlibet conficere. Monstret Caluinista Codicem huius Capituli Ecclesiastici, in quo plures quàm viginti duo Episcopi compareant.

Dices: In Concilio Triburiensi nihil statui nominatim de voluntaria cæde Episcopi; statui autem in ea Synodo, quam nos apud Theodonis villam peractam dicimus; & quæ Tomo 3. Conciliorum Capitulo huic immediatè anteponitur. Respondeo, sanciri hac de re capite quinto; vbi nomine *Sacerdotis*, etiam Episcopus comprehenditur. Rectè autem obseruauit Illustris. Baronius Anno DCCC. XII. hoc Capitulum, neque Caroli, neque Ludouici esse posse; cum in eo mentio fiat Triburiensis Synodi tanto tempore post Carolum Magnum & Ludouicum celebratæ. Neque debitam stationem tertio Conciliorum Tomo obtinet; quia Triburiensem Synodum subsequi, non antegredi deberet. Et ipsemet Caluinista Carolum Magnum ex inscriptione Capituli expulit, substituto in eius locum Lothario,

quia clarè vidit, Carolo Magno nihil loci hic relinqui posse.

CAPVT XI.

De Constitutione Lotharij I. Imp. De Electione Romani Pontificis & Legibus Romanorum.

CALVINISTĀ hīc solenne suū tenet, Illustrissimū Baroniū cōiiciis incessit: hoc sibi negotij datum existimat. Exordium cōstitutionis in suspicionem fraudis vocat, quia aliquid complectitur, quod ad Calvinianum stomachum nequaquam facit. *Volumus vt ad electionem Pontificis nemo audeat venire, neq; liber, neq; seruus, qui aliquod impedimentum inferat, exceptis illis tantum Romanis, quibus antiqua fuit consuetudo concessa per constitutionem sanctorum Patrum eligendi Pontificem. Quod si quis contra nostram iussionem facere ausus fuerit, exilio afficiatur.* Quærit, vnde hæc paragraphus sit petita? Facilis responsio. A Lothario, qui huius Constitutionis conditor est. Ait; *non comparere in legibus Longobardicis.* Nec est necesse; sufficit si in ipso diplomate Lotharij appareat, vt certè apparet; nam ex vetustis tabulis à Sigonio lib. 4. de Regno Italiz fideliter descriptum est, & postea à Baronio Anno DCCC. XXIV. repetitum; neque hæc constitutio ex lege Longobardica lib. 11. tit. 57. desumpta est, sed lex ex constitutione. Quapropter collector legum Longobardicarum suas ob causas primam sanctionis huius paragraphum præterire potuit.

Ait Baronius, in ipso constitutionis ingressu velle Imperatorem, vt electiones Pontificum Romanorum fiant ex præscripto sacrorum Canonum: Et hinc etiam elu-

elucere vanitatem Sigeberti, scribentis, electionē Romani Pontificis pertinere ex priuilegio Pontificio ad Imperatorem. Occlamat Calvinista: *Lotharium nil aliud velle quàm vt ne quis electionem turbet; Et hoc non tantum gantum esse per Canones in Pontificis electione; sed in omnium omnino Episcoporum electionibus.* Tenebras lectori offundit iste, ne lucem videat. Verba perspicua sunt; perspicuum sensum habent; nam non tantum mandant, ne quis Pontificis Romani electionem turbet; sed & hoc; vt ius Pontificem eligendi integrum & illibatum custodiatur illis, quibus id per sanctorum Patrum constitutionem conuenit. Neque paragraphus ista de electionibus aliorum Episcoporum vllum verbulū facit.

Sed vide sis insignitè cōmemorabilem vel inscitiam, vel incogitantiam, vel malitiam huius Calvinistæ. Verba illa: *Exceptis illis, &c. quibus antiqua fuit consuetudo concessa per constitutionē sanctorum Patrum, &c.* illa inquā verba, *exceptis illis* explicat de constitutionibus; quasi Imperator dicat; *exceptis illis constitutionibus, &c.* nam statim subiicit Calvinista. *Et qua sunt ista constitutiones Baroni? Nimirum illa, quibus constitutio (ea hīc xat' ē excludē) nomine vnitatis intelligitur) sancti patris Hadriani (loquitur ironicè) Pontificis Romani à successorib. est cōfirmata & ratificata.* O logos inaniſsimos. Quis vnq̄ Pontificū Romanorū, q̄ Hadriano vsq; ad Lothariū successerūt, meminit illius Hadriano per crimen falsi affecti priuilegij? num Leo III. Num Stephanus? Num Paschalis? Num Eugenius? Num Valentinus? Num Gregorius I V. nam is in Pontificatu annum 14. agebat, quando Ludouico mortuo, Lotharius successit. Nullus penitus, nullus, inq̄, horum vel sequentium Pontificū huius stramentitij priuilegij meminit, tantum abest, vt aliquis illud confirmarit.

Dein-

Deinde an nō apertè indicant verba Lotharij, quorum spectent illa? *Exceptis illis tantum, &c.* An non subditur; *Exceptis illis tantum Romanis.* Et iste audacissimè interpretatur; *Exceptis illis tantum constitutionibus.* Quis, obsecro, sensus ex hac Calvinistica peruersione & peruersitate nascetur, nisi iste. *Volumus, vt ad electionem Pontificis nemo audeat venire neq; liber, neq; seruus, &c. exceptis illis tantum Romanis constitutionibus, quibus constitutionibus antiqua fuit consuetudo concessa per constitutionem sanctorum Patrum, id est, Adriani Papæ.* O nugacissima deliria. An non hoc dicit Lotharius? *Nemo ad electionem Pontificis veniat, &c. exceptis illis duntaxat Romanis, quibus id ex constitutione sanctorum Patrum, id est, ex sacris Canonibus competit.*

Recitat Baronius ex Aimoino lib. 4. de gestis Francorum cap. 112. de Lothario Romam misso, sequentia verba. *Lotharius verò iuxta patris præceptum Romam profectus ab Eugenio Pontifice honorificè suscipitur. Cui cum iniuncta sibi patefaceret, statum populi Romani iam dudum quorundam præsulum peruersitate deprauatum memorati Pontificis beneuola assensione ita correxit, vt omnes, qui rerum suarum direptione grauiter fuerant desolati, de restitutione bonorum suorum, qua per illius aduentum DEO donante prouenerant, magnificè essent consolati.*

Ad quæ Calvinista. *Hinc concludis, (Baronium alloquitur) Pontificem Romæ omnimodam habuisse potestatem. Quare? Quia Imperator sine eius assensione nihil gesserit. Hæc in auidia, & mox de fano contumeliæ & impudentiæ Calvinianus mysta conuiciari incipit. Nos audiamus Baronij verba, & corruet calumnia. Intelligis, Lector, quàm expressè Auctor (qui scripsit vitam Ludouici Imperatoris) affirmet, cuncta à Lothario Romæ gesta, non nisi ex bene-*

beniuola, ut iisdem utar uerbis Auctoris, assensione memorati Pontificis (Eugenij) acta esse. Hæc sunt Baronij uerba; non plura. An non cum Anonymo illo scriptore concinunt? An non concordant? An non dicit scriptor ille, quod Baronius eum affirmat dicere?

Sed en Paraphrasin etiam innominati illius Auctoris nobis Caluinista apportat. *Verba mihi considera*, inquit, *Considero. Perge. Cives Romani à peruersis præsulibus, id est, Pontificibus uel Papis, possessionibus suis spoliati, Imperatoris auxilium implorauerunt. Mittit Ludouicus cõsortem Imperij filium Lotharium, qui omnem rem componat. Quo Papa percussus & honorificè Imperatorem excepit, nec contradixit suis ciuibus possessiones vindicanti & addicenti.*

Hæc Caluinista: prorsus improbè; nam Lotharius in Urbem uenit, ut exortum schisma in electione sedaret, & his, quæ inde oriri solent, direptionibus finem imponeret. Hoc his uerbis clarissime traditur apud Aimoinum lib. 4. cap. 112. *Legati Romani Pontificis (Pascualis) Romam regressi, eundem ualida infirmitate detentum, ac morti proximum inuenerunt. Qui etiam, paucis post aduentum illorum exactis diebus, uita decessit. In cuius locum, cum duo per contentionem populi fuissent electi, Eugenius Archipresbyter tamen tituli S. Sabinae, uincente nobilium parte, subrogatus, atq; ordinatus est. Cuius rei nuncium cum Quirinus Subdiaconus, unus ex his, qui priori legatione fungebantur, ad Imperatorem detulisset, conuentu circiter VIII. Kalend. Iulij pronunciatu, atque Compendij habito, ipse ad Britannicam expeditionem per se faciendam animo intento, Lotharium filium, Imperij socium, Romam mittere decreuit: ut uice sua functus, ea, quæ rerum necessitas flagitare uidebatur, cum nouo Pontifice, populoq; Romano statueret, atque firmaret.*

En tibi causam, cur Lotharius Romam venerit; quia schisma erat, & multi tam ex præsulibus, hoc est, Episcopis, quàm ex populo, Eugenio legitimè electo resistebant. Hinc cædes & deprædationes, & mutæ iniuriæ, quibus sedandis Lotharius in urbem accersitus venit non à Romanis, sed ab ipso Pontifice, seu nuncio eius; ita enim apud Aimoinum scriptum est. *Cuius rei (hoc est, schismatis) nuncium, cum Quirinus Subdiaconus, vnus ex his, qui priore legatione fungebantur, ad Imperatorem detulisset, &c. Lotharium filium, Imperij socium, Romam mittere decreuit, vt vice sua functus, ea, quæ rerum necessitas flagitare videbatur, cum nouo Pontifice, populoq; Romano statueret atq; firmaret.* Quæ omnia longè aliter tinniunt, quàm nolæ Calvinisticæ. Quod si illud; *Peruersitate Præsulum*; referatur ad ipsos Pontifices; glossam lenientem petemus ex Anonymo Auctore, qui Ludouici Imp. vitam litteris mandauit, quemque Pithœus euulgauit; qui hac de re loquens ita scribit; *Repertum est, quod quorundam Pontificum vel ignorantia vel desidia, sed & iudicium quorundam cæca & inexplebili cupiditate multorum prædia iniuste fuerint confiscata.* Quæ verba minimè significant Romanos rebus suis ab ipsis Pontificibus fuisse spoliatos, vt benignus iste Interpres interpretatur; sed Pontificibus vel ignorantibus vel non obstantibus, id ab aliis factum esse. Et quare non obstiterunt? Quia videbant se obstando nihil effecturos, vel aduersariis obstando ansam daturus, vt violentius adhuc in Romanorum & Ecclesiæ facultates grassarentur. Quod prudentiæ est, licet ab Auctore prædicto perperam *desidia* adscribatur. Quid quod Paragraphus tertia, vt Calvinista loquitur; euidenter omnem culpam à Pontifice in hac

hac bonorum occupatione remouet. *De rebus Ecclesiarum iniuste occupatis per occasionem, quasi licentia accepta à Pontifice, & de iis, quæ necdum reddita sunt, & tamen fuerunt absq[ue] potestate Pontificum occupata; volumus, vt per legatos nostros restituantur.* Vbi vides, Pontifices non intulisse, sed passos esse iniuriam; perque hanc sanctionem in integrum restitui.

Ait Baronius: Imperatorem, etiam in his, quæ ad Politicum vrbis statum pertinent, primas deferre Pontifici. Intonat Calvinista. *Quot verba, tot mendacia.* Factor id de verbis tuis, non de Baronianis. Audiamus verba constitutionis, ex quibus Baronius assertionem suam collegit. *Volumus, vt cunctus populus Romanus interrogetur, quæ lege velit viuere, vt eâ, quæ professus sit viuere velle, viuat: eiq[ue] denunciatur, vt hoc vnusquisq[ue] sciat, tam Duces, quàm Iudices, vel reliquus populus. Quod si in offensionem suam contra eandem legem fecerint, eidem legi, quam profitentur, ex constitutione Pontificis, & nostrâ, subiacebunt.*

An non sat clara hæc verba? An non primæ deferuntur Pontifici in rebus ad politicum vrbis statum pertinentibus? An non præponitur Pontifex Imperatori? Sed Calvinista *oppressulatam habet frontem*, agnoscis tuam dicta; Hinc ex crisi sua lectionem Constitutionis inuertit, & ad suum propositum adaptat; vociferans ita legi in leg. Longobard. lib. 2. tit. 57. At iam supra dixi, constitutio non est sumpta ex lege Longobardica; sed hæc lex transcripta est ex constitutione. Quocirca videndum, non quæ scriptura sit in lege Longobardica, sed quæ in constitutione. Constitutio autem ita concepta est prout primitus à clarissimo Sigonio ex

vetustis tabulis transcripta est, & postea à Baronio repetita. Abi tu cum tua Critica, & quidem eò, vbi cerui cornua abiiciunt. Quantus sis in Critica, etiam præcedente constitutione perspicuè declarasti, quando verba illa ex vita Ludouici Imp. de libro Concilij Aquigranensis pro reformatione cleri; *in quo totius illius Ordinis perfectio continetur, sicut reclusus ipse fatetur*; ita explicasti: *sicut reclusus*, id est, Monachus; vbi Criticum tuum peccus non aduertit, mendum subesse editioni Pithœanæ; legendumque; *reclusus*, hoc est, *reformatio* vt habet Parisiensis editio Aimoini lib. 5, de gestis Francorum, cap. 10.

Et quamuis in legibus Longobardicis pars huius constitutionis recitetur verbis paululum mutatis, id tamen non refert; quia & Canonum & legum seu collectorum seu conditores non semper eadem prorsus verba, vnde Canonès vel leges sumunt, annumerant; sed interdum quædam mutant, vt plurimis exemplis ex Gratiano & aliis Decretorum collectoribus monstrari posset, si hoc ageretur in præsentem. Idem ergo factum in constitutione Lotharij, quando eius pars in leges Longobardicas translata est.

At siue legas; vt est in lege Longobardica: *Quod si offensionem contra eandem legem fecerint; eidem legi, qua profitentur viuere per dispensationem Pontificis & nostram, subiacebunt*: siue legas; prout à Sigonio & Baronio refertur. *Quod si in offensionem suam contra eandem legem fecerint, eidem legi, quam profitentur, ex constitutione Pontificis & nostra, subiacebunt*: idem prorsus sensus erit, nimirum, Pontifici ab Imperatore primas fuisse concessas etiam in statu Politico Urbis Romæ constituendo; Hic iterum obserua Criticam Calvinistæ imposturam. In
legi-

legibus Longobardicis dicit Lotharij sanctionem ita concipi: *Eidem legi, qua profitentur viuere per dispensationem Pontificis, & nostra subiacebunt*: Subditque mox horribile mendacium: *Quam lectionem pro recta & genuina agnouit Gregorius XIII. in Notis ad cap. Vestram 13. dist. 10. nam mea editio legum Longobardicarum cum scholiis Nicolaj Boherij, & ipsa Annotatio Gregoriana ad dictum cap. Gratiani ita habet, vt antea dixi; nempe; Eadem legi, qua profitentur viuere, per dispensationem Pontificis & nostram, subiacebunt.* Calvinista haud obscura fraude illud *nostram*, commutat in *nostra*, quia alius sensus, Pontifici non adeo honorificus, inde resultat: neque Gregorius XIII. vel potius doctissimi illi viri, qui emaculando Gratiani Decreto operam dederunt; alteram lectionem, quæ ex ipsis tabulis sumitur, reprehenderunt, aut huic postposuerunt; sed partem hanc constitutionis ita, vt eam in legibus Longobardicis repererant, recitarunt, nulla alterius lectionis mentione facta; Et vt iam dixi, idem est siue illo, siue hoc modo legas; quia sensus est, eos, qui deliquerint in legem à se electam; subiectos fore eidem legi quam ex constitutione seu dispensatione, hoc est, ex concessione Pontificis & Imperatoris profitentur, hoc est, amplectuntur.

Vltima constitutionis paragrahus ita habet. *Quisissimè admonemus, vt omnes homines, sicut Dei gratiam & nostram habere desiderant, ita prestent in omnibus obedientiam ac reuerentiam huic Pontifici, hoc est, Eugenio*; Ex quo manifestè liquet, Lotharium venisse Romam, vt legitimo electo Pontifici rebelles, ad obedientiam cogeret. Calvinianus Glossographus hac tanta paragraphi huius luce perstrictus, ac fermè excoecatus, glossat

illud; *Omnes homines*, hoc glossemate; *Romani scilicet*: quasi Lotharius tantum iusserit, *ut Romani Eugenio obediant; non alij extra Romam*: Sed verba generalia sunt: Comminatio etiam generalis; nam proculdubio omnes omnino homines gratiam Dei; & omnes Lotharij subditi gratiam Imperatoris habere desiderabant. At illos, qui & gratiam DEI & Imperatoris obtinere cupiebant, iubet obtemperare Pontifici; ergo omnes.

Nec refert, quod constitutioni ferendæ Romani dederunt occasionem; nam & sanctioni ex particulari casu natæ generalia mandata inferi possunt; ut quotidiano usu compertum est, & quarta paragraphus loquitur disertè de illis, per quos iudiciaria potestas non tantum in vrbe, sed & in cæteris prouincijs exercetur; Ergo & vltima paragraphus non tantum ad illos, qui Romæ erant, sed & ad alios, spectat.

Verùm, ut critici sui nasi sagacitatem magis patefaciat, scrupulum nobis iniicere conatur quasi Paragraphus iste (esto tandem hæc dictio masculina) sit spurius & supposititius: Qua de causa? Aliam nunquam reddet, nisi hanc, quòd nimis apertè ad obedientiam Pontifici præstandam immorigeros compellat. Si Imperator ita edixisset; *Volumus ut nemo huic Pontifici obediat*; iam nihil his verbis in mundo sincerius & germanius fuisset.

Occidit Calvinista: *Lotharium velle solummodo, ut haic, nempe Eugenio, obedientia præstetur; non simpliciter cuiunque Papæ. Esse hoc priuilegium personale, ac proinde non transgredi personam*. Has phlyarias discutit occasio huius constitutionis, quæ erat schisma & rebellio contra Eugenium legitimè electū: quia enim multi erant, qui Antipapæ cuidam adhererent; (nam, mortuo Paschali,

schali, duo, per populi contentionem fuerant electi, vt dicitur apud Aimoinum lib. 4. cap. 112.) ideo signatè mandauit Lotharius, vt huic, nempe Eugenio, omnes obtemperarent; minimè interim abnuens, similem obedientiam præstandam esse cuicumque alteri legitime electo Pontifici & Eugenij successori.

Illud lepidum est, quod dicit Calvinista, *Eugenium Roma à Lothario Imperij Vicarium constitutum fuisse*. Quis risum teneat, quando hæc tam sinuosa falsitatis diuerticula videt? Quibus, obsecro, verbis *Vicariatus* iste designatur? An quia Pontifici semper priores deferuntur? An quia ab electione Romani Pontificis omnes arcentur, quibus ex sacrorum Canonum præscripto, vt interfint, non competit? An quia mandat, vt omnes Eugenio obediant? O Calvinisticam versutiam, quid non molitur, vt veritatis lucem obfuscet?

CAPVT XII.

Constitutio de pace Confluentana sub Ludouico Juniore Imperat. Anno Christi DCCC. LX.

 STAT hæc seu constitutio seu conuentio apud Illustris. Baronium Tom. 10. Anno Redempt. DCCC. LX. Ex quo eam Calvinista exscripsit: nec tamen eruditissimo Baronio aliud Minerual dependit, quàm conuicia & calumnias: An non enim calumnia insignis, cum ait, *Baronium huius cōtrouersia inter Principes a què cum ignarissimis scientem esse, eo quod dixerit, hanc pacem factam inter quinq. Reges, Carolum & Ludouicum nepotesq. ipsorum Lotharium, Ludouicum & Carolum.*

Si

Si Baronius propterea culpandus est; culpentur, atque adeo lædoriis & probris proscindantur Annales Francici à Pithæo euulgati, qui ista à Baronio itidem Anno DCCC. LX. recitata, *Ludouicus Rex & Carolus frater eius, neposq; eorū Lutharius, &c. Amodo & quamdiu vixero, (formula iuramenti à Ludouico præstiti) istum fratrem meum Karlum, & nepotes meos Ludouicum, & Lutharium, atque Karlum, &c. neque in membris; neque in regno illorum eos forconciliabo, &c.* Dic Calvinista, an non hîc quinque habemus Reges? Ludouicum Regem Germaniæ & Carolum Regem Francorum fratres: Et horum nepotes, Lotharij Imp. filios, Ludouicum Regem Italiæ simulque Imperatorem, & Lotharium Regem Lotharingiæ; & Carolum Regem Prouinciæ? Audi, Calvinista, Reginonem. *Anno Domini Incarnationis DCCC. LV. Lotharius, conuocatis primoribus regni, imperium filiis suis diuisit, Ludouico Italiam tradidit, eumq; Imperatorem appellari fecit: AEquiuoco verò idem Lothario, regnum, quod ex suo nomine vocatur, concessit; Carolo autem qui iunior natus erat, Prouincia regnum largitus est.* Habemus ergo quinque Reges. Quid igitur Calvinista in Baronio ob quinque Reges vellicat & morsicat? Nam quod Regino mortem Caroli refert ad annum DCCC. LVIII. id aduersatur Annalibus Francicis, & Actis ad Confluentem Anno DCCC. LX. quibus potius habenda fides.

CAPVT

CAPVT XIII.

*Epistola Ludouici Junioris Imp. ad Basilium
Imp. Constantinopolitanum.*

EXSTAT Tom. 10. Illustrissimi Baronij Anno Remptoris DCCC. LXXI. N. 50. & seqq. Excuius aureis monumentis eam Caluiniſta in ſuas Voluſianas chartas tranſcripſit.

Diximus in deſenſione libri primi de Translatione Imperij, cap. II. Græcos non tribuiſſe vel ægrè admodum, Imperatoribus occidentis nomen βασιλεύς, ſed ſolummodo *ῥῆγας* nominariſſe, latino nomine Græca veſte induto. Cum ergo Baſilius Macedo Ludouicum Iunio- rem monuiſſet, vt ab Imperatoris ſeu βασιλεύς appellatione abſtineret; hanc ad eum Ludouicus Epistolam dedit, quæ lectu digniſſima eſt; Ex qua capita duntaxat enotabo.

I. Dicit Ludouicus Imp. *Apud nos multa lecta ſunt, multa quidem in deſeſſe leguntur, nunquã tamen inuenimus terminos poſitos, aut formas, aut præcepta prolata, neminem appellandum BASILEA, niſi eum, quem in vrbe Conſtantinopoli Imperij tenere gubernacula contigiſſet, cum gentium ſingularum monumentis interim poſtoſitis, ſacræ nobis affluenter hiſtoria monſtrent, plurimos fuiſſe Baſileos nuncupatos, & non ſolum electos quoq; quales fuere Melchiſedech, & David, verum etiam reprobos, quales primores Aſyriorum, Aegyptiorum, Moabitaram, & ceterarum nationum, quas enumerare longum eſt, extitiſſe probantur.*

II. Fruſtra ergò negat Conſtantinopolitanus Imp. alios præter ſe Baſileos appellandos, niſi fortè radendos ducat

l. rotius

totius codices mundi, in quibus panè cunctarum gentiù Principes, à priscis temporibus, & deinceps, Basilei inueniuntur scripti. Et certè ut de Latinis codicibus interim taceamus, si Græcos, & nouiter editos reuoluas codices, inuenies proculdubio plurimos tali nomine vocitatos, & non solùm Græcorum, sed & Persarum, Epirotarum, Indorum, Bithyniensium, Parthorum, Armeniorum, Saracenorum, Aethiopum, Vandalorum, & Gothorum, & aliarum gentium Prælatos, Basileorum appellatione veneratos.

III. Intuere ergo, Frater, inquit Ludouicus, & considera, quod multifuerunt, qui Basilei diuersis temporibus, & in diuersis locis, & nationibus nuncupati sunt, vel hæcenus nuncupentur; & noli vel nobis, quod dicimur, inuidere; vel, tibi singulariter vsurpare, quod non solùm nobiscum, sed & cum pluribus Præpositis aliarum gentium possides. Graue namque vitium est, singularis dignitatis fastigium, quod qui in principio ambierit, quid ei ambiendo talia, contigerit, commemorare nolumus; ne fraternitas tua commemoratum ad iniuriam suam existimet.

IV. Illud ridere libuit, quod de Imperatoris nomine dixisti; neq. paternum esse, neq. genti conuenire. Quomodo enim paternum non est, quod iam in auro nostro paternum fuit? Quomodo autem genti non conuenit, cum sciamus, (ut de cæteris breuitatis causa taceamus) ex Hispanorum, Isaurorum, & Cazarorum gente Imperatores Romanos effectos? Neq. enim veraciter asseuerabis nationes has gente Francorum, aut religione, aut virtutibus clariores, & tamen admittere non renuis Imperatores, & eos predicare non despicias.

V. Mirari se dilecta fraternitas tua significat, quod non Francorum, sed Romanorum Imperator appellemur: sed, scire te conuenit; quia, nisi Romanorum Imperator essemus, utique nec Francorum. A Romanis enim hoc nomen, & dignitatem
assum-

assumpsimus, apud quos profectò primò tantæ culmen sublimitatis, & appellationis effulsit, quorumq; gentē, & Urbem diuinitus gubernandā, & matrē omnium Ecclesiarū DEI defendendā, atq; sublimandā suscepimus, ex qua & regnandi prius, & postmodū imperandi auctoritatē profapia nostra seminariū sumpsit. Nam, Francorū Principes, primò Reges, deinde verò Imperatores dicti sunt, ij duntaxat, qui à Romano Pontifice ad hoc oleo sancto perfusi sunt; in qua etiam Carolus Magnus abauus noster vnctione eiusmodi per summum Pontificem delibutus, primus ex gente, & genealogia nostra, pietate in eo abundante, & Imperator dictus, & Christus Domini factus est. Prasertim cum tales saepe ad Imperiū sint adsciti, qui nulla diuina operatione per Pontificum ministerium, propositi solū à senatu, & populo, nihil horum curantibus, Imperatoria dignitate potiti sunt; non nulli verò nec sic, sed tantum à militibus sunt clamati, & in Imperio stabiliti sunt, ita vt etiam eorum quidam à feminis, quidam autem aut hoc, aut alio modo ad Imperij Romani sceptrā promoti sint.

Obserua hic Ludouicū fateri, Imperiū ad Carolum Magnū venisse per Romanū Pontificē; Et Imperatorē non dici nisi à Romano Pōtifice inunctos. Quod & supra testatus est his verbis. *Ipsi Patruī nostri, gloriosi Reges, absq; inuidia Imperatorem nos vocitant, & Imperatorem esse procul dubio fatentur, non profectò ad atatem, qua nobis maiores sunt, attendentes, sed ad vnctionem & sacrationem, qua per summi Pontificis manus impositionem, diuinitus sumus ad hoc culmen prouecti, &c.*

VI. *Qui Riga quenquam appellat, quid dicat, nec ipse nouit. Siquidem etiamsi linguis omnibus, more Apostolorum, imò Angelorum loquaris, cuius lingua sit Riga, cui dignitati sonus ille barbarus congruit, quod Rex dicitur, interpretari non poteris. Nihil enim fortè ad idioma propria lingua, tractum Riga, Regem significare monstraueris. Quod si ita est,*

quia non iam Barbarum, sed Latinum est, oportet, ut cum ad manus vestras peruenerit, in linguam vestram fidei translatione vertatur. Quod si factum fuerit, quid aliud, nisi hoc nomine βασιλεύς interpretabitur? Quod non solum veteris, sed & noui Testamenti omnes interpretes attestantur. Vnde, si in alienis personis hoc detestaris vocabulum, stude ex omnibus tam Latinis libris, quam Græcis, siue Regis, siue βασιλῆος nomen eradere. Hæc ex Epistola Ludouici Imp. ad Basilium Macedonem Lectoribus degustanda apponere placuit. Quis autem non miretur, Caluiniſtam hîc adeo fuisse destitutum, ut nesciret, quid sit in ista Epistola *Protosymbolus*; quo nomine Arabum Principem indigitari, scripserat Basilius. Verè an falsò, non disputo. Certè *Protosymbolus*, nihil aliud est, quam πρῶτος ὑμῶν, primus consiliarius. Qui in consilio primas tenet. Chalendina libenter Crisi sua Circæ transformaret in *Clabendina*. Sed frustra, nam quæ hîc vocantur *Chalendina*, certi generis nauigia, ea à Ioanne Papa Epist. 46. appellantur *Achelandia*. Vt decem bona & expedita *Achelandia* ad portum nostrum transmittas, ad littora nostra de illis furibus & piratis Arabibus expurganda. Luitprandus lib. 5. cap. 6. nominat *Chelandria*. Alij, *Chelandia*. Abeat igitur Criticus noster, quo pedes rapiant & auræ cum suis *Carauellis*, *clabulis* seu *clauulis*, & *clabulari cursu*. In eadem Ioannis Papæ VIII. Epistola, vsurpatur vox *Sagena*, alioqui *nassam* significans, pro naui. *Agarenorum Sagena oculi irruptionibus littora nostra deuastant*. In vita S. Henrici Imperatoris, accipitur pro *piscationibus* seu *piscinis*.

CAPVT

CAPVT XIV.

De Caroli Calui ad Hadrianum II. Pontificem Max. Epistola.

VERBOSAM hanc & contumeliis probè saginatam Epistolam exscripsit Calvinista ex Catalogo testium Illyrici: partem eius recitat & refutat Illustrissimus Baronius Tomo 10. Annalium Anno Christi DCCC. LXXI. Quæ Caluiniano palato omni melle & fauo dulcior accidit, non alia de caussa, quàm quia conuiciis in Pontificem, & efferati ac immorigeri animi notis insigniter illustrata est; ita vt si vsquam, hic certè admodum perspicuè clucescat veritas illius dicti: *Furor irag, mentem precipitant.*

Caluinista tantum non minatur Baronio Crucem, & si quid Cruce grauius est, quod Epistolam hanc, *Leonis rugitum*, appellauerit. At quando Illyricus, similes, & iste ipse Calvinista, Pontificum sanctissimas & saluberrimas, cumque summa prudentia & moderatione scriptas, *Antichristi ruditus & crepitus* nominant, obsequium scilicet Deo præstant. Solus Baronius exitium meretur & in regiam maiestatem delinquit, quando Epistolam ex præcipiti ira effusam, *Leonis rugitum* vocat, non sine Salomonis, quem Baronius citauit, exemplo Prouerb. 20. *Sicut rugitus Leonis, ita & terror regis.* Si terror Regis iustè indignantis cum Leonis rugitu à sapientissimo Rege comparatur; quanto magis furor & impetus ab omni ratione auersus *Leonis rugitus* dici potest.

Suspiciatur Calvinista, Hincmarum Rhemensem

Archiepiscopum hanc Epistolam scripsisse iussu & nomine Caroli. Parum moror quis scripserit; præcipitis certè & infructu animi dilucidum argumentum est. Scripserat Hadrianus ad Carolum, vt Hincmarum Laudunensem Episcopum ab Hincmaro Rhemensi & Synodo Gallicana damnatum ac depositum, qui ad Sedem Apostolicam appellauerat; Romam venire sine- ret. Miratur Rex sibi talia præcipi; nunquam enim à Pontificibus Romanis eiusmodi præcepta Francorum Regibus data esse. Ostendit Baronius, rem secus se habere, idque probat exemplis non longè petitis, sed ex Epistola trigesima Nicolai primi ad hunc ipsum Carolum; in qua ita Nicolaus cum Carolo loquitur: *Tanquam deuoto filio, præcipiendo fidenter mandamus, vt dictum Rothaldum vestro adiutum solatio ad nos vsq; misericorditer dirigatis*, &c. Idemque iussionis genus inuenies in 17. Epistola Nicolai primi, ad eundem Carolum de mittendis duobus Episcopis ad Metense Concilium.

Caluinista clamat, *indignum facinus; Carolum Regem à Baronio mendacij postulari*. Baronius non vitur vocabulo *mendacij*; sed probat verum non esse seu falsum esse, quod Carolus in illa Epistola asseruerat; quæ est ciuilior arguendi ratio; potest enim quis, etiam absque mendacio falsum dicere, quod vt non redarguatur, etiam in Rege, præsertim quando in grande veritatis præiudicium vergit, nunquam vociferationibus suis Caluinista efficiet; qui arbitratur *ipsis Cardinalibus Romanis displicere, ea, quæ contra hanc Epistolam Baronius scripserit*. Quo huius suæ opinionis certus fiat, suadeo, vt cum suo libro Romam ad Cardinalium senatū

se

se conferat; Videamus, quem calculum ad nos sit relaturus.

Aiebat Carolus in Epistola: *Etsi reuolueritis Regesta decessorum ac praedecessorum vestrorum; talia mandata, sicut habentur in literis ex nomine vestro nobis directis, decessores nostros à decessoribus vestris accepisse nunquam inuenietis.* Hoc falsum esse ostendit Baronius exemplo Nicolai, de quo antea. Occidit Calvinista: Carolum per illa; *Decessorum ac praedecessorum vestrorum;* non intelligere immediatum Adriani antecessorem Nicolaum I. *Sed ulteriores & remotiores; & Carolum hanc Epistolam aequè contra Nicolaum, ac contra Adrianum scripsisse;* atque adeo ex una fidelia duos parietes dealbasse. Quæ omnia vanissima sunt commenta, nam imprimis nullum, de Nicolao verbulum nec in titulo, nec in contextu Epistolæ. Deinde, an non Nicolaus fuit *decessor & praedecessor* Adriani? An non Pontifices communi loquendi vsu & forma, eos, quibus immediatè succedunt, praedecessores & decessores hodieque vocant? Quid quæso est *decessor meus*, nisi is, in cuius decedentis locum ego subeo, siue id fiat *mediatè*, siue *immediatè*. imò si *immediatè* fiat, tunc maximè genuina nominis notio seruari videtur. Quid est *praedecessor meus*, nisi is, cuius *precedentis* seu *prius cedentis* locum occupo & teneo; quod siue *mediatè* siue *immediatè* contingat, nihil interest; nam & in eius locum succedo, qui *immediatè* praececessit; nisi enim *immediatè* praececessisset, ego *immediatè* succedere non valerem.

Præterea, quis vnquam, præter istum, Calvinistam, eò subtilitatis ascendit, vt antecessorem eum duntaxat nominarit, qui *immediatè* antecesserit? Itaque Leo XI. antecessor hodierni Pontificis Pauli V. fuit; non Cle-

Cle-

non Clemens VIII. Non Gregorij XIV. & XIII. Et si Paulus V. Leonem XI. nominet suum decessorem seu prædecessorem, manum ferulæ Calvinianæ subiicere debet; quia in schola Goldastina Antecessor immediatus non est *decessor* vel *prædecessor*. O Strophas nulli alij bono excogitatas, nisi ut veritas sepeliatur, & Calviniana caligo in orbem introducatur; nisi fortè Calvinianus iste etiam hoc sibi propositum habuit; ut nobis suam stultitiam cum his suis tam fatuis figmentis aperiret; quem certè finem non modò secutus, sed & egregiè assecutus est. Consulat, oro, Calvinista magnū Bullarium; Et videat, num Gregorius XIII. non vocet Pium V. suum prædecessorem; & similiter Sixtus V. Gregorium XIII. & alij alios, quibus immediatè successerant.

Quod verò ait Carolus *decessores* suos nusquam talia mandata à Sede Apostolica accepisse; id ut verum esset, ideo verum esset, quia tale quid, quale Carolus, non commisissent, neque vllum Episcopum per vim circumuentum, & ad Apostolicæ Sedis tribunal appellentem, impediissent; ut fecit Carolus cum Hinemaro Rhemenfi & affeclis. Si tale facinus designassent, idque Apostolica Sedes rescinisset, utique idem mandatum, quod Carolus, accepissent; neque enim vnquam passa est Sedes Apostolica, ut oppressis ad se per appellationem legitimam confugientibus, via ab vlllo Rege intercluderetur.

Ait Baronius, Carolum Magnum longè aliter in Sedem Apostolicam fuisse affectum quàm Carolum Caluum, quando hanc scribebat Epistolam. citatque hæc eius verba apud Gratianum dist. 19. *In memoriam beati Petri Apostoli honoremus sanctam Romanam, & Apostolicam.*

stolicam Sedem; ut, qua nobis sacerdotalis mater est dignitas, esse debeat Ecclesiastica magistratio. Quare seruanda est cum mansuetudine humilitas; ut, licet vix ferendum ab illa sancta sede imponatur iugum, tamen feramus, & pia deuotione toleremus. Occurrit Caluinista. Capitulum hoc Carolo Magno mala fide supponi. Probat. Quia non existat in Capitularibus Caroli Magni à Pithouo euulgatis. Sed potior nobis est Gratiani, Iuonis & aliorum auctoritas, quàm huius Caluinistæ temeritas, præsertim cum etiam existet in Concilio Triburiensi cap. 30. & apud Burchardum lib. 1. cap. 220. Et facile fieri potuit, ut hoc Capitulum ex Capitularium cæterorum exemplari excideret vel incuria vel impostura.

Oggerit Caluinianus. Patres Triburienses non velle, ut omne onus à Pontifice impositum toleretur, sed Ecclesiasticum duntaxat; non politicum. Verba Capituli generalia sunt; Seruanda est, inquit, cum mansuetudine humilitas, ut licet vix ferendum ab illa sancta sede imponatur iugum, tamen feramus & pia deuotione toleremus. Deinde, quod Hadrianus II. Carolo Caluo præcipiebat non erat quid politicum, sed Ecclesiasticum; nam ad ius Ecclesiasticum pertinet appellatio ab inferiore iudice ad Sedem Apostolicam, & ne quis ita appellentem violenter remoretur, ut fecit cum Hincmaro Laudunensi Episcopo Carolus. Nec Baronius Caroli Magni & Concilij Triburiensis Decretum explicat de onere politico, ut Caluinista fingit, sed vniuersim id accipit, ut à Carolo Magno & Concilio acceptum est; Et occasionem adducendi hoc Capitulum præbuit Baronio causa non politica, sed Ecclesiastica, nimirum ius appellandi ad summum Pontificem.

Vide verò, quam in rebus expendendis considerata sit Calvinista. *Probare vult* (quod probatione nulla eget) *Concilium Triburiense nullo Carolorum presente aut presidente; sed sub Arnulpho Imperatore celebratum esse;* citatque Strabonem Fuldensem in Annalibus, Anno DCCC. XCVII. *Curte verò Triburia habito generali conuentu, Fuldense cœnobium, caussa Orationis petiit: Arnolfus scilicet Imperator. In quo conuentu, quid statutum ex his Reginonis verbis discere. Anno Domini DCCCC. XCV. Synodus magna celebrata est apud Triburias contra plerosq. seculares, &c.* Strabo, seu quisquis est Auctor Annalium Francicorum, loquitur de conuentu, qui celebratus est Triburiæ Anno salutis DCCC. XCVII. vt manifestissimè patet ex verbis Strabonis; Et Regino loquitur de conuentu, qui habitus est Triburiæ Anno DCCC. XCV. quomodo ergo de vno eodemque conuentu Strabo & Regino loquuntur? Et quomodo ex conuentu, qui biennio antè celebratus fuit, intelligere possumus, quid statutum sit in conuentu qui biennio post est celebratus?

CAPVT XV.

Acta Synodi Romanæ de Electione Caroli Calui Imperatoris.

RECITANTVR à Baronio, Anno Christi DCCC. LXXVI. Num. 2. & seqq. Ex Annalibus Pithœi. Hic Calvinista maledicentiæ suæ in illustrissimum Baronium liberri-
ma & laxissima fræna permittit, imò prorsus effrænem furere & insanire sinit. Obiicit Baronio *imperitiã Historiarum*. Certè duodecim Tomi Annalium, & Notationes

tiones in Martyrologium Romanum criminationi huic fidem magnam faciunt; nam *imperitissimum* Historiarum eum fuisse oportuit, qui tanta volumina Historica tam doctè dextrè & ingeniosè contexuit; quæ à lectoribus orthodoxis & heterodoxis tam avidè sunt arrepta & lecta, vt Typographis Italis, Germanis, Belgis necesse fuerit, editiones iterum iterumque iterare, vt emptoribus exemplaria suppeterent; quæ & in Epitomen redacta sunt; vt occupatis promptior & breuior lectio esset; & in varias linguas translata, vt etiam Latinae linguæ ignari vtilitate horum Annalium non carerent. Tu Calvinista, perge, *more tuo solens*, Historiarum Ecclesiasticarum promptuario *avisque peritæ* obiicere; quia tam tibi creditur, quàm si Danubio aut Rheno penuriam aquæ exprobrares.

At cur Baronius Historiæ imperitus? *Quia confundit Synodum Romanam cum Ticinensi conuentu.* Calvinistam mētiri, libenter fatebitur, quisquis legerit Baronium Anno DCCC.LXXVI. Num. 1. & aliquot sequētib. Nam expressissimè Synodum Ticinensem, in qua Carolo Caluo Imperium est confirmatum; distinguit à Romana, in qua, ipsius sententiâ, Anno DCCC.LXXV. In Natali Domini, Carolo Imperium à Ioanne Papa VIII. collatum & approbatum fuit.

II. Carpit Calvinista; quòd Baronius Ticinensem conuentum vocet *Synodum*; fuisse enim cōuentum, in quo Carolo *homagium fidelitatis ab Episcopis & Optimatibus prestitum fuerit.* Quam scrupulosus est Calvinista; qui cœtum illum non patitur nominari Synodum, cuius præcipua membra erant Episcopi; & actio nō alia, quàm vt Caroli inaugurationem Romæ à Ioanne Papa factam, suffragio suo confirmarent.

Si Calvinista eadem religione suo in Centone Constitutiones Imperiales nobis ad mensus fuisset, non paulò pauciores haberemus; nunc cum quiduis *Constitutio* vel *Ordinatio Imperialis* apud istum audiat; Et crebrò schismaticorum & hæreticorum quoque somnia hoc tam augusto nomine honorentur; accidit, ut ingens plaustrum huiusmodi Constitutionum adepti simus.

Non iniuria Baronius culparetur; si omissa Synodi appellatione, Actis Ticinensibus hanc inscriptionem tecum præfixisset. *S. Romani Imperij Archiepiscoporum, Episcoporum, Abbatum, Ducum, Comitum ac reliquorum Italia optimatum Sacramentum Carolo I. Caluo Imperatori Augusto præstitum in Conuentu Ticinensi Anno Domini DCCC. LXXVII.* Quæso, ex quo veteri Codice, ex quo Chirographo exemplari hunc titulum sumpsisti? Ut omnes Bibliothecas lustres ac euoluas, nullum vnquam proferes; & tandem ad cerebri tui officinam, confugiendum erit. Lepidum profectò factum. Ferè soli proceres Lombardi subscripserunt Actis conuentus Ticinensis; Et tamen id, quod ibi decretum est, nominatur Sacramentum sacri Romani Imperij *Archiepiscoporum, &c. Abbatum, Ducum, & reliquorum Italia Optimatum.* Cum vnicus tantum Archiepiscopus interfuerit; vnicus Abbas, vnicus Dux; Cur ergo iste *Archiepiscopos, Abbates, Duces*, intonat? Subscripserunt decem Comites & sedecim Episcopi: Nec vllum aliorum procerum vestigium apparet. Nilominus iste confidenter; *Et reliquorum Italia Optimatum.* Adhæc Synodū seu conuentum Ticinensem refert ad annum DCCC. LXXVII. Quo auctore? Notatur, non abnuo, hic annus in editione Pitheæana. Sed mendum subesse, optime animaduertit Baronius. Notatur

tatur enim Indictio IX. Et Annus Imperij Caroli, primus. At Anno DCCC. LXXVII. non erat Indictio nona; seu annum hunc integrum spectes, siue partem eius. Nam Indictio nona cœpit Anno DCCC. LXXV. in Septembri; Et durauit vsque ad Septembrem Anni DCCC. LXXVI. quo tempore successit Indictio decima. Præterea Carolus inunctus est Imperator Anno DCCC. LXXV. vel secundum illos, qui annum à Natali Dominico auspiciantur DCCC. LXXVI. Indict. IX. Necessario igitur annus DCCC. LXXVII. erat Imperij eius secundus, non primus. Igitur si Indictio & Annus Caroli Imp. rectè signantur; necessariò dicendum erit; numerum annorum Dominicæ Natiuitatis mendosum esse, atque adeo vnum annum detrahi debere; quod ipsemet Calvinista, sui oblitus, in scholiis fatetur; Vt enim Baronium vituperat, quòd Indictionem X. Actis Romanis præfixam, mutauit in nonam, ita eundem laudat, quod in Actis Ticinensibus admonuit numerum esse corruptum; & pro DCCC. LXXVII. restituit DCCC. LXXVI. Et addit; hoc rectè atq; ordine factum.

Vt autem sententiam meam planè & apertè proponam, nō diffiteor, Calvinistam hic aliquid vidisse, quod aciem Baronij, quantumuis oculatissimi, fugit. Dico igitur. I. Quæ à Baronio Anno Christi DCCC. LXXVI. recitantur, esse Acta duplicia; altera, Synodi Romanæ; altera; Synodi seu conuentus Ticinensis. Actorum Romanæ Synodi exordium ducitur ab illis verbis: *Gesta, qualiter Dominus Karlus*, &c. Subditur. *Sermo Domini Apostolici Ioannis in Synodo Episcoporum*. Sermonis initium est. *Omnibus generationibus*, &c. Et hæc Acta Romana finiuntur illâ clausulâ; *Subscripsit ergo Dominus Papa,*

& cum eo Episcopi, qui adfuerunt. Subscriptiones non exstant.

Altera Acta sunt Synodi seu conuentus Ticinensis; eorumque principium est ibi; *Gloriosissimo & à Deo coronato magno & pacifico Imperatori, &c. Finis. Acta sunt hac in Palatio Ticinensi, &c.* Quapropter non bene coniunguntur, prout ab illustrissimo Baronio coniuncta videntur; neque priora illa in Concilio seu conuentu Ticinensi lecta & approbata sunt, licet electio, inunctio & coronatio Caroli in Imperatorem Ticini comprobata & confirmata fuerit: vt iam euidentius ostendam.

II. Dico: Acta illa, quorum principium; *Gesta, qualiter Dominus Karlus, &c. Omnibus generationibus, &c.* esse Acta Synodi Romanæ, celebratæ Anno DCCC. LXXVII. Indictione X. in qua electio & promotio Caroli Calui ad Imperiale fastigium à Ioanne Papa, aliisque Episcopis confirmata, & denuo sancita fuit, grauius aduersus impugnatores pœnis constitutis; Et non continere acta alicuius Synodi, quæ vel in ipsa Caroli inauguratione in Natali Domini Anno DCCC. LXXV. vel aliquo die ex illis quæ erant vsque ad Kalendaras Ianuarias Anni DCCC. LXXVI. habita fuerit. Probat. I quia hoc perspicuè testatur Aimoinus lib. 5. cap. 35. istis verbis. *Veniens (Carolus Caluus) ultra Lirim usque ad Urbem, obuium habuit Adalgarium Episcopum, quem mense Februario Romam direxerat pro agenda Synodo à Papa Ioanne. Cuius exemplar idem Adalgarius pro munere magno Imperatori detulit. Summa verò eiusdem Synodi, post multas & multiplices laudes Imperatoris, hac est, vt electio & promotio ad imperialia scepra*
anno

anno praterito Romæ celebrata, ex tunc & nunc & in perpetuum firma & stabilis maneat. Quod si quis perturbare aut violare tentauerit, cuiuscumq; sit ordinis, dignitatis aut professionis anathemate usq; ad satisfactionem teneatur omni tempore obnoxius. Parratores & incitatores huius consilij, si quidem Clerici fuerint, deponantur: Laici verò & Monachi, perpetuo anathemate feriantur, ut quia Synodus anno praterito apud Pontigonem, hinc habitasecus Andernacum, nil profuit, usquequaq; ista debeat praualescere. Hæc Aimoinus; quem de illis ipsis Actis loqui, quæ recitantur à Baronio, Anno DCCC. LXXVI. Et quæ Pithœus priuseulgauit, deque illa ipsa Synodo Romana, cuius in his Actis fit mentio; manifestum fit ex ipsorum Actorum lectione; quia singula, quæ Aimoinus in transgressores constituta commemorat, ad verbum in his Actis exstant.

Deinde Pontifex in Synodo dicit, se Karolum in Imperatorem vnxisse & coronasse, praterita nona Indictione; Ergo hæc Synodus non est habita ipso die Coronationis, vel paulò post; quia Indictio nona non praterierat, verùm etiam usque ad Septembrem Anni DCCC. LXXVI. durauerat. Cum ergo Pontifex dicat; Synodum hanc celebratam Indictione nona iam praterita; ex Aimoino aurem constet, Mense Februario, Anni DCCC. LXXVII. Romæ celebratam esse Synodum; quo tempore iam Indictio decima curtebat; Actaque ipsa decimam Indictionem præferant; licet Annum CHRISTI, DCCC. LXXVI. exhibeant; sed mendosè; Et omnia, quæ in Synodo Romæ, mense Februario, celebrata, exstant in his nostris Actis; & caussa itidem, quam
Aimo-

Aimoinus indicat, nempe, vt Carolus Caluus pro Imperatore legitimo agnosceretur, eiusque inauguratio comprobaretur, necesse est affirmare Acta illa esse Acta Synodi Romanæ celebratæ Anno DCCC. LXXVII. in Februario; quam Synodum agnoscit quidem Baronius Anno DCCC. LXXVII. Num. 13. Sed facit diuersam ab altera Romana, cuius Acta arbitratur esse illa, quæ recitat Anno DCCC. LXXVI. Sed, vt dixi, aliter se res habet: nec vir doctissimus & perspicacissimus verum hîc peruidit; quia nulla alia antecessit; & licet aliqua antecessisset; hæc tamen eius Acta censei non deberent ob causas dictas.

Porro causa, cur Carolus Caluus iam Imperator factus, Synodum à Ioanne Papa cogi postularit, in qua coronatio & promotio sua ad Imperium confirmaretur; hæc fuit, quia multos habebat aduersarios, qui ne auctoritate quidem Synodi Pontigonensis & Andernacensis Anno DCCC. LXXVI. habitæ persuaderi poterant, vt Carolum pro Imperatore legitimo agnoscerent: hoc igitur Synodus Romana transactum dedit; cuius exemplar Adalgarius Legatus ad Carolum attulerat.

Hæc si Calvinista candidè & sincerè absque conuiciorum in Baronium strepitu monuisset; lectores ei grates gratias debuissent. Nunc quid debent, nisi detestationem, cum ita in Baronium bacchatur, vt etiam illud verum, quod dicit, non nisi obscure ex criminationum illarum congerie emineat.

Sed necdum finis lædoriarum. Baronius ait, diuinitus factum, vt Acta huius Synodi exstarent; inde enim eorum temeritatem refelli, qui docent, Pontificem in Imperatoris coronatione *nihil nisi solum sacerdotale in*

ipso

ipso unguendo & coronando ministerium exhibere. Hic admodum tumultuatur Calvinista, & magnas dat turbas: Carolum malis artibus, aurigæ & argenti largitionibus ad Imperium peruenisse, nomen Imperatoris ad Ludouicum fratrem natu maiorem iure hereditario pertinuisse, multos in Gallia sese opposuisse; id liquere ex Concilio Pontigonensi; Et si quæ sunt aliæ huius generis næniolæ, quas Calvinista decantat. Etiam Ioannem Papam Simonie accusat. Non diffiteor, Auctorem Annalium Francicorum à Pithæo editum, scribere, senatum Romani populi à Carolo pecuniis fuisse corruptum; Ioannem Pontificem munera à Carolo accepisse, nemo scribit: nam quæ Beato Petro obtulit; vt Aimoinus testatur, lib. 5. cap. 31. ea non magis ad Ioannem Papam spectarunt, quam quæ olim Carolus Magnus, Ludouicus, alijque Reges ac Principes, liberaliter S. Petro, seu Ecclesiæ S. Petri donarunt.

Si Imperatoris nomen iure hæreditario ad Ludouicum spectabat, cur nomine & titulo hoc nõ est vsus? Nemo certè obstare potuisset, si eo, quod sibi ex hæritate paterna debebatur, vti voluisset. At quia sciuit, vnde Imperatoris nomen, titulus & dignitas descenderet, nusquam proditum legimus, Ludouicum hoc titulo vsurum. Non defuere inuidi, qui se Carolo opponerent, eumque pro Imperatore agnoscere ac recipere reuerent; idque non ideo, quòd vitio creatum existimarent; sed quia illum, forsitan non absque omni ratione, oderant. Quapropter contra istos Ioannis & Synodi Romanæ opem Carolus implorauit. Nec coronatum abs se destituit Ioannes cum Synodo, vt patet ex Actis; & fructum tulisset Carolus, si diuturnior vita obtigisset; Nam eodem Anno DCCC. LXXVII, in cuius

n

Februa-

Februario Synodus Romana celebrata fuerat, excessit Carolus è viuis, pridie nonas Octobris.

In Baronio Anno DCCC, LXXVI. Num. 9. legitur, orationem Ioannis Papæ, qua Carolum Caluum electum Imperatorem dilaudat; *diffluere per hyperboles*. Hinc seuerus & nil ignoscere doctus Orbilius verbosè nos docet; scribendum; *in hyperbolas*. Quàm rara & inaudita nobis iste profert? Quantas muscas capit hæc Calviniana aquila? Quid si Baronius scripsit, *Hyperbolas*? Quis præstabit non ita ab illo scriptum? Quis præstabit id quod legitur, non esse à librario vel typografo?

Occidit Calvinista. Vti hyperbolis, nihil aliud esse, quàm abundare mendaciis & dictis falsidicis. Si igitur Ioannes Papa vsus sit hyperbolis in Caroli Encomiis decantandis egregiè mentitum esse. Si hoc ita est, tum vna cum Ioanne Papa eiusdem criminis insimulare poteris Ioannem Euangelistam, qui, nisi fallor, longè grandiore hyperbola, quàm Ioannes Papa, vsus est, quando de factis & signis Christi scripsit cap. vlt. *Sunt autem & alia multa, qua fecit IESVS; qua si scribantur per singula, nec ipsum arbitror mundum capere posse eos, qui scribendi sunt, libros* Hic etiam, si lubet, aduoca Quintilianum, Bedam, Alexandrum Grammaticum, Ioannem Balbum, & doce, (etsi his inuitis ac reuentibus) *vti hyperbolis nihil aliud esse, quàm mentiri: Et, vti grandibus hyperbolis, esse granditer mentiri.*

Calvinista acriter it in Baronium, quod scripserit, Carolum diuino instinctu à Papa ad Imperium gubernandum electum esse. *Os impium & blasphemum*. Vociferatur Calvinista. *Tunc audes Spiritum sanctum mendaciorum Papa aucto-*

auctorem facere? Baronius nihil aliud dicit, quàm
 quod Ioannes Papa dicit. Audi eius verba, si forte ex-
 ciderunt: *Vnde nos tantis indicis diuinitus incumbentibus,*
lucelarius agnitis, superni secreti consilium manifestè cogno-
uimus. Et quia pridem Apostolica memoria decessori no-
stro Papa Nicolao id ipsum iam inspiratione diuina reuelatum
fuisse comperimus: Elegimus meritò & approbamus, &c. Si
 Baronius habet *os impium & blasphemum*, quia recitauit,
 quæ Pontifex dixit; multo magis id de Pontifice affe-
 rendum erit; quod haud grauatè *Os impium & blasphe-*
rum tam huius, quàm aliorum Calvinistarum faciet.
 At si ex vna parte stet summus Christiani orbis Ponti-
 fex; ex altera, vilis ex Popina Caluini homunculus, &
 Pontifex hoc diuino impulsu factum affirmet; Calui-
 nista, *Diabolico instinctu patratum* reclamet; arbitrò,
 nullum fore, cui cerebrum sit in capite, non in calca-
 neo, qui non assensus sit Pontifici; multa salute Cal-
 uiniano dicta; qui mox Baronium *contradictionis* argu-
 it; quia Num. 17. dicit; hæc omnia, quæ in electione
 Caroli Calui cōtigere; *male suadam carnis prudentiam*
operatam videri; & Ioannem Ecclesie Romanae inutilem Im-
peratorem elegisse, teste ipso euentu: non igitur diuino impul-
su Carolum à Ioanne electum esse; ut cum Papa affirmat Ba-
ronius. Etiam Saul Israelitis Rex inutilis tandem fuit; &
 ideo à Deo reiectus; Et tamen non tantum diuino in-
 stinctu; sed & expresso mandato Dei Rex Hebræorum
 inunctus erat: Et fieri potest, vt qui aliquid ex diuino
 impulsu agit, annectat ex spiritu suo appendicem ali-
 quam, quæ carnalem potius quam spirituales prudentiam
 respiciat. Exemplum si nescis vel Caiphā cape; qui
 verba illa: *Expedit, ut vnus homo moriatur pro populo, &*

non totagens pereat; Spiritus sancti afflatu fudit. At si mentem ipsius Caiphæ spectes, ea non nisi ex prudentia carnis protulit. Simile quiddam in hoc Ioannis factum accidit; qui sibi à Carolo contra Sarracenos, aliosque Romanæ Ecclesiæ oppugnatores grandem opem & operam pollicebatur; sed incassum, ut exitus probavit.

Obiicit Calvinista: *Non potuisse bonum esse illum spiritum, qui Carolum ad Imperium prouexit; nam Carolum hunc honorem precio mercatum esse, corruptis pecunia Ioanne Papa & Romanis*, multosque hanc in rem Historicos allegat: quorum tamen aliqui, ut Otho Frisingensis lib. 6. cap. 6. Et Viterbiensis in Chron. p. 17. id absolute non asserunt; sed addunt: *Ut dicitur*, Ex fama igitur vulgi id tradiderunt; quam hic fuisse mendacem, nil mirum, quia Carolus multis planè inuisus erat. Nec nominat Viterbiensis *Papam*, sed *Romanos*; quorum nomine & numero *Papam* comprehendi, nil opus. Sic Annales, quos vocant, Fuldenses; non *Papam*, sed senatum populi Romani acceptæ pecuniæ accusant. Eutropius Longobardus in Abbreuiatione sua; Et Aimoinus lib. 5. cap. 35 scribunt, Carolum S. Petro, seu Ecclesiæ S. Petri *multa & pretiosa munera obtulisse*: quod exemplo antecedentium Imperatorum factum est; studio pietatis, non ut Imperium mercaretur. In eandem sententiam interpretandus Marianus Scotus.

Rheginoni & Sigeberto, qui Carolum à Papa Ioanne Imperium emptum scribunt: Opponimus ipsa Pontificis verba non priuatim ad aliquem scripta; sed publica in Synodo, & frequenti Episcoporum, aliorumque Ecclesiasticorum confesso pronuntiata; à quibus utique Pontifex abstinisset, si ea vanitatis redargui

qui posse vidisset. Audiamus Pontificem in Synodo Romana perorantem. *Non hic perpetuus Augustus ad tanta fastigia se velut improbus intulit; non tanquam importunus, fraude aliqua vel machinatione, aut inhiante ambitione ad imperialem apicem aspiravit. Absit. Neg, enim sibi honorem presumptuosè assumpsit, vt Imperator fieret, sed tanquam desideratus & optatus, postulatus à nobis & à Deo vocatus, & honorificatus ad defendendam religionem, & Christi vtiq, seruos tuendos, humiliter atque obedienter accessit, &c.* Quæso te, lector, num tibi persuasurus es, Pontificem hæc talia in publico Concilio prolaturum fuisse, si Carolus à se & à Romanis Imperiū malis artibus, & nummis obtinisset? Num Synodus tanto applausu Ioannis orationem excepisset & acceptasset, quanto eam in ipsa Synodo à patribus exceptam & acceptatam legimus? An nullus erat inter tam multos & probos, qui vaniloquentiam detestaretur; si quæ hîc vaniloquentia interuenisset? Si quid postea munerum in Romanos Carolus effudit, id non ambitus caussa, sed ex munificentia regia fecit; vt & alij Imperatores & Reges acsitare consueuerunt, tempore inaugurationis & coronationis suæ.

Porro, quæ dona Caluus Romanis obtulerit, ita ex suo Eutropio Longobardo denarrat Caluinista. *Qui (Caluus) veniens Romam renouauit pactum cum Romanis, perdonans illis iura Regni, & consuetudines illius, tribuens illis sumptus de tribus supradictis monasteriis, id est, Domini Saluatoris, & B. MARIÆ semper Virginis in Sabinis, atq, S. Andrea iuxta montem Soractis, & de cæteris quàm plurimis monasteriis fiscalia patrimonia. Patrias autem Samnia & Calabria simul cum omnibus ciuitatibus Beneuenti, eis contulit: insuper ad dedecorem regni totum Ducatum Spoleti-*

num cum duabus ciuitatibus Thuscia, quod solitus erat habere ipse Dux, id est, Aricium & Clusum, quatenus ut is, qui praeerat Regia vice antè; Romanis videretur post esse subiectus. Remouit etiam ab eis Regias Legationes, assiduitatem vel praesentiam Apostolica electionis. Quid plura? Cuncta illis contulit, quae voluerunt, quemadmodum dantur illa, quae nec re-ctè acquiruntur, nec possessura sperantur.

Subiicit his Calvinista. Tam indignam cum Pontifice, tum Rege negotiationem; tam turpem, inhonestam, dedecorofam Imperij nundinationem; tam damnosam & praeiudicantem successoribus, alienationem execratus Carolomannus, quoniam Papa confirmare noluit, ab eo vnctionem & coronationem impetrare non potuit. Quàm copiosus & facundus est Calvinista, quando in Romanum Pontificem, & in donationes Ecclesiae Romanae factas, lingua est exserenda, & stringendus stylus? Dic, Calvinista, quae nam donatio maior; istane Caroli Calui; an illae, quibus liberalitatem suam erga B. Petrum & Ecclesiam Romanam testati sunt Pipinus, Carolus Magnus, Ludouicus Pius, Otho Magnus, Henricus sanctus, aliisque Imperatores ac Reges, quorum in Apostolicam Sedem beneficentiam distinctè & sigillatim explicui, allatis donationum diplomatis, in proprio commentariolo, quem inscripsi, *de munificentia Imperatorum, Regum ac Principum Christianorum in Sedem Apostolicam.*

Quod dicit Calvinista: *Carolomannum non modò postulatis Papae Ioannis non assensisse;* (quia enim Carolomannus Imperatorij tituli & nominis desiderio flagrare videbatur, scripserat ad eum Ioannes Papa Epist. 63. id fieri non posse, nisi pagina conficeretur capitulariter continens ea, quae vos, inquit Pontifex, *Matri vestrae, Romanae Ecclesiae, vestroq; protectori B. Petro Apostolo perpetualiter de-*
betis

detis cōcedere.) Sed & penitus ea repudiasse; eamq; ob causam Imperiali corona redimitum non fuisse; Sed hæc mera sunt figmenta: Nullus enim Historicorū prodidit; hæc, quæ Ioannes iustissimè petebat, à Carolomanno reiecta; & quī reiecisset; cum nil aliud poscerent, quam vt iura ab antecessis Imperatoribus Romanæ Ecclesiæ concessa, ab ipso itidem illæsa & inuiolata custodirentur. Cur vero Ioannes, Carolo Caluo defuncto, Lodouicum Balbum Franciæ Regem potius, quàm Carolomannū Bavaræ Regem in Imperatorē vnxit; facilè est diuinare; quia afflictissimis illis temporibus, quibus Romana Ecclesia à Sarracenis & Tyrannis Christiano nomine velatis, dilacerabatur, promptiora & expeditiora auxilia à Ludouico, quàm à Carolomanno sperabat; Et pœliue erat illum corona Imperiali insignire, cuius Patrem iam antea eandem gesserat: De commentitio Othonis III. diplomate suo loco dicemus. Eutropij morositati opponimus Reges, Imperatores & Principes, quos beneficiis cum S. Petro certare, nunq̄ piguit aut puduit.

Ait Baronius, Carolum Caluum à Ioanne non tantum in Imperatorē vnctum & coronatum, verum etiam electum. Obstrepit Calvinista. Hoc manifestè mendacij arguunt scriptores citati; qui à Romanis electum; à Pontifice asserunt solummodo vnctum & coronatum. Nullus penitus, nullus Historicorum dicit; Carolum à Pontifice solummodo vnctum & coronatum: Et vt aliquis ex eorum numero id assereret, potius Pontifici, quàm illi fides habenda foret. Pontifex in Synodo ita loquitur: *Elegimus meritò & approbauimus vnà cum assensu & voto omnium fratrum, & Coepiscoporum nostrorum atq; aliorum sanctæ Romanæ Ecclesiæ ministrorum, ampliq; senatus, totiusque Romani populi, gentisq; rogata, &c.* An qui dicit: *Elegimus;* se ab electorū numero segregat? An Papa qui Imperato-

rem siue solus, siue cum aliis, eligit, nihil aliud agit, quàm quòd Electum Imperatorem inungit & coronat? Qualis stupor, fateri, Ioannē *elegisse*, (tametsi cum aliis) Carolum, & dum hoc fateris; illud simul affirmare; *Papam nihil aliud fecisse, quàm quòd Imperatorem electum oleo sacro inunxerit, & corona insignierit?* Sed nimius Baronij insectandi impetus non finit istum aliquid consideratè scribere aut loqui. Neque alij Carolum aliter *elegerunt*, quàm approbando & confirmando electionem à Pontifice Ioanne factam: sicut hac itidem ætate alij Principes, qui non sunt de septem electorum numero, non eligunt aliter Imperatorem; quàm approbando, & acceptando illam electionem, quæ à septem viris proficiscitur: cum his vota & desideria sua iungendo, eligere dicuntur, quem propriè loquendo septem illi duntaxat eligunt.

At aliqui Historici tantum *coronationis* meminerunt. Respondeo, nullum esse, qui dicat; Carolum Caluum à Ioanne Papa *solummodo* coronatum, vel unctum *solummodo* & coronatum; & qui coronationis solius meminerunt; illi, vt nec unctiōnem; ita nec electionem excludunt.

Illud commentis deputa, Ioannem ideo Roma in Gallias abire coactum, quòd Carolo Caluo Imperatori non faueret. Imò vsque adeo fauit, vt nonnullis visus fuerit modum excessisse; Nec in Galliam venit, nisi mortuo Caluo. Neque alia veniendi causa fuit, quàm Lamberti Comitum Spoletini & gregalium tyrannis; & Saracenorum subiectas Ecclesiæ ditiones ferro & igne vastantium immanitas & truculentia. His enim amolliendis suppetias quæsitum Papa in Franciam concessit. Lege Baronium DCCC. LXXVII. quo Caluus obiit;

obiit; & DCCC. LXXVIII. quo Ioannes Pontifex Galliam petiit. Quàm meditatè autem scriptum est illud: *Namq; uxorem eius in matrimonio habebat.* Quis? Num Caluus habebat Bosonis uxorem in matrimonio; an Boso Calui? Neutrum certè fas aut honestum. Fortè *Sororem* scribere volebat. Ita, opinor, nam Carolus Caluus Richilden uxorem habebat, quæ erat Soror Bosonis Ducis.

Putat Calvinista non esse mirandum, quòd Carolomannus, cum ingenti exercitu in Italiam contra Carolum Caluum ingressus; à nemine fugatus; verum rumore falso solummodo deceptus, fugam arripuerit, & eò, vnde venerat, redierit, re penitus infecta, vt scribit Aimoinus lib. 5. cap. 35.

Clamat Calvinista; *Nullum hic apparere miraculum pro Pontifice Baroniano patratum.* Nec Baronius dixit; Deum hic patrasse miraculum in gratiam Pontificis; sed; mirandum esse, Carolomannum, nemine persequente, cum copiis suis tam trepidè in Germaniam reuertisse, nec contra Carolum Caluum, cum quo Pontifex morabatur, processisse. Oggerit Calvinista; id factum; *ne cognatus sanguis funderetur.* Nemo abnuuit. Mirandum tamen est, quomodo Carolomanni animus & tam florens exercitus, nil nisi cædes spirans, tam subito ad incertæ famæ aurulam, immutatus fuerit, vt non de sanguine fundendo; sed de sua duntaxat vita conseruanda cogitarit. Occuparunt quidem Lambertus Comes & Adalbertus Marchio Romam; sed non nisi post mortem Caroli Calui, vt manifestè apparet ex illis ipsius Annalibus Fuldensibus, quos Calvinista citat. Neque Iohannem Pontificem sub custodia ideo habuerunt, vt Carolomannū Imperiali corona ornaret, nullus enim

o Histo

Historicorum id scriptum reliquit, sed quia rebellium, & quos Pontifex damnauerat, Patrocinium susceperant; quos à Pontifice restitutos cupiebant; inter quos erat Formosus, Portuensis Episcopus. Iurare quidem coëgerunt Romanos Carolomanno; sed de Imperatoris titulo & nomine, nulla mentio: Et sub Carolomanni nomine duo isti Tyranni Lambertus Dux & Adalbertus Marchio sua agebant negotia non Carolomanni; etsi ut nequitiam suam aliquo modo celarent, Carolomanni nomen prætendebant, ut patet ex Epist. Ioannis Papæ VIII. potissimum ex illa quæ est 85. ad Berengarium Comitem.

Obstrepat Calvinista. *Carolomannum habitum pro legitimo Imperatore, licet non fuerit à Papa unctus & coronatus.* Hoc ipse quidem dicit, sed non probat; nec probare potest; quia mos eius ætatis, & aliquot posteriorum sæculorum aliud ferebat; ut in hac Apologia passim videbimus, & vidimus iam in Defensione Bellarm. librorum de Translatione Imperij.

Obiicit Calvinista. *Carolus Crassum ab ipso Pontifice Ioanne Imperatorem salutatum, antequam foret unctus & coronatus, testatur imprudens Baronius, qui Anno DCCC. LXXX. §. 14. ad hunc modum scribit.* Porro hoc anno cõtigisse ex Ioannis Papæ Epistola ad Carolum Imperatorem compertum habetur. *Deinde parte Epistola recitata; subiicit.* Hæc Ioannes Papa ad Carolum Imperatorem scripsit. *Cur ergo, Baroni, si Carolus iam tum Imperator etiam à Pontifice agnitus, tu eum spreuisti, & Constantinopolitani Basilij annos maluisti numerare, quàm legitimi Urbis Roma Domini? Respondeo; Ioannes Papa non vocat Carolum*

solum Crassum, Imperatorem; sed Regem. Nam Epistolæ 255. inscriptio est: *Carolo glorioso Regi*. Deinde, Baronius hanc Epistolam ad Carolum Crassum Imperatorem scriptam dixit; non quòd tunc esset Imperator; sed quia postea Imperator fuit; vnctus & coronatus Anno DCCC. LXXXI. ipso Natali Redemptoris nostri. Si dicam: Erasmus sæpius scripsisse ad Imperatorem Ferdinandum; nequaquã significare volo, Ferdinandum fuisse tunc Imperatorem, quando ad eum Erasmus scripsit; sed eum, ad quem scripsit, fuisse aliquando Imperatorem. Sic Vadianus Consul S. Galli, fuit professor Viennensis, non utiq; tunc, quando erat consul Sangallensis; sed alio tempore. Eadem est hęc ratio. Ioannes Papa scripsisse dicitur ad Carolum Crassum Imperatorem Epistolam 255. non quòd tunc Imperator esset, sed quia ad eum scripsit, qui postea Imperator factus est. Ex qua obseruatione omnes Calvinianæ criminationes in nebulam euanescent.

CAPVT XVI.

*De Epistola Ludouici & Lotharij Regum
ad Nicolaum I. Pontif.*

RECITATUR à Baronio Tom. 10. Anno Christi DCCC. LX. Qua implorant duo isti Reges opem Romani Pontificis, vt cœrceantur, qui pacem initam turbare tentent, pactisque ac conuentis manere nolint. Calvinista nostri stomacho haud satis arridet hoc factum; quia non nisi grauatè ferre potest, quando conspiciatur, Reges ad Pontificem Maximum, tanquam ad
 O 2. com-

communem totius Christiani orbis patrem, confugisse; & ab illo rebus afflictis vel affligendis subsidium postulasse. Et quidem summa animi submissione, tantæque ac tam sublimis auctoritatis insigni reuerentia; & honorificentissimis elogiis, vt Ludouicus & Lotharius fecerunt, qui Nicolaum Papam vocant. I. *Beatissimum & sanctissimum* (non ergo habuerunt pro Antichristo) II. *Totius sanctæ Dei Ecclesiæ, Pontificem & vniuersalem Papam.* III. Officium Nicolai appellant *sanctissimum Apostolatam.* IV. *Se spirituales & deuotissimos filios.* V. *Qui almi suam paternitatem Papæ toto cordis affectu amplexentur.* VI. *Qui desiderant paratissimi existere in Pontificis obsequiis & utilitatibus.* VII. *Qui nihil magis cupiant, quàm audire & videre Pontificis sospitatem.* VIII. *Christum Apostolatus apicem (Nicolai) in omnibus mundi partibus salubriter profuturum praelegisse.* IX. *Et almi suo virtutum diademate decorasse.* X. *Eique generalem sui gregis commississe sollicitudinem.* XI. *Nicolaum, ea qua verbis docet, sanctissimis exemplis prosequi.* XII. *Cuius sanctæ paternitati Ludouicus & Lotharius, mente & corpore se humiliter committunt.* XIII. *Et suppliciter obsecrant, eius sanctissimis precibus, apud illum, qui Pontifex est in æternum, commendabiles fieri.* XIV. *Optant Reges multiplici desiderio, vt, postquam de pio Nicolai studio & vigilantissima pastoralis cura aliquid hauserunt, quem absentem mente venerantur, aliquando presentem diuina largitione dulciter amplexentur.* XV. *Et ad sacra vestigia eius, Christianissimorum Principum more, prouoluti, recreari mereantur.* XVI. *Iidem Reges pura mente disposuerunt sanctorum Apostolorum limina, & Nicolai Papæ desiderantissimam ac sanctissimam paternitatem humiliter & reuerenter visitare.* XVII. *Optant, vt Apo-*
stolica

stolicæ auctoritatis in bar, hoc est, Nicolaus Papa, propter generalem sollicitudinem ditones ipsorum inuisat; ut quos nulla mouent charitatis viscera, Apostolica inuectio ad censuram Ecclesiasticam venire compellat. XVIII. Sanctissimos Nicolai prædecessores per suam præsentiam (in Galliis & alibi) ac piam laborem plurima correxisse; imò per legatos ac literas absentes corpore, sed Spiritu sancto præsentibus, innumera, quæ in abruptum peruersitatis lapsa fuerant, reuocantes, ad rectum iustitiæ tramitem reduxisse. XIX. Testantur Reges, se sanctæ Sedi Apostolorum Principis, & Pontificis ab omnibus reuerendæ auctoritati humilem subiectionem unanimes modis omnibus obseruare uelle. XX. Et Papa collatam diuinitus immunitatem salubriter tueri decreuisse. XXI. Precantur, quasi ad sacra Nicolai uestigia prouoluti propter amorem Dei & reuerentiam beati Petri, ut sancta eius paternitas nihil sinistrum de ipsis credere uelit.

Hæc & similia ad Nicolaum Pontificem Reges Ludouicus & Lotharius; An non hæc omnia spiritum Witebergensem & Geneuensem spirant? An non dilucido sunt argumento, Ludouicum & Lotharium fuisse Caluinistas; aut certè Lutheristas? quibus proprium, scilicet, est huiusmodi encomiis Pontificiam potestatem celebrare, ut ex Lutheri & Caluini Tomis manifestum est.

Caluinista dicit; non esse mirandum, Reges istos ad Pontificem confugisse; non ad Imperatorem, qui tum erat, Ludouicus secundus, id enim factum more maiorum. Omnino, more maiorum, quia ut tu ipse fateris & loqueris; iam antecessi Reges ob religionis Ecclesiæ reuerentiam, in Pontificem Romanum compromittere solebant, ei u. g. censuram Ecclesiasticam recognoscere. Mentitur Caluinista id factum impro-

nuda quadam consuetudine. Improvidi ergo fuere Carolus Magnus, Ludouicus Pius, Ludouicus & Lotharius, de quorum Epistola sermocinamur, & tot alij Reges ad Apostolicam Sedem, quasi ad sacram ancoram, fugere consueti. Soli illi prouidis accenseri debent, qui nunc ex antris Lutheranis & Calvinianis Papam allatrant, & quasi Antichristus esset, infamant.

Addit Calvinista, hoc etiam accidisse *Sacerdotū culpā, qui neglectā linguā nostrā à lingua latina commercio penderint.* Respondeo, me nusquam hactenus legisse, Reges & Principes Pontifici supplices factos esse, quod Pontifex loqueretur Latinè, non Francicè, aut Germanicè; omnes testantur, se id facere, eò quod sit communis pater omnium Christianorum, & vniuersalis pastor totius Ecclesiæ, cui Deus generalem omnium curam commiserit.

An mihi, inquit Calvinista, ex huiusmodi submissionibus & recognitionibus Regum & Principum exstrues atque confirmabis Pontificis Romani potestatem atq; dominatum, quæ prætenduntur, in Regnum Germania, Gallia & Lotharingia? De temporali potestate Pontificis in regna, nullum verbum fecit Baronius eo loco, vbi Epistolam Ludouici & Lotharij Regum recitat. Solùm hoc euincere voluit; Papam à Regibus pro Patre omnium communi habitum, cuius munus sit inter filios pacem facere; cōseruare, & eniti, vt ab iniuriis sibi mutuo inferendis abstineant; suoque quilibet contenti viuant; nec alienis violentas manus iniiciant; vt Carolus Maior faciebat, de cuius rapacitate & pastorum obliuione duo isti Reges apud Nicolaum Papam querelas deposuerant.

CAPVT

CAPVT XVII.

De Conciliabulo Romano contra Joannem
XII. sub Othone I. Imp.

DE hoc Conciliabulo copiosè agit Illustriss. Baronius Annali decimo, Anno Redemptoris DCCCC. LXIII. Calvinista contendit, fuisse legitimum Concilium. Imperatori fas esse Pontifices eligere, & confirmare & si vitam tanta dignitati dissentaneam viuant, de gradu & throno deicere. Neque id aliter probat, nisi citatione variorum Auctorum, qui huius Conciliabuli meminerunt, (quasi vllus sit, qui Synedrion hoc celebratum fuisse neget) Et ne mentiar, probat id conuiciis & calumniis in optimum, eruditissimum, & celeberrimum Cardinalem Baronium; in quibus refutandis, cur immorer? ipsum *Baronij* nomen, qua Christianus orbis patet, illustrissimum, criminationum istarum nebulas æquè facilè dispellit, ac sol ætherius tenebras; illam præsertim loedoriam nullo negotio disiciet, cum Calvinista Baronium Ioanni Pontifici *vita & moribus similem fingit*: quis enim non execrabitur teterrimam hanc calumniam, cum vrbi & orbi constet, Baronium integerrimam & inculpattissimam vitam duxisse? At defendit Ioannem XII. Nō mores, ò Calvinista, qui fuere flagitiosi & improbi, sed Pontificatum, non actiones, quæ, vt ipse Baronius deplorat, fuere sceleratæ, sed dignitatem. Quis tam rerum ignarus est, qui ignoret, mores ab officio discriminari debere? Meminerit Calvinista eius, q̄ ad Winsbeckij paræneses annotauit: *Noli curare Sacerdotum vitam, quorum doctrina, non vita inspicienda, vt ait Tyrolis.* Winsbeckij monitum hoc est.

Eun/

Sun/ Geistlich Leben in Ehren habe/
 Das ist dir gut/ vnd ist ein Sin/
 Des willen kum durch niemand abe/
 Bring in ze diner Gruben hin/
 Das wird an selten din Gewin/
 En ruche wie die Pfaffen leben/ du solt doch die-
 nen Gotte an in:
 Sint gut ir Wort/ ir Werck si krump/
 So volge du den Worten nach/ ir Wercken nit/
 alldu bist rump.

*Fili, Ecclesiasticos honora. Hoc tibi bonum est: & bona mens;
 quam nunquam deponere; sed usque ad mortem retine. Hoc
 tibi lucro erit. Ne cura Sacerdotum vitam; quia in illis Deo
 seruire debes. Si bona eorum doctrina, & opera praua, seque-
 re doctrinam, non opera. Addit Winsbeckius.*

Sun/es was ie der Leien Sitte/
 Das sie den Pfaffen trugen Haß/
 Da sundent si sich sere mitte/
 Ich kann nit wissen vmb e was.
 Du solt in holt mit truwen Sin/ vnd sprich in
 wol/ vnd thust du das/
 So mac din Ende werden gut/
 Vnd wirt ze lone dir beschert Gotte Lichame/
 vnd sin reines Blut.

*Fili, hic Laicorum mos est, ut Sacerdotes oderint. Nescio qua-
 re. Sed porro tibi suadeo, ut illos sincerè charos habeas, & bo-
 nis dictis prosequaris, si hoc feceris; bonum finem adipisceris,
 & pro mercede accipies corpus Christi, & purum eius sangui-
 nem.*

Inter alia, quæ vt inepta prorsus & rationi dissona
 in hac pseudosynodo Baronius reprehendit & optimè
 refellit, est etiam hic loquendi modus in ipso statim
 Acto-

Actorum vestibulo obuius. *Tunc Romani Pontifices, Episcopi scilicet Suffraganei, & Cardinales Presbyteri, &c.* Quæ noua phrasis, inquit Baronius, ab Ecclesiastica consuetudine abhorrens, qua Romanos vocant Episcopos, siue Romanos Pontifices ipsos Romanæ Sedis Suffraganeos? Recitat Calvinista voculas istas: *Episcopi scilicet suffraganei, ex margine in textum irrepisse*; te nimirum post carecta latente, & multum latrante Lycisca. Demus esse glossema, seu ex glossemate; phrasis nihilominus ab omni Ecclesiastica consuetudine abhorret. Quis enim nomine *Romanorum Pontificum* intelligit, aut vnquam intellexit alios Episcopos, præter illum vnum, qui Christi in terris Vicarium, & S. Petri successorem agit? Et tamen scriptor huius Synedrij ita inquit: *Tunc Romani Pontifices & Cardinales, &c.*

Fulminat Calvinista in Baronium, & docet, si tamen furere & bacchari est docere; etiam Metropolitanos dictos esse *summos Pontifices*; Et Episcopos, non eos tantum dictos, quos hodie appellamus, sed etiam minoris ordinis *antistites*; non inquiram qua fide hæc & plura talia Calvinianus producat; illud affirmo, nihil eorum, quæ blattit, ad rem facere. Nam quæstio est, num alij Episcopi, vocentur *Romani Pontifices*: Huius proferat exempla, si potest. Ostendat vllum vnquam vel Grecum vel Latinum, dictum esse *Romanum Pontificem*; præter illum, qui vrbis Romæ Episcopatum gessit. Nul- lum, sat scio, vnquam exemplum nobis adducet; solis inficetis & insulsis contra Baronium vociferationibus contenti esse debebimus.

Scripterat Ioannes Papa in suo Apologetico aduersus Pseudosynodum, in cæteris etiam ista. *Nos audiuimus dicere, quod vos vultis alium Papam facere: si hæc facitis, ex-*
p *commis-*

communico vos de Deo omnipotente, ut non habeatis licentiam ullum ordinare, & Missam celebrare. Ad quæ Pseudo-synodus ita respondit. Excommunicastis enim omnes, ut non habeamus licentiam canendi Missas, ordinandi Ecclesiasticas dispositiones, &c. Ita enim scriptum erat: Non habeatis licentiam ullum ordinare. Nunc vsq; putauimus, imò credimus, duonegatiua unum facere dedicatiuum (affirmatiuum) nisi vestra auctoritas priscorum sententias infirmaret auctorum. Vbi isti imperitè arbitrantur, ullum, in Rescripto Ioannis, idem esse, quod, Nullum: atque adeo Ioannem, dicendo; ut non habeatis licentiam ullum ordinandi; dixisse; ut non habeatis licentiam nullum ordinandi; hoc est, ut habeatis licentiam aliquem ordinandi, cum duæ negationes affirmant: quæ sane puerilis est ineptia.

Caluinista clamat; utrobique legendum esse; *nullum*. Quam lectionem si admitteremus, rem factam haberet. Sed suas sibi res habeat Criticus cum præcipiti suo corrigendi, hoc est, corrupendi cacoëthe: cum vulgatæ editiones Luitprandi Ticinensis, (ad cuius sextum librum Acta huius conciliabuli adiuncta sunt,) nominatim Basileensis Anno Domini M. D. XXXII. & Iusti Reüberi M. D. LXXXIV. constanter utrobique habeant; *ullum*: neque suum figmentum vllius manuscripti exemplaris auctoritate Caluianus firmare potest; qui vociferatur: Othonem Imperatorem, eo in Concilio iure, *Sanctissimum* appellari; *Ioannem enim omni vitiorum genere obuolutum hoc encomium non meruisse*. At nosse debebat Caluinista; duplicem esse sanctitatem; alteram personæ, qua caruit Ioannes; alteram gradus & officij; qua etiam pessimus clarere potest; ut sæpe S. Augustinus Donatistis, præsertim Petiliano, respon-

spondit, quando vitam & mores orthodoxorum Præfulum petulanter exagitabant. Hac posteriore sanctionia *sanctissimus* fuit Ioannes; quia Sanctissimum officium gessit: Quis enim sanctum esse dubitet, inquit Ennodius Ticinensis aduersus scribentes contra Synodum; *quem apex tanta dignitatis attollit; in quo si desint bona acquisita per meritum, sufficiunt, qua à losi decessore præstantur: aut enim claros adhuc fastigia erigit, aut qui eriguntur, illustrat.*

Neque verò Baronius absolutè reprehendit Conciliabuli illius assessores, quòd Imperatorem *sanctum & sanctissimum* nominarint; non ignorans, hæc Epitheta tribui interdum Imperatoribus, præsertim Græcis à Græcis, vt docent Commentarij Balsamonis in Conciliorum Canones, & aliorum Græcorum recentioris æui monumenta: sed quòd Episcopi illi præter morem apud Latinos tunc receptum, his Encomiis Imperatorem ornarint, & ordine præpostero, quæ Pontificis erant, ad Imperatorem; & quæ Imperatoris, ad Pontificem transtulerint; dum eum ita compellant: *Magnitudinem vestram, &c. Magnitudini vestra, &c.* Porro olim quoque Episcopos dictos esse *sanctissimos & beatissimos*, liquet ex variis D. AUGUSTINI Epistolis; & ex Conciliorum Actis, præsertim Nicæni secundæ.

Protestantes vocant Patriarcham Constantinopolitanum in suis ad eum literis, *sanctissimum & beatissimum*: Eundem titulum tribuit Burdo libro de Emendatione Temp. Patriarchæ Antiocheno, & Doufa, Meletio Græcanico Patriarchæ Alexandria. Et Capito seditiosus Prædicans, scribens ad

Pharellum non dissimilis ingenij Zvvinglianum Ministrum, hoc eum elogio cohonestat. *Gulielmo Farello Ministro Christi sanctissimo, indiuiduo suo fratri.* Et Zvvinglius, vel eius Interpres Gualtherus, Principes Saxoniae & Hassiae, quibus Responiones duas ad Confessionem Lutheri dedicat; saepissime *sanctissimos* appellat. Idem Zvvinglius responso ad Epistolam Fabri, duos Prædicantes, Blaurerum & Zviccium *sanctissimos* vocat; Senatumq; Tigurinum *sanctum* & *sanctissimum* indigitat; in responione ad Epistolam Eckij, & alibi passim; Et scelus inexpiabile committet, qui Romanum Pontificem *sanctissimi* titulo cohonestauerit; Et statim à Calvinista audiet, fuisse *olim in huiusmodi titulis maiorem, quam hodie, simplicitatem.* Neque in ciuilibus, neque in Ecclesiasticis eadem semper est titularum ratio; ascendant & descendunt, accrescunt & decrescunt pro temporum & hominum varietate, vt docet quotidiana experientia.

Inter alia illegitimè & profus sacris Canonibus aduersè factitata obiicit Baronius huic Pseudosynodo etiam hoc: Ante sententię prononciationem trinam citationem præmitti debuisse. Hic Calvinista, turgidis faucibus Baronio *ignorantiam Iuris* obiecit; quippe qui *formulam peremptoria citationis perspectam non habuerit: nam Ioannem peremptoriè citatum esse; & hanc simplam sufficere.* Si peremptoriè citatus est; cur ergo citatio repetita est, cum vna eaque simplex sufficiat, quandoquidem peremptoria citatio est, post quam si reus non compareat; sententia fertur? At post primam citationem non est lata contra Ioannem sententia; non fuit igitur peremptoria; nec vllus peremptoriae citationis modus in prima vel secunda citatione apparet, vt fatebuntur illi,

illi, qui citationes ipsas perlegerint. Secundò, etiam si Ioannem peremptoriè citassent; quo iure priuassent eum beneficio iuris de triplici citatione? eum, inquam, quem his titulis cohonestant; & pro suo superiore agnoscunt: *Summo Pontifici & Vniuersali Papa Domino Ioanni, &c.*

CAPVT XVIII.

De prima Bulla Leonis VIII. Antipapæ.

DE hac Baronius Annali 10. Anno Redemptoris DCCCC. LXIV. qua conceduntur Othoni primo Imp. varia priuilegia, vt ius eligendi arbitratu suo summum Pontificem, ordinandi Apostolicam Sedem, & inuestiendi Episcopos: dicitque se id facere exemplo Hadriani I. qui Carolo Magno idem priuilegium concesserit. Respond. Bulla hæc non subsistit. I. Quia Leo iste non fuit legitimus Pontifex. Secundo, quia ipsa Bulla est commentitia, vt multis argumentis ostendit Baronius: Calvinista multos citat, qui huius diplomatis ac concessionis meminerint. Sed omnes sunt æui recentioris, & sæculo illo posteriores; vt Theodoricus à Niem, Crancius, Marsilius Patauinus, Platina, Georgius Alt Secretarius Norimbergensis in Chronico, Walthramus Naumburgensis; Fasciculus temporum. Henricus Tocken in Rapulario. Leopoldus Bebenburgius, & quem vel primo loco nominatum oportuit propter grauitatem & auctoritatem Flaccius Illyricus; qui omnes absque accuratiore disquisitione hoc schismaticorum figmentum suis libris illigarunt; ita vt illud alij aliis quasi pilam traderent ac traicerent.

Glossator Decreti dist. 63. cap. 23. secutus est suum Gratianum, qui in his parum consideratè versatus est, vt rectè dixit Illustrissimus Baronius. Et qua fide figmentum de Adriano Papa in suam collectionem transcripsit, eadem ibidem in eandem hoc fictitium Leonis VIII. Antipapæ decretum in suum volumen translulit. Auctor Pannomiæ non est Iuo, sed alius recentior Auctor, vt ostendit Illustrissimus Cardinalis Belarminus in Recognitione librorum de Translatione Imperij. Frâus est & impostura, quod Calvinista Gregoriū XIII. citat. Nam in primis Notæ nouæ in Gratianū non sunt Gregorij XIII. Sed doctorum virorum, quorum opera Gregorius XIII. in volumine Gratiani emaculando vsus est. Secundò notatio illa non probat id, quod Gratianus ibi adfert. Sed tantum indicat, quod nam sit principium illius capituli, & quis ille, Leo, cuius nomen caput illud præfert.

At, inquires, cur non refutarunt, vel omiserunt, vel saltem indicarunt, si capitulum illud est supposititium? In promptu causa est, quia non instituerāt corrigere errores Gratiani; sed illos, quos aut incuria librariorum, Glossatorum, & typographorum, vel temporis diurnitas asperferat: multo minus propositum illis fuit Gratiani textum mutare vel mutilare.

Vix se capit Calvinista præ gaudio. Quæ causa tanti gaudij? quia Baronius Bullam Leonis VIII. quam Anno CHRISTI DCCCC. LXIV. reprobat, vt spuriam, Anno deinceps DCCCC. LXVI. vt legitimam approbat, & inde probat, Othoni Imperat. à Sede Apostolica ius nominandi & eligendi successoris in Imperio concessum esse, Hic ex imis præcordiis

cordiis exultat Calvinista, & veritati grates agit gratias ob hanc confessionem Baronio vel inuito expressam. Sed non est cur intempestiuum triumphum agat: eo enim loci probare volebat Baronius, ius eligendi, & designandi Imperatorem Germanis concessum, manasse à Sede Apostolica, tamquam à primo fonte, institutis Electoribus: Et quia Centuriatores Centur. X. cap. 16. column. 720. Decretum Leonis VIII, citant, & tanquam legitimum libenter recipiunt, in quo à Leone Papa, & quidem vero, vt ipsi existimant, Othoni non tercio, vt Centuriatores hallucinantur, sed primo, potestas sit eligendi in Imperio successorum, ideo non iniuria hæreticis Leonis VIII. auctoritates obiecit; vt eos suis armis conuinceret, ius hoc, quod nunc in septem Electoribus residet, à Pontifice Romano descendere. An nunquam sit, vt aduersarius eo, quod concedit & pro vero reputat, opprimatur, licet alter antagonista id in fabulis numeret?

Multa declamitat Calvinista de priuilegio Carolo Magno per Hadrianum concessio, Et cum testes probati producendi sunt; Theodoricum Niemum producit, quem vocat *indubitata fidei scriptorem*, quia satis audacter Pontifices carpit: & quam sit indubitatae fidei, mox ipsemet Calvinista plenum facit, quando eum *aperti erroris historici* arguit: Dein cum *Registratore* nescio quo tumido ore delitigat; & *Registra* somniat, Et post varia simulacra modis miris circumuolitantia clamat, *hinc detegi Baronij imposturam*, qui quod sub Leone III. factum sit, referat ad Leonem VIII. Quid quæso factum sub Leone III. Carolo Magno concessa fuit facultas eligendi successorum

rem

rem in Imperio. Quæro, à quo concessa fuit hæc facultas? Num à Romano Pontifice? A Romano ergo Pontifice originem primam hoc ius ducit. Cur ergo tam præfractè id alibi negant Hæretici? Num à populo? Sed nullum huius rei vestigium apud vllum probatum Auctorem apparet: Nam populus in Caroli inauguratione nil aliud fecit, quàm quod assensit & acclamauit; assensuque & acclamatione sua factum Pontificis comprobauit.

Quàm verò fatuum est illud per *Synodum* in ficitio Adriani Decreto intelligere *populum*, cum luce clarius sit, capitulum illud, tametsi Spurium, loqui de cœtu Ecclesiastico.

Mentitur Calvinista verba Stramentitij Decreti Leonini à *Baronio truncatim, solenni impostura modo, transcribi*, ob omissam illã paræthesin (*sicut in ipsis conscriptis apparet*) quæ exstat apud Centuriatores, & in Catalogo testium Illyrici. Baronius recitauit Leoninum decretum ex Gratiano, apud quem parenthesis illa non compareret: num volebas, vt ex Illyrico potius exscriberet? Certè summa Baronij integritas & summa fides dubitare nos non sinit, sincerissimè ab eo redditum, quidquid in Annalibus ex ineditis monumentis protulit, quamuis tu contra boes, & vitium, quod tibi & tuis est, Illustrissimo Baronio, viro candidissimo & integerrimo, affricare impudenter tentes.

Dixit Baronius, omnes testari, Othonem I. à Ioanne VIII. in Imperatorè inunctum ac coronatum esse. Hic paratragœdiat Calvinista, & *vel sexcentos se nominare posse* mentitur, qui Baronium falsitatis conuincant. Vbi isti sexcenti? En ex sexcentis fit vnus Platina, Auctor recens; qui tamen hoc non negat; sed ait, quosdã
dice-

dicere Othonem coronatum à Ioanne; alios, à Leone. Adeo autem multi & tantæ claritatis sunt, qui Othonem ab Ioanne coronatum tradunt, vt reliquos fulgore & auctoritate sua penitus obruant. Et vel vnus Luitprandus Ticinensis lib. 6. cap. 6. cuiusque contrarium sentienti, os obturet; quia fortè interfuit, cum Otho coronaretur; certè interesse potuit, quippe Othoni familiarissimus & gratissimus. Lege Bellarminum lib. 2. de Translat. Imp. Et nostram eiusdem libri Defensionem; & intelligesiure optimo à Baronio dictum; omnes affirmare Othonem à Ioanne VIII. coronam Imperialem accepisse.

Fictitium Leonis VIII. decretum immorigeris etiam vltimum supplicium decernit. Obiicit Baronius; Decretum vltimi supplicij admodum abhorrere ab Ecclesiæ consuetudine; Et vel hinc imposturam sub hoc decreto latitantem deprehendi. Occlamat Calvinista. *Baronium decretum hoc tanquam legitimum approbasse Anno DCCCC. XCVI* iam respondi, Baronium locutum ad hominem, vt loquuntur, id est, ad Centuriatores; quia enim, ipsorum iudicio, decretum hoc legitimum est, necesse habent fateri, ius eligendi successorem Romani Imperij, hoc est, Cæsarem, seu Regem Romanum; à Pontifice profectum esse.

Dein post horribilia in Baronium conuicia oggerit Calvinista: *Si Imperatorum est, non Pontificum supplicium mortis sancire, Pontifex ergo non Imperator fuit Auctor donationis, quæ falsò Constantini nomine circumfertur apud Gratianum dist. 96. quæ ad calcem minatur Auctor transgressoribus pœnas aternas; & SS. Apostolorum Petri & Pauli perpetuam indignationem. Vbi quid prius admirer haud satis dispicio, stuporem an inscitiam? Nam quæ*

q est

est hæc consequentia? *Ecclesia in Canonibus & legibus suis non punit in obsequentes pœnâ mortis corporalis, sed spirituales duntaxat pœnas proponit & comminatur; Ergo Imperator, vel quivis alius legislator civilis non spirituales, sed temporales tantummodo pœnas prauaricatoribus comminatur; ergo decretum donationis Constantinianæ, in quo secus fit, fictitium est.* Non sequitur hoc ullo modo; quia comminatio pœnarum spiritualium Ecclesiastico & Politico legislatori communis esse potest; non item pœna mortis corporalis; quæ mansuetudinem & benignitatem Ecclesiæ, Christi, sponsi sui, æmulæ, nequaquam decet. Quocirca qui dicit; Ecclesia pœnis solummodo spiritualibus utitur; is nequaquam abnuat, quin iisdem politicus quoque legislator uti queat. Sicut neque tunc: si dicat: Imperatoris est pœnam mortis decernere; negat; Imperatorem quoque pœnas spirituales transgressoribus statuere posse. Et qui hoc cû Calvinista nostro inde colligit, is non argumentatur, sed fatuatur.

Nam Principes quoque Politicos pœnis spiritualibus decreta sua munivisse, multis exemplis monstrari posset. Duo suffecerint. Alterum, S. Henrici Imp. in diplomate de erectione Bambergensis Episcopatus; (habetur in Historia M. S. vitæ) *Si quis autem, quod absit, huius nostræ munificentiam donationis, &c. destruere seu violare tentaverit, in die iudicij coram oculis Dei, tormento inexstinguibili aternaliter luat.*

Alterum nobis suppeditat Rex Angliæ Knuto, in quodam diplomate. Knuto Rex Anglo in quodam diplomate apud Malmesburiensem lib. 2. *Si quis autem quovis deinceps tempore sub aliqua occasione interrumpere, atq; irritum facere huius privilegij testamentum nisus fuerit, sit à consortio piorum vltimi examinis ventilabro dispersus.*

tus.

ius. Si quis verò beneuola intentione hac facere, probare, & defendere studuerit, beatissima Dei Genitricis, & omnium Sanctorum intercessione amplifcet Deus portionem eius in terra uiuentium.

Ait Calvinista. Decretum Leonis non fuisse merè & absolute Ecclesiasticum, neq; à Pontifice factum, tanquam à Pontifice, verùm ab uniuersis ordinibus Reipublicæ Romana; & hinc pœnam mortis adiectam fuisse; quamuis decretis merè Ecclesiasticis ea minimè adici soleat. Ingeniosa profectò euadendi rimula: quam tamen non difficile erit obstruere; Nam Decretum illud est, vel potius fingitur esse, decretū Synodi Romæ in Ecclesia Saluatoris celebratæ: Et ipse Pontifex solus loquitur. *Ego quoq; Leo Episcopus, &c. cum toto Clero & Romano populo, &c.* At inauditum est, vt decretum tale à Synodo Ecclesiastica vel Pontifice in Synodo Ecclesiastica conditum, pœnam mortis corporalis annexam habeat, in quacunque demum materia versetur; hoc est, licet sit de re temporali & Politica; nam in Bulla cœnæ Domini, quàm varia merè ad externam Politiam & Reipublicæ prosperitatem spectantia vetantur; quibus alia quam spiritalis pœna non adiicitur. Neque refert; quòd dicitur, decretum illud factum à Pontifice & Synodo cum *populo Romano*; nam neque huius exemplum proferri potest, vt Pontifex & Synodus cum populo aliquid statuat sub pœna mortis corporalis, & populus in Synodis Ecclesiasticis non statuit aut decernit, cum iure suffragij careat; sed assensu suo id, quod statutum est, comprobat, gratumq; ac ratum habet.

•••••

CAPVT XIX.

De secunda Bulla Leonis VIII. Antipapa.

RECITATUR ab Illustrib. Baronio Anno Redemptoris DCCCC. LXIV. Ex Crancio lib. 4. Metropol. cap. 10. In hac redonat Leo omnia, quæ Carolus Magnus, Pipinus & alij de ditionibus & iuribus regni Italici S. Petro donarant, Hanc constitutionem fictitiam esse probat Baronius variis argumentis. Primo, ex diuersitate styli, quo eo tempore Romana Ecclesia vti solebat. Quamquam hoc argumentum non vrget Baronius, contentus indicasse. Occurrit Calvinista. *Iam Crancium ad hoc argumentum respondisse. Forsan illis verbis: Fateor & ipse in hac formula nonnulla esse, quæ ineptias præferunt. Addit, sepe mutatum à Pontificibus dicendi & scribendi Charactere, donec ad hodiernum deueniretur.* Baronius non arguit Bullam, quod cum hodierno constitutionum Pontificiarum stylo non concordet, sed quia non conueniat cum illo, qui illis temporibus, nempe Anno DCCCC. LXIV. in Ecclesia vsitatus erat.

Baronius non indicat, inquit Calvinista, in quo hac diuersitas consistat: quo vel vno tacita quadam ratione non diffiteri videtur suum calumniandi animum. Sed quoties istius sodales Critici, cum quid reiiciunt, styli diuersitatem caussantur; neque tamen vel verbulo docent, in quo hæc styli diuersitas sita sit? Quæso an non & abs te hoc ipsum non semel factitatum? Et vt tibi exemplum apponam; quam hoc à stylo sanctionum Apostolicarum abhorrens? Insuper, nisi à malo respuerit, subiaceat Legi Iulie

liareus Regia Maiestatis & Reipublica, vt hi, qui contra Rempublicam vel contra Imperatoris Maiestatem aliquid moliti fuerint, anima amissionem sustineant. Quid alienius à stylo Curia: vt de modo subscribendi raceam. Nam vbi auditum, decretis Synodalibus vel Pontificiis ciues Romanos subscripsisse, vt fit in ista Bulla?

II. Argumentum sumit Baronius ex tempore. Nam Bulla fingitur data tertio Kalend. Maij in Lateranensi Palatio. At ex Rheginone constat, Othonem cum Leone non esse urbem ingressum hoc Anno DCCCC. LXIV. ante nonum Kalend. Iulij, pridie S. Ioannis Baptistæ: qui fuit Annus tertius Othonis, non secundus. Oggannit Calvinista. *Qua gesta mensibus diuertunt, ipsis quoq, annis diuertere necessum est.* Qua de caussa, obsecro? An quia nundinæ Francofortenses huius Anni M. DC. LX. vernæ & autumnales mensibus diuertunt & disparantur, ideo & annis diuertere oportet? Quæ ratio suadet, vt quæ mensibus distant; annis itidem distent? Bellus profectò faber iste Calvinista, qui constitutiones eò vsque dolat & exasciat, donec proposito suo quadrent. Itaq; scriptionē huius fictitiæ Bullæ in annū DCCCC. LXV. reiicit: non tamen se propterea expedit; quia iste non fuit secundus, sed quartus Othonis annus.

III. Argumentum sumit Baronius ex diuersitate Episcoporum & Cardinalium, qui Anno DCCCC. LXIII. Exauctorationi Ioannis XII. subscripserunt, & qui DCCCC. LXIV. commentitio diplomati subscripsisse referuntur. Ad quæ Calvinista: *Multos interea Episcopos & Cardinales à Leone VIII. & Othone defecisse, quippe, qui mortuo Ioanne XII. Benedictum V. contra Leonem VIII. elegerint.* Sed vt aliqui à Leone VIII. schismatico, ad vnitatem Ecclesiæ redierint; num ideo sta-

tim eis à Leone & Othone successores dari potuerunt; ita vt anno DCCCC. LXIII. fuerit Gregorius Episcopus Albanensis. Anno autē DCCCC. LXIV. Eustachius. Prius Theophilus, Prænestinus; mox, Gratius. Prius, Ioannes, Tiburtinus; iam Benedictus. Prius, Ioannes, Narniensis. Nunc, Martinus, & ita de cæteris; præsertim cum pastores suos ipsi etiam greges, quibus præsumt, plerumq; sequi soleant; nec passi fuissent alios pastores sibi præfici, viuentibus primis, iisque legitimis.

Adiungit Calvinista. *Exstitisse maximam pestem, qua plurimi mortalium ex comitatu & exercitu Othonis absumpti fuerint, teste Rhegino.* At pestis hæc orta est, postquam Bulla Leonina data est, prout fingitur. Nam data cum subscriptionibus fingitur *Tertio Calendas Maij*, in Lateranensi Patriarchio: pestis autem exstitit demum post festum S. Ioannis Baptistæ, cum Imperator ab Vrbe discessisset: vt disertè Rhegino docet; Et hoc, Anno Christi DCCCC. LXIV. Tandem à Critica præsidium quærit Calvinista, à Baronio coactus & constrictus, nec quo se recipiat, gnarus, nisi ad suam amabilem insaniam, Crisin dicere volebam, cuius beneficio ex omnibus labyrinthis euadit. Cum enim Baronius manifestissimè ostendisset Ioannem Narniensem Episcopum, qui Conciliabulo Romano, Anno DCCCC. LXIII. subscripserit, non obiisse Anno sequenti DCCCC. LXIV. ita vt in eius locum Martinus substitui potuerit, cuius nomen Leonino decreto subscriptum legitur: Vociferatur Calvinista; *Scripturam esse vitiosam: Legendum: Martinus Sutriensis: non; Narniensis: nam in Romano Concilio Martinum Sutriensem à Ioanne Narniensi discriminari; Imperitum librarium duos Episcopos in unum*

conflasse. Sed patiat, ut, si non Theodorici à Niem, saltem Flaccij Illyrici auctoritatem potiore ducamus, quàm suam; qui *Martinum Narniensem* nobis exhibet, neque critica luce adeo perfusus & collustratus fuit, ut duos Episcopos & Episcopatus in vnum coaluisse animaduertere potuerit.

In Leonino edicto donantur Othoni, quæ Iustinianus Imp. Ecclesiæ Romanæ donauerat. Hinc quoque fraudem aperit Baronius: quia ne gleba quidem terræ monstrari potest, quam Ecclesia Romana dono Iustiniani acceperit. Ait Calvinista; *Baronium hoc suo responso non tam infirmare instrumentum Leoninum, quàm legem; Inter claras* (de sum. Trinit. &c.) vbi Ecclesia Romana caput omnium Ecclesiarum constituitur. Nugas & quidem mendaces, *more suo solens*, Calvinista agit. Nam in illa lege, ne gleba quidem terræ à Iustiniano Ecclesiæ Romanæ conceditur. Secundò, mendacium est Ecclesiam Romanam in illa lege *caput omnium Ecclesiarum constitui*; non constituitur; sed id quod erat; à Iustiniano agnoscitur ac deprædicatur. Ut enim is, qui Imperatorem nominat caput omnium aliorum Principum; Imperatorem nequaquam tum demum caput omnium aliorum Principum constituit; sed id quod est, in eo agnoscit ac prædicat; sic & in proposito de Iustiniano statuendum est.

Hic iterum ex critica apotheca rebus malè sanis Calvinista pharmacum petit; & Iustinianum in *Constantinum* transmutat, omni veteris exemplaris fide destitutus, contra suos Niemum & Illyricum: Ex sola insanæ Critices prurigine. qua itidem impulsus ex Leonino decreto eiicit illa verba: *Videlicet de CRUCE Domini, & de caligis pedum suorum, &c.* Cum existant apud

apud Crancium, Niemum, & Illyricum. At Calvinista morem iurandi ad Reliquias sanctæ Crucis & Sanctorum ferre nequit. De quo more multa lib. 2. de S. Cruce cap. 16. & 17. Et vt hoc obiter quoque notem; *caligarum* nomine hîc sandalia intelliguntur, vt & in illo Actuum 12. *Calcea te caligas tuas.* In quem locum lege Lorum.

Detegit insuper Baronius fraudem Leonini decreti ex subscriptionibus Cardinalium; Ex quibus vnus: Andreas Cardinalis Presbyter *Patriarchatus Lateranensis. Iulianus Lateranensis Presbyter (Cardinalis) Faustinus S. Petri Presbyter (Cardinalis)* Quis vnquam audiuit vnus *Tituli* duos Cardinales, vt hic fit in Laterano? Quis vnquam vel fando accepit Lateranensem & B. Petri Ecclesias Patriarchales concessas esse in titulos Presbyteris Cardinalibus? Sed Calvinista Baronium, hoc est, sus Mineruam, docet. *En tibi, inquit, Cardinalem Lateranensem. Is fuit qui in Palatio & Basilica Lateranensi Papæ ministrabat; unde & Palatinus vel Basilicarius dicitur, de quo Onuphrius in Interpret. Vocum obscurarum Ecclesiast. V. Diaconus.* Hic ferè tot sunt errata quot verba. Nam I. Onuphrius non dicit istum Cardinalem, qui Papæ in Palatio vel Basilica ministrabat, vocatum esse Lateranensem; sed *Palatinum* vel *Basilicarium*, non vt à suo titulo, sed quia Papæ in Palatio & Basilica Lateranensi ministrabat. II. Onuphrius non dicit, istum Cardinalem fuisse Presbyterum, sed Diaconum. At Cardinales duo Lateranenses, qui sua subscriptione Leoninum decretum corroborasse finguntur; pari fraudi *Presbyteri* fuisse finguntur. III. Si Cardinalis ideo dicitur *Cardinalis Lateranensis vel S. Petri*, quia in Basilica Lateranensi vel S. Petri Pontifici ministrat; omnibus Cardinalibus

bus à Laterano vel S. Petro nomen indendum erit, quia omnes Pontifici in his templis ministrant, quando occasio datur.

Faustinum qui se nominat *S. Petri Card. Presbyterum*, dicit Calvinista esse illum, qui hodie maior Pœnitentiarius appellatur. Sed licet hoc ita esset, an ob officium maioris Pœnitentiarij Cardinalis S. Petri nominari potuit? Quis non rideret, si supremus Pœnitentiarius à S. Petro, tanquam à suo titulo, Cardinalis sancti Petri à quoquam cognominaretur?

CAPVT XX.

Othonis Magni diploma de Regalibus S. Petro concessis.

HISTORIA apud Baronium Tom. 10. Anno DCCCC. LXII. Calvinista pro suppositis habet. Et tamen autographum & primigenium huius diplomatis exemplar asservatur Romæ in Castello S. Angeli, vt testatur Baronius qui vidit. Sed en dilemma inuitabile. *Aut Otho dedit hoc diploma, cum iam Imperator esset, aut ante Imperium.* Respondeo, cum iam Imperator esset, Anno Imperij sui primo.

Obiicit Calvinista. *Ad calcem diplomatis poni annum XXVII. Imperij Othonis. Othonem ergo etiam ante inaugurationem & coronationem Pontificiam fuisse Imperatorem.* Respondet Baronius, nomen Imperij eo loco accipi improprie pro annis Regni; nam primum Othonis Imperantis annum, fuisse vigesimum septimum annum regnantis. *Perbellè mehercules, clamat Calvinista. (Perbellè certè, imò bellius, quam tibi placeat.) Dicite mihi*
fulcr.

sultis, (dicemus, ne dubites; & plura, quam audire velis) an huic improprietati praestando contradixerit Pontifex, nec ne? (Quid opus erat contradictione?) Si non contradixit, tacite renunciaffe videtur privilegio suo, quod semper Pontifices habuisse iactitant, atq; consensisse, ut electus à proceribus etiam ante unctiorem & coronationem Pontificiam, sit ac nominetur Imperator Augustus. Nihil huius sequitur. Nō enim fugiebat, Papam, quo sensu Otho annos Imperij in illo diplomate usurparet; improprie scilicet, ut recte dixit Baronius; praesertim cum idem Otho in alio diplomate Anno DCCC LXII. Nouariensi Ecclesiae concessio, hanc clausulam adiungat. Data VI. Kalend. Augusti, Anno Dominicae Incarnationis DCCC. LXII. Anno vero Imperij Domini Othonis Serenissimi Augusti primo.

Oggannit Calvinista. Fieri hoc modo ex Imperatore Proteum, qui diuersa subscriptione usus fuerit in diplomatis eodem anno scriptis. Num ideo Vertumnus erit, si eodem anno utatur Imperij nomine improprie; alia vice & alibi, proprie?

Sed en Calvinianam libertatem. Optionem dat Baronius, ut eligat, num Romanum an Nouariense diploma velit esse commentitium. Nil opus hac optione. Neutrum fictitium est, quia utrumque legitimum, genuinum & sincerum est. Romanum diploma esse spurium, conuincit dicit ex Leonis VIII. Bulla: & Othonis III. Constitutione; Verum & hanc & illam recte censeri stramentitiam, suo loco iam vidimus. Ait, ex Othonis diplomate falsitatis etiam argui donationem Ludouici Pij Imp. cum huius non meminerit. At meminit donationis factae à Pipino Rege, & Carolo Magno; à qua donatio Ludouici parum discrepat. Adiungit Calvinista: Licet Othonis diploma verum esset; nil tamen ad stabilimentum Pontificiae superioris.

rioritatis faceret, quia Imperator seruat ibi omnium ciuitatū & prouinciarum proprietatem; solumq; usum fructum Pontifici concedit. Hoc mendacium refellet ipsa diplomatis inspectio & lectio: absolutam enim donationem complectitur: Et verba illa: *Salua super eosdem Ducatus nostra in omnibus dominatione, & illorum ad nostram partem & filij nostri subiectione;* nō pertinent, nisi ad Ducatus duos, Tuscanum scilicet & Spoletanum; vnde S. Petro annua pensio soluebatur, iure dominij apud Imperatorē remanente. Calvinista tamen ita verba illa proponit, quasi ad omnia dona in illo diplomate recensita spectent. Nec minor fraus & sycophantia committitur; cum illa verba: *vt ea in illius ditione ad vtendum, & fruendum atq; disponendum firmiter valeant obtineri, salua in omnibus potestate nostra, & filij nostri, &c.* refert ad omnia dona diplomatis, quasi in omnibus potestatem dominij Imperator sibi reseruauerit: quod falsum est; nam de qua potestate Pontifex loquatur; ipse è vestigio explicat; cum quomodo Romanus Pontifex eligi debeat, modum ac rationem præscribit. Quis sit ille Leo, spiritalis Pater, cuius Otho meminit, suo loco dicemus.

Porro non tantum in illo Nouariensi, sed & in alijs Othonis I. Constitutionibus Anni Regni diligenter distinguuntur ab annis Imperij, vt in Præcepto de Mercatu in Wezenloch, quod exstat in Appendice ad Origines Palatinas Freheri. Cuius clausula est. *Data 11. Non. May, Anno Incarnationis Dominica DCCC.LXV. Indictione VIII. Anno Regni Domini Otthonis XXX. Imperij verò III.* Alibi quoque tam in Othonis, quam aliorum diplomatis semper Annos Regni ab Annis Imperij distinctos, & ante coronationem Pontificiam solos Regni Annos designatos videbis; & contrarium non nisi

rarissimè deprehendes; idque scribarum potius quam
 ipsorum Principum culpâ; Imperij annos cum Re-
 gni tempore, & hoc cum illis abusive copulantium &
 continuantium. Mirarer hæc à sectariis negari, cum ipsi
 quotidie diplomata in vulgus euulgent, in quibus ac-
 curatissimè Anni Regni ab Annis Imperij, & hi ab illis,
 discriminantur, & in quibus ante inaugurationem Pō-
 tificiam non Imperatores, sed Reges appellantur; nisi
 compertum haberem, istos, odio Pontificis Romani
 eò processisse, vt etiam clarissima inficiari non erube-
 scant. Euulgauit Anno superiore, hoc est, M. DCIX.
 Erpoldus Lindenbrogius vno in volumine scriptores
 quosdam rerum Germanicarum Septentrionalium, &
 cum illis non paucas Imperatorum & Regum Consti-
 tutiones, nominatim trium Othonum, in his distin-
 ctio hæc accuratè obseruatur; nullus illorum ante Co-
 rationem Pontificiam, sese Imperatorem nominat;
 sed solummodo Regem. Exordium primæ Constitu-
 tionis est. *Otto diuina fauente Clementia Rex, &c. Finis.*
Data 11. Kalend. Iulij Anno Domini D C C C C. XXXVII. In-
dict. 10. Anno Regni Ottonis pijsimi Regis I. Secundæ. Otto
Rex, &c. Anno autem Ottone Regnante Rege II. Tertix,
Otto diuina fauente Clementia Imp. Augustus. Anno Dom.
Incar. D C C C C. L XV. &c. Anno autem Domini Ottonis,
Imperij IV. Regni XXX. Quartæ. Otto Dei Clementia Imp.
Augustus, &c. Anno Domini Ottonis Magni Imperatoris
Regni XXXI. Imperij verò IV. Quintæ, quæ est Othonis
II. Otto diuina fau. Clem. Rex. Anno Serenissimi Regis Otto-
nis VII. Sextæ, itidem Othonis II. Otto diu. fau. Clem.
Imp. August. Anno Regni Domini Ottonis XI. Imperij autem
VI. Septimæ, Otto diu. fau. Clem. Imp. Aug. Anno Regni II.
Ottonis XXV. Imperij autem XV. Octauæ, Otto (est hic
 Ter-

Tertius) diu. fau. Clem. Rex. Anno III. Ottonis regnantis
 V. Nonæ. Otto Dei Clementia Rex. Finis prout in præce-
 denti cōstitutione. Decimæ. Otto, &c. Rom. Imp. Aug. An-
 no III. Ottonis Regni XIV. Imperij V. Vndecimæ clausula.
 Anno III. Ottonis Regni XIV. Imperij VI. In eodem vo-
 lumine exstat diploma Henrici Aucupis. Initium. Hen-
 ricus diu. fau. Clementia Rex. Finis. Anno autem Henrici
 Regis XVII.

CAPVT XXI.

*Commentitia Othonis III. Constitutio, eiusq;
 refutatio.*

E DIDIT hoc figmentum Goldastus Caluini-
 sta inter non tam Imperiales, quàm suas Cō-
 stitutiones, nam pleræque non sunt Impera-
 torum sanctiones, sed schismaticorum, Hæ-
 reticorum & aliorum malè feriatorum somniationes;
 vt iam sæpe dictum, qui eam refert ad annum Redem-
 ptoris DCCCC. XCVIII. hac præfixa inscriptione. *De Iure
 ac potestate Imperij, de Donatione Constantini & Caroli Cal-
 ui, de assignatione honorum, quibus Pontifices Romani, ad sui
 suæ Ecclesie sustentationem vti frui debeant.* Textus ita
 habet.

*In nomine sanctæ & indiuidua Trinitatis Otto seruus A-
 postolorum, & secundum voluntatem DEI Saluatoris Roma-
 norum Imperator Augustus. Romam caput mundi profite-
 mur, Romanam Ecclesiam matrem omnium Ecclesiarum esse
 testamur, sed iniuria & inscientia Pontificum longè sua clari-
 tatis titulos obsuscasse. Nam non solum qua extra Urbem esse
 videbantur, vendiderunt, & quibusdam colludiis * à lare * altare.
 S. Petri alienarunt, sed (quod absq; dolore non dicimus) si quid*

in hac nostra Vrberugia habuerunt, ut maiori licentia euagarentur, omnibus* cum vindicante pecunia in commune dederunt, & S. Petrum, & S. Paulum, ipsa quoque altaria spoliauerunt, & pro reparatione semper confusionem duxerunt. Confusis verò Papaticis legibus, & iam abiecta Ecclesia Romana, in tantum quidam Pontificum irruerunt, ut maximam partem Imperij nostri Apostolatus suo coniungerent, iam non querentes, quia & quanta suis culpis perdididerunt, non curantes quanta ex voluntaria vanitate effuderunt, sed sua propria, utpote ab illis ipsis dilapidata dimittentes, quasi culpam suam in Imperium nostrum retorquentes, ad aliena, id est, ad nostra, & nostri Imperij maximè migrauerunt.

Hac sunt enim commenta ab illis ipsis inuenta, quibus Ioannes Diaconus cognomento Digitorum* mutius, praeceptum aureis literis scripsit, sub titulo Magni Constantini* longa mendacij tempora finxit. Hac sunt etiam commenta, quibus dicunt, quendam Carolum S. Petro nostra publica tribuisse. Sed ad haec respondemus, ipsum Carolum nihil dare iure potuisse, utpote iam à Carolo meliore fugatum, iam Imperio priuatum, iam destitutum & annullatum. Ergò quod non habuit, dedit, sic dedit, sicut nimirum dare potuit, utpote qui male acquisiuit, & diu se possessurum non sperauit.

Spretis ergò commentitiis praeceptis, & imaginariis scriptis, ex nostra liberalitate sancto Petro donamus, qua nostra sunt, non sibi qua sua sunt, veluti nostra cōferimus. Sicut enim pro amore S. Petri Dominum Siluestrum, magistrum nostrum, Papam elegimus, & DEO volente, ipsum Serenissimum ordinauimus, & creauimus: ita pro amore ipsius Domini Siluestri Papa, sancto Petro de publico nostro dona conferimus, ut habeat magister, quod Principi nostro Petro à parte sui discipuli offerat. Octo igitur Comitatus pro amore magistri nostri Domini Siluestri Papa sancto Petro offerimus & donamus, ut ad hono-

honorem DEI & sancti Petri cum sua & nostra salute habeat
 & teneat, & ad incrementa sui Apostolatus, nostrig, Imperij
 Ordines. Hos autem sibi ad ordinandum concedimus, Pisau-
 rum, Fanum, Senogalliam, Anconam, Fossabrunum, Callium,
 Esium & Ausimum, vt nullus vnquam ei & S. Petro audeat
 aliquam inquietudinem facere, aut eum aliquo ingenio fati-
 gare. Quicumq, vero presumpserit; omnia, qua habuerit, a-
 mittat: & S. Petrus, qua sunt sua, recipiat. Vt hoc autem in a-
 ternum ab omnibus conseruetur: hoc praeceptum manu nostra
 diu, Domino adiutore, victura confirmauimus, & nostro sigillo
 praecepimus insigniri, vt sibi, suisq, successoribus valeat. Si-
 gnum Domini Ottonis inuictissimi Romanorum Imperatoris
 Augusti. In autographo Bulla est appensa plumbea, in
 cuius vna parte scriptum: *Oddo Imperator Romanorum.*
 In altera caput est hominis cum pilis crispis, cumque
 spatulis & inscriptione; AVREA ROMA.

Hoc diploma fictitium esse, multis rationibus ostē-
 di potest. I. Ex stylo, quid ni enim & ego cum Criticis
 disceptans, crisin suppetias venire iubeam? Quā enim
 alienum est à more scribendi Imperatorum illud: *Otto*
seruus Apostolorum, &c. Etsi non ignoro apud Erpoldum
 extare diploma hoc titulo. *Otto seruus aliorum.* Illud et-
 iam recentiorem manum & genium olet. *Papaticis legi-*
bus. Nihil supererat, quàm vt huius plasmatis opifex di-
 ceret: *Papisticis legibus.* Sed statim hæc auis ex rostro &
 cantu agnita fuisset.

Præterea, quis ille Carolus, quem his verbis Auctor
 denotat? *Hæc sunt etiam commenta, quibus dicunt, quendā*
Carolus sancto Petro nostra publica tribuisse. Calvinista an-
 notat, esse *Carolus Caluum.* Sed hoc non potest subsiste-
 re. Quia fictitia hæc Constitutio indicat *Carolus, de*
quo loquitur, iam fugatum, imperio priuatum, iam destitu-
tum

rum & annullatum dona Ecclesie Romana contulisse; atque adeo non de suo, sed de alieno munificum fuisse. Sed hæc Carolo Caluo non competunt; nam donationes factas à suis antecessoribus Regibus & Imperatoribus confirmavit, & Chirographo suo ratas habuit, cum Imperium Regnumque Italiae & Galliae teneret, in Concilio Pontigonensi Anno DCCC. LXXVII. ut patet ex Epistola Ioannis VIII. Papæ ad Landulphum Episcopum Capuanum (& est Epist. nona in Regeſto Ioannis) ubi de Carolo Caluo hæc Pontifex. *Omne sanè ius potestatis antiquitus attributum (Ecclesie Romanae) capitulariter renouans in conuentu (Pontigonensi) Episcoporum ac Optimatum inuolabiliter concessit habendum.* Confirmavit ergo Carolus Caluus veterum donationes, cum Imperium & Regna quietus teneret: Non igitur fugatus, non Imperio priuatus, non destitutus & annullatus. Illa etiam verba; *Ergo quod non habuit dedit; sic dedit, sicut nimium dare potuit, utpote, qui malè acquisiuit, & diu se possessurum non sperauit:* apertè indicant; hoc sanctionis signum non loqui de confirmatione veterum donationum facta à Carolo Caluo, ut audiuimus ex Ioanne Papa. Quia confirmando veteres donationes, non dedit, quod non habuit; nec malè acquisita dedit; neque eo consilio dedit, quòd desperaret, se ea diu possessurum; sed quæ iam pridem à Regibus & Imperatoribus iustè & legitime S. Petro donata erant, auctoritate Regia & Imperatoria confirmavit.

Nec possunt ista intelligi de illa donatione facta B. Petro à Carolo Caluo, quam Calvinista affert ex Eutropio suo, de qua supra cap. 15. quia neque istam donationem (seu vera sit seu ficta, de hoc enim non disputabo) fecit Carolus Caluus fugatus; iam imperio priuatus, iam desti-

deslitutus, & annullatus; sed cum Imperium, Italiæque & Gallia Regnateneret; nec, quoad vixit Italiæ Regno excidit.

Præterea, quis nam est ille Carolus, qui Carolum Caluum donatorem fugasse, & imperio fugasse dicitur? Calvinista annotat esse Carolum Crassum, & fratrem eius Carolomannum. Sed id verum non est; nam primum quod ad Romanum Imperium attinet, illud, Carolus Caluus ex quo acceperat, ad finem vsque retinuit; nec Regnum Italiæ amisit. Licet enim Ludouicus Rex Germaniæ filium suum Carolomannum contra Carolum Caluum in Italiam cum fortissimo exercitu ablegasset, nihil tamen effecit Carolomannus, circumuentus à Carolo Caluo, vt ex Francicis Annalibus ostendit Baronius Tom. 10. Anno Salutis DCCC. LXXV. Superavit quidem ingenti prælio Carolum Caluum Ludouicus, Nepos Calui, ex Ludouico fratre, Rege Germaniæ, Anno Domini DCCC. LXXVI. Sed in Germania, cum Caluus contra ius & fas Nepotes suos, filios Ludouici fratris sui, ex paterno Germaniæ Regno eiicere, illudque sibi subiicere tentasset: Sed Italiã Caluo non ademit, vt eum cogere posset ad reuocationem eorum, quæ Caluus Ecclesiæ Romanæ donasset. Adeptus est quidem post Caluum & filium eius Ludouicũ, Carolus Crassus Romanum Imperium; sed quod vllam donationem factam Romanæ Ecclesiæ à Carolo Caluo reuocauerit, id nemo Historicorum scriptum reliquit. A vero abit & illud: Ergo, quod non habuit, dedit. Imò, si quid dedisset; id quod habebat, dedisset. Nam regnum Italiæ post mortem Ludouici II. Imp. occupauerat. Vtrum, vt diploma dicit, Italiã malè adquisierit, & diu se possessurum non sperarit; in medio relin-

s

quo;

quo; certè vsque ad supremum vitæ suæ diem retinuit.

Adde, si hæc sanctio ista solummodo reuocat, quæ Carolus Caluus B. Petro donauerat; ea autem alia non sunt, quàm quæ capite 15. ex Eutropio Longobardo audiuiimus; cur reuocat ea itidem, quæ non Carolus Caluus, sed Pipinus, Carolus Magnus, Ludouicus Pius, & Otho Magnus, Ecclesiæ Romanæ donauerant? Nam præter octo Comitatus nihil B. Petro reliquum facit hæc fictitia cõstitutio. Voluit, Otho, vt præ se fert diploma; castigare nimis effusam Calui liberalitatem, & interim Romanæ Ecclesiæ pleraque adimit, quæ Regum ac Imperatorum beneficio iam tot annis possederat.

Dicit fictitius Otho, se Pontifici Romano octo Comitatus concedere, & tamen in textu non nominatur nisi septem, etiam in Germanica translatione; vbi iure quæras; quid sibi in titulo velint ista verba: *Wie auch des vermeindten Kayser Carols des Kalen.* An Carolus Caluus non fuit legitimus Imperator, legitimè electus & coronatus? Quis vnquam, præter Caluinistam hunc, istud asseruit? Num tituli huius seu inscriptionis Caluinista Auctor est? qui constitutionibus seu veris seu fictis titulos arbitrato suo præfigit, crebro non sine criminationibus, vt & hic factum tam in Latino, quam in Germanico diplomate. De coronatione Calui lege Baronium Anno DCCC.LXXVI.

Caluinista, vt octo Comitatus extundat, libenter illud *Gallihesi*, per Criticam suam in *Calles, Hesium*, transformaret. At vt id obtineat, necesse erit, vt inuocet opẽ Circes, alioqui metamorphosis ista non succedet. Quã insuper ab Ecclesiastica consuetudine abhorret illa phrasis: *Deo volente ipsum (Syluestrum) serenissimum ordina-*

dinauimus. Quis vnquam Imperator nominauit Romanum Pontificem *serenissimum*? Quis vnquam audiuit hanc locutionem: *Ordinauimus serenissimum*: idem significare, quod; *ordinauimus Pontificem Romanum*.

His adiunge: Si hoc diploma non est supposititium, tum supposititiū esse illud Leonis Antipapæ quod Baronius Anno DCCCC.LXIV. adfert ex Crancio, concessum Othoni primo, quo Leo ille restituit Othoni I. quidquid Carolus Magnus & Pipinus Ecclesiæ Romanæ & S. Petro donauerant. Nam si hæc vera sunt, quid opus erat, vt Otho III. Nepos Othonis primi donationes Ecclesiæ Romanæ factas reuocaret, cum iam reuocatæ essent, & quidem ab illo, quem Otho primus pro legitimo Pontifice habebat? An rem tanti ponderis nesciebat Otho III. paucorum annorum interuallo ab Othone primo disiunctus? Et cum in Leonis diplomate mentio fiat donationis Pipini & Caroli Magni; nulla verò Caroli Calui; quī, quæso, diploma Othoni III. affictum, solam donationem Caroli Calui vrget; cum ea reuera vel nulla fuerit, vel certè longissimè minor & adstrictior fuerit, quàm donatio Pipini, Caroli Magni, Ludouici, & Othonis primi. Ægrè profectò dabit Calvinista Bullam Leonis esse cassam & inanem, cum eam tanto apparatu verborum inter constitutiones Imperiales retulerit, & scholiis aduersus Baronium illustrare tentauerit. Ego & hanc & illam sanctionem stramentitiam existimo; & ex hoc figmento colligo, posterioris diplomatis fabrum fuisse malum figulum, qui suum somnium ad Leonis Bullam appositè concinnare & exasciare non potuerit ea scilicet arte, vt neutra alteram euertaret, sed potius adiuuaret; quod factum fuisset, si iste laruatus Otho non solam Caroli Calui,

sed & Pipini, Caroli Magni & aliorum donationes impugnasset; Bullamque Leonis VIII. reuocatricem donationum Pipini & Caroli Magni adduxisset, nunc cum solam Caroli, & quidem Calui, vt Caluinista arbitratur, donationem vrget; culicem excoriat, & camelum deglutit.

Ad extremum non est verum, quod in hoc diplomate asseritur, Pontifices ex dilapidatione rerum suarum intra & extra urbem, inuasisse postea res & iura Imperij. Nam Pontifices illi, in quos suam munificentiam Pipinus, Carolus Magnus, & Ludouicus Pius tam liberaliter exprompserunt, plerique sanctissimi fuere, tantum abest, vt *dilapidatorum* conuicio iure feriri mereantur; Et quidquid iacturæ suo in Patrimonio vel intra vel extra Urbem S. Petri fecerat, id non accidit culpa Pontificum; sed immanitate & truculentia Longobardorum, & aliorum tyrannorum, qui postea existerunt, præsertim ante Othonis Magni Imperium; quando Patrimonium S. Petri videbatur esse præda Myforum. Et quis tam obesa naris est, qui non odoretur ex acerbitate & petulantia orationis, hoc diploma non produsse ab aliquo graui Imperatore, sed à Schismatico vel Hæretico quopiam, pessimè in Sedem Apostolicam affecto.

Admodum autem subtile fuit acumen Goldasti, cum hoc Othonis diploma insignit Æra Anni Christi DCCCC. XCVIII. cum isto Anno Gerbertus, Syluester II. appellatus, nondum fuerit Pontifex, quippe ad hanc dignitatem Anno Domini DCCCC. XCIX. demum euectus, mortuo Gregorio V. qui excessit 12. Kalend. Martij, seu, vt vult Ditmarus, Pridie nonas Februarij, DCCCC. XCIX. Quomodo igitur Ocho III. Syluestro II. Papæ octo Comitatus donat Anno DCCCC. XCVIII.

XCVIII. cum hoc Anno Syluester Cathedram Petri nondum conscendisset?

De donatione Constantini Magni.

AFFIRMAT huius Othonianæ constitutionis Architectus Ioannem Diaconum finxisse donationis Cōstantinianę diploma, quod à Balsamone comment. in Photij Nomocanonem, & à Gratiano d. 96. & ab aliis tam Græcis, quàm Latinis scriptoribus & Canonum Collectoribus vel integrum recitatur, vel saltem citatur & attingitur. Sed quis sit iste Ioannes Diaconus, incompertum habeo. Nec ausim coniecturam meam ad Ioannem Diaconū, qui sub Ioanne VIII. vixit, scriptorem vitæ S. Gregorij, extendere: Nec desunt, (inter quos & Baronius Tom. 3. Annal. Anno Christi CCC. XXIV.) qui arbitrentur, Diploma hoc à Græcis corruptum ac deprauatum esse; si non omnino confictum; in quam sententiam veniunt cum alias ob causas, tum ob illa, quæ Constantinopolitanæ Ecclesiæ concessa feruntur; quorum fides meritò in dubium vocatur; quia recentiorum Græcorum arrogantiam, & cum Romana Ecclesia æmulationem & quasi Zelotypiam sapiunt.

Vtcunque verò siue donatio, siue edictum Constantini sese habeat, (nam vtriusque copiosus assertor est Augustinus Steuchus libris duobus contra Vallam) nos dicimus, I. Nec spiritualement potestatem, & super omnes eminentiam Romani Pontificis nisi illo edicto Cōstantiniano, sed iure diuino, & edictis, vt ita loquar, Dei & Saluatoris nostri IESU Christi.

II. Neque etiam iurisdictionem temporalem, & iustitiam

stitiam possessionis, qua vrbes & integras Prouincias Pontifex possidet: Demus enim donationem illam Constantinianam ex posteriorum officina processisse; an ideo iuste non possidet Pontifex, quæ possidet? An Pipinus, & Carolus Magnus, ea, quæ sanguine suorum ex Longobardorum faucibus eripuerant, S. Petro non potuerunt offerre? An eorum donationes Ludouico Pio, Othoni I. Henrico II. Rudolpho I. & aliis Imp. integrum non fuit confirmare, & nouas in super adicere? vt taceam alios titulos, quibus Pontifices in Italia dominium temporale diuersarum urbium sibi parare valuerunt, nō secus ac alij, de quorum possessione num iusta sit, nemo amplius disceptat.

Quocirca nil nisi vanissimæ vociferationes & ludificationes sunt, quæcunque Lutherus post Vallam in Constantini donationem furiosè detonat. Nam Anno M. D. XXXVII. quo de Protestantibus ad indictum Mantuum Concilium euocandis, maximè agebatur, ipse libellum Germanicum euulgauit hoc titulo. *Luther auß den hohē Artickeln des allerheiligsten Bapstlichen Glaubens/genannt/Donatio Constantini/durch W. Luther verdeutschet/in das auffgeschobene Concilium von Mantua.* Et mox ex Constantiniano edicto excerpta quædam Germanicè vertit, & glossulis explanat tam petulanter & obscane, vt videatur Lutherus omnibus scurris palmam præripere; neque hoc tantum; sed & manifestum specimen dare voluisse, se in hac scurrandi arte nec parem habuisse, nec habere, nec habiturum. Textui & scholiis subiungit maledicentissimam & furiosissimam in Romam, Papam, & Papistas inuectiuam, & ita bacchatur, quasi nos donationem Constantini inter *articulos Apostolici Symboli* numeremus; quam

quam suam criminationem mentibus suorum in ipso famosæ & satyricæ suæ chartæ frontispicio instillare tentauit; neque in hac sua vesania & maledicentia alium finem spectauit, quàm vt Germanorum animos à Concilio futuro auerteret & abalienaret: Et tamen summis clamoribus tam Lutherus, quàm a seclæ perpetuò Concilium efflagitabant. At vbi eo ventum, vt Concilium cogeretur, manibus pedibusque elaborarunt, ne eò proficisci iuberentur.

Quapropter eodem Anno alium quoque libellum euulgauit Lutherus hac inscriptione. *Die Lügend von S. Johanne Chrysofomo an die heiligen Väter inn dem vermeinten Concilio zu Mantua durch W. Luther gesandt.* Quæ caussa huius fabulæ sparsæ? Non alia certè, quàm vt Lutherus Papam cum vniuersa Synodo sannis & ludibrio suorum exponeret; quasi Pontificis & Synodi sit præstare culpam eorum, qui olim varias fabulas cõmentri sunt, siue ex inscitia, siue ex rudi quadam simplicitate; quorum inanitatem & falsimoniam iam pridem literarum & Ecclesiasticæ antiquitatis exorta lux disiecit ac dispulit.

Hæc iam scripseram, cum ecce in locupletissimo illo omnis Antiquitatis Promptuario, Baronio Tom. 12. Anno Christi M. CXCI. supradictam Othonianam sanctionem inuenio; & eruditam disquisitionem, quæ tum Constantini edictum, tum ipsa constitutio examinatur. Perstat Baronius in ea sententia, edictum Constantini à Græcis vel deprauatum, vel omnino confictum, & actis Syluestri insertum, neque vllum vel Græcum vel Latinum scriptorẽ ante Leonem IX. in Epist. ad Michaëlem Constantinop. & Leonem Acridanum Episcopos, eius mentionem facere: & Theodorum
Balsa-

Balsamonem illud suis in Nomocanonem Photianum Commentariis illigasse, non vt Latinis gratum faceret; sed vt Constantinopolitano throno antiquitatem & æqualitatē cum sede Romana dolosè adstrueret. Idem edictum vanitatis arguitur in recitato sub Othonis III. nomine diplomate; vt vidimus, diciturque fictum à Ioanne Diacono *digitorum Mutio* seu *Mutilo*; quod diploma inuentum est Assisij, & in publicum instrumentum relatum à Ioanne de Amelio Foroiuliensi Archidiacono, cum eò missus esset à Benedicto XII. Anno Christi MCCC. XXXVIII. vt perquireret *pruilegia, Registra, libros & scripturas* ad Ecclesiam Romanam pertinentes.

Dicat quis: Hinc diplomati Othoniano fidem cõciliari; cum quidquid factum est, factum videatur auctoritate Benedicti XII. Papæ. Respondeo; non esse cur Benedicti auctoritas huic commento prætexatur; nam quidquid ille Archidiaconus hac in re egit, id non Pontifici, sed Archidiacono adscribendum est: nam missus fuerat Assisium, vt *pruilegia* Romanæ Ecclesiæ colligeret, ac authenticè transcriberet. Incidit & in hoc, quod certè non *pruilegium*, sed potius, vt vocant, *prauilegium* erat; cum Romanam Ecclesiam potissima ditionum suarum parte multaret. Retulit tamen in Instrumentum publicum, & ad Benedictum transmisit; cui probatum esse, quis credat; tum præter apertissimam iniustitiam, manifestam quodque imperitiam præ se ferat, vt ex supra dictis liquet; neque Pontifices Prouincias quas obtinebant, titulo donationis Constantinianæ, sed aliis rationibus defendere consueverint: Et mirum est Archidiacono imposturam nõ suboluisse: cum satis sit in propatulo, nec in abdito lateat, vt

singulari studio ad eam eruendā sit opus. Nam cui Carolo, ea, quæ diploma habet, accommodari queunt? Non primo; vt per se planum; non secundo, qui Caluus dicebatur, vt supra ostensum. Non tertio, qui Crasus; quia iste nullum successorem Carolum habuit, à quo fuerit imperio exutus; nimis enim longo intervallo ab illo distant Carolus IV. & Carolus V.

Deinde cum diploma istud damnet donationem Constantini & cuiusdam Caroli, cur non pari sententia damnauit donationes Pipini, Caroli Magni, Ludouici, Othonis primi? Nec Henricus sanctus, hoc nomine Imperator primus, quidquam de hoc Othonis III. decreto sciuit; nam non tantum in sua constitutione eius non meminit; sed quidquid Pipinus, Carolus Magnus, Ludouicus, Otho primus Apostolicæ Sedi concesserant, id totum disertè confirmat; vt patet ex eius constitutione apud Baronium Anno M. XIV. Adhæc, quis credat Othonem III. patris & aui sui donationes infringere, & irritas reddere voluisse? Nam & Othonē II. Patrem Othonis III. varias ciuitates S. Petro donasse, & antiquas confirmasse, planum fit ex diplomate Henrici sancti Imp. de quo infra.

Cæterum, quis sit ille Ioannes Diaconus *Digitorum Mutius* seu *Mutilus*, cui figmentum edicti Constantiani in Othoniano diplomate adscribitur, haud promptum est dicere. Baronius notat, vocem illam *Mutius* descendere nō à Latina aliqua, sed ex recente voce Italica, qua dicitur *Mozzo*, quod Latinè præcisum nominamus, nisi fortè, inquit; librarius pro, *Mutilus*, scripserit *Mutius*. Sed quis iste Ioannes Diaconus? Probabile arbitratur Baronius, esse Ioannem S. R. E. Diaconum Cardinalem, quem Ioannes XII. Pontif. ab exilio re-

t

uersus,

uersus, abscissis duobus digitis, naribus, ac lingua de-
formauit. Lege Baronium Anno Christi DCCCC.
LXIV. & DCCCC, XCII. Sed cum Othoniani di-
plomatis fides titubet, vt iam vidimus, nihil est, cur fi-
dem inueniat quod ad Auctorem Constantiniani edi-
cti attinet; nam vt in aliis ita & in hoc falsum dicere
credi potest, idque absque vlla iniuria, Lege Baronium
Tom. 12. Num. 60. & seq.

Denique ex Baroniano exemplari corrigere lice-
bit, errata editionis Calvinianæ. nam vt octo Comita-
tus fiant, legi debet; *Callium, Esium*. Pro *digitorum mu-
tuis*; *Digitorum Mutius* seu *Mutilus*. Pro *Fossabrum*, *Fos-
fabrunum*.

De hoc Othoniano diplomate ita ad me scripsit
amplissimus Dominus Velferus II. vir Augustanus. *In
eo à primo ad vltimum vsq; apicem multa esse, qua suspectum
reddant, res loquitur. Ne signum quidem cum duplici illo,
quod Panuinius libro tertio Romanorum Principum Ottoni
tribuit, conuenit. Et mira fuit exscriptoris diligentia in signo
& bulla, quam vocant, autographi describendis, cum locum,
annum, diem, Cancellarij & testium nomina omiserit.*

CAPVT XXII.

De Henrici I. Imp. Constitutione.

HISTATA apud Illustriss. Baronium Tom. II.
Anno Christi M. XIV. qua Ecclesiæ Ro-
manæ confirmantur omnes donationes fa-
ctæ ab antecessoribus Regibus & Imperato-
ribus, Pipino, Carolo, Ludouico, Othone primo, &
Othone filio; præter nouas, quæ ab ipso Henrico adii-
ciuntur. Mirum sanè est Calvinistam nostrum sanctio-
nem

nem istam in suam farraginem retulisse, cum eam suo in Illyrico non repererit: qui, *more suo solens*, primò in dubium vocat hoc priuilegium. Si extaret in Illyrico, & priuilegiis Romanæ Ecclesiæ aliquid derogaret, iam extra omnem dubitationis aleam positum esset.

Addit II. *Si priuilegium hoc genuinum sit, primum fuisse hunc Henricum, qui nimio credulus persuaders sibi passus sit, ut ementitum Oihonis Magni priuilegium confirmaret, & ratum esse iuberet.* Et hic est honos, quem iste Imperij & Imperatorum vindex Augustissimis Imperatoribus habet; ut scilicet nimie credulitatis illos arguat, & nisi Caluiniano palato placita dicant & edicant, ad Cynofarges ableget: Clamitans, *ad trutinam hac talia priuilegia reuocari debere.* Si Illyricus vel sine vllius exemplaris fide, constitutionem aliquam Imperatoris alicuius produceret, qua aliquid Sedis Apostolicæ prærogatiuis detraheretur, iste, ut larus hians ad escam exoptatissimam hiaret, & absque vlla vltiore disquisitione, nil nisi se famum & papauer se manducare existimaret.

Pollicetur se ea, qua decet, *modestia*, examinaturum hanc constitutionem. *Neg, enim par esse arbitror, inquit, eadem immoderatione in Pontificum priuilegia inquirere, qua Baronijs in Imperatorum.* Quam verecundus noster Caluinista, quam modestus? Iam vel ipsam Apuleianam Psychem in certamen *modestia* vocet. Regredere ad initium huius scriptionis, & recognosces qualis frons sit frons hæretica; & quali modestia summum & omni laude superiorem Baronium tractet.

Quiritatur, *Benedictum, qui Henricum coronauit, vocari VII. à Baronijs, quem Leopoldus Bambergensis decimum nominet.* Sed crede mihi, Baronijs in Catalogo & numero Pontificum longè fuit exactior, quàm ille Leopoldus;

poldus; quippe qui in Historiis discutiendis totam aetatem contriuerit; Et probè norit, qui nam Pontifices in censum Catalogi Pontificij recipiendi, qui verò inde sint extrudendi.

Ait Imperator in sua sanctione. Volumus, ut qui ad hoc sanctum regimen eligetur, nemine consentiente consecratus fiat Pontifex, priusquam talem in praesentia Missorum nostrorum seu vniuersa generalitatis faciat promissionem pro omnium satisfactione ac futura conseruatione, qualem Dominus & venerandus spiritalis Pater noster Leo sponte fecisse dignoscitur. Quis iste Leo, clamat Calvinista. Non potest esse octauus, quippe qui Henricum antecesserit; non nonus, utpote qui diu post Henricum istum ad Apostolicam Sedem euectus fueris. Ne te torqueas, Calvinista. Nec nonus, nec octauus fuit; quia iste veri Papæ, Domini & spiritalis Patris nomen non meretur; illegitime enim intrusus fuit; sed an præter hos duos Leones nullus alius in syllabo Pontificum Leo? An à tertio Leone vsq; ad Henricum I. Imp. nullus Leo Cathedram Petri legitime tenuit? Tu vide, quis promissionem hanc fecerit; siue Leo tertius, siue quartus, siue quintus, siue sextus, siue septimus, tuo iudicio, fuerit, non refragabor. Quamquam mihi propè certum est, Henricum Imp. loqui de Leone IV. hic enim, (tametsi post suam consecrationem) promissionem fecit Imperatoribus, de vniuersis Imperij iuribus integrè & inuiolabiliter conseruandis; ut patet apud Gratianum dist. 10. cap. 9. & Iuonem p. 4. cap. 176. & Panormitanū lib. 2. cap. 149. Vide Baronium Anno Christi DCCC. XLVII.

Obiicit Calvinista: Cur Leonem, non autem Eugenium, cuius etiam meminist; vocat Dominum & venerandum spiritalem Patrem nostrum? Propterea huius singulariter

ter

ter cum laude & encomio mentio facienda fuit, quia promissionem Imperatoribus ab ipso sponte factam, Imperator similiter ab aliis Pontificibus fieri sponte voluit. Quamquam constitutio hæc ad verbum fermè est expressa ex sanctione & donatione Othonis I. Imp. quæ exstat apud Bar. Anno DCCCC. LXII. Num. 3. Et quia Ortho Leonem, primum huius promissi auctorem, his titulis cohonestavit, neque Henricus eos eidem detrahere voluit. Ex quo etiam refellitur vanitas Calvinistæ, qui semper ingerit, Leonem istum, esse *Leonem VIII. Antipapam*: quod falsum esse apertè conuincitur ex cõstitutione Othonis, quæ prius data est, quàm Leo in Antipapam erigeretur. Tricatur multum Calvinista cuius *Henrici hoc priuilegium fuerit*. Sed res clara est, fuisse Henrici sancti, Regis Germanorum hoc nomine secundi, Imperatoris verò primi. Oggerit Calvinista; *Repugnare nomenclaturam Episcoporum, qui subscripserunt; nam Anno M. XIV. Treuirorum Archiepiscopus, non Bobo, sed Egingauduserat; Constantia, non Ricodardus, sed Lambertus, Argentorati VVernerus, non VVicelius, VVirziburgensis non MaZelinus, sed Meginhardus*. Calvinista more suo solens calumnias struit Baronio: qui pro certo non affirmat datum hoc diploma Anno M. XIV. Sed pro probabili habet; idque ob Imperatorum consuetudinem, qui statim à Coronatione Romanæ Ecclesiæ noua priuilegia concedere, vel vetera confirmare solebant: Et parum refert quocumque Anno datum sit, dummodo ab Henrico sancto, Imperatore datum constet.

Sed en, grandem Baronianæ memoriæ lapsum Calvinista deprehendit. Nam *Baronius Anno M. XX. scribit Benedictum VIII. ab Imperatore euocatum, ad confirmandū*

Episcopatum Bambergensem; Anno autem M. XIV. adducit ipsum Episcopum Bambergensem necdum pro illius verbis confirmatum, totius Pontificatus iura ac privilegia confirmare. At dum iste lapsum fictitium carpit, in lapsum verum incidit; nam Baronius non Anno M. XX sed M. XIX. Benedictum Bambergam abiisse scribit, idque fidissimos scriptores secutus. Deinde quod Baronius diploma Henrici ad annum M. XIV. retulit, id non certum esse voluit, sed probabile. Præterea licet Episcopatus Bambergensis à Benedicto demum Anno M. XIX. confirmatus dicatur, id de solenni & publica confirmatione intelligi debet. Neque enim credendum est Henricum Anno M. VI. (ita habet Chronicum Constantiense editum à D. Pistorio, sed vitiosè, alij rectè Anno M. VII.) Bambergensem Episcopatum fundasse absq; Sedis Apostolicæ consensu & annutu, quo itidem munitus nouæ sponsæ sponsum, hoc est, Episcopum præficere potuit: Et quidem confirmatum, licet solennis illa Episcopatus ipsius confirmatio in annos sequentes dilata fuerit. Et hoc ita esse, dilucidè liquet ex vita S. Henrici, quam manuscriptam habeo, ex Bibliotheca Rebdorffensi, in qua continetur Ioannis XIX. Papæ Bulla, qua institutio Episcopatus Bambergensis confirmatur, & Apostolica auctoritate communitur, Anno M. VII.

Iterum lapsum memoriæ Calvinista Baronio obiectat. Nam Tom. 10. Anno Christi DCCC. LXIV. N. 29. dicit Baronius apud Grat. dist. 63. cap. 32. per errorem poni *Henricum primum*, cum quidquid in illo capitulo extet, inueniatur in constitutione Othonis I. Imp. *Et tamen hæc verbatim leguntur*, inquit Calvinista, *in constitutione Henrici S. S. & 9. ab ipso Baronio Tom. 11. Anno M. XIV.*

M. XIV. recitata. Ego non video hic vllum memorie lapsum, sed Calvinianum mendacium; nam Baronius ait Henrici primi nomen errore in constitutionem illam irrepsisse, si, vt Nauclerus volebat, de Henrico I. Rege, cui cognomentum *Aucupis*, patre Othonis Magni, intelligatur; Num vero Henricus Rex secundus & primus hoc nomine Imperator; per *Henrici* vocabulum in eo capitulo intelligi queat, de eo nihil dicit Baronius. Quocirca nihil est, cur Calvinista ex benignitate lapsui huic ignoscat, quia commentitius est. Vtrum autem Henrici nomen eo in cap. retineri, & de quo explicari queat, discas ex Bellarmino lib. 2. de Translat. Imperij cap. 4. & ex iis, quæ in Defensione ad idem caput diximus. Calvinista, in eam it sententiam diploma hoc datum Bambergæ Anno M. XX. cum Benedictus VIII. eo ex Italia concessisset. Sed Benedicti aduentus Bambergam ad annum M. XIX. referri debet, vt supra diximus; neque obsto, si quis constitutionem hanc hoc Anno datam velit; cuius fidem Calvinista inanissimis ratiunculis eleuare nititur. *Dic, bona fide, Baroni,* inquit, *quo iure fieri potuerit, vt Henricus cum Papa contraheret ea dere, quæ iam ipsius erat; aut qua ratione amplius Papa fieri potuerit, cum iure constitutum sit, quod meum est, amplius meum fieri non posse?* Eodem nimirum titulo præcisè, quo meum est; meum amplius fieri non potest. At alio titulo iterum meum fieri potest: nam quod meum est titulo hæreditatis; meum fieri potest titulo donationis, vel mercedis pro exantlatis laboribus; vel confirmationis à sublimiore potestate, vel transactionis, si quæ liticula interuenerit. Ita & in præsentī, quæ Pontificis erant, donata olim à Carolo Magno, Ludouico, Othone primo; iterum Pontificis facta sunt per nouam
con-

confirmationem & transactionem Henrici sancti. Quo observato, ruit tota Calviniani huius imperitia & vociferatio, qua hîc chartam conspurcat.

Qui dicit, *se in nullo Germanico scriptore legisse id, quod in hac sanctione dicitur de equo quotannis Pontifici dando ob Bambergensem Episcopatum.* At suppetunt alij scriptores, qui hoc affirmant, vt Leo Ostiensis lib. 2. Chron. cap. 47. & Platina in Leone IX. à te citati. Et Auctor Vitæ Henrici Imp. quæ exstat Tom. 6. Antiq. Læctionis. *Eodem tempore Rex sanctissimus, inquit Auctor, Bambergensem fundum cum omnibus pertinentiis suis beato Petro Apostolorum Principi contradidit, & Apostolico Prasuli in perpetuum defendendum commendauit, & in memoriam huius pactionis singulis annis album ambulatorem cum phaleris Romano prasuli dari constituit.* Idem totidem verbis exhibet nobis codex M. S. Rebdorffensis. Idem liquet ex Bulla Benedicti VIII. Papæ, qua confirmat Bambergensem Episcopatum; inserta vitæ S. Henrici. Accipe Pontificis verba. *Singulis quibusq; Indictionibus sub nomine pensionis equum vnum album nobis nostrisq; successoribus persoluat cum sella conueniente Romano Pontifici.* Idem testatur Cuspinianus in Henrico II.

CAPVT XXIII.

De Henrici IV. Regis Germania iuramento.

EXSTAT in Regeſto Gregorij VII. lib. 4. poſt Epift. 12. & apud Paulum Bernriedenſem lib. de vita & rebus geſtis Gregorij VII. Meminerūt huius iuramenti cum alij, tum Domnizo in Mathildis vita apud Baronjum Tom. 11.

Anno

Anno Christi M. LXXVII. Calvinista Baronium & vna Domnizonem calumniis & contumeliis indignissimè lacerat. Dat crimini Baronio, *quod producat Domnizonem necdum editum*. Si hoc peccatum est; an tu illud ipsum frequentissimè non peccasti, qui toties rancidos & prorsus ignobiles scriptores ad testimonium tuis in libris vocas? An non idem factum à Centuriatoribus in Centuriis, & ab Illyrico in Catalogo testium, cuius magna pars ex ineditis constat? Cupis vt publicetur Domnizo. Idem & ego cupio. Et fiet fortè aliquando. Interea accipe, quod tibi offertur. *At sunt tantum fragmenta*. Etiam Illyricus in Catalogo plurima fragmenta tibi apposuit; nec tamen nauseas. Multò minus clamitas. *Cur non operam das, vt integrum eius scriptum producat in dias luminis oras, quo ex filo ac toto orationis ductu mens Auctoris perspiciatur.* (Nimis apertè vidisti Domnizonis mentem, etiam ex solis fragmentis. Quæ causa, cur tanto impotentis animi impetu in eum & Baronium inueharis ac inferaris.) *Quàm captatoria sint, Baronii, id genus fragmenta, animum tuum roga.* Quàm ineptè hæc occinis Baronio, tam aptè ea occinuisse Illyrico, & tibi metipsi. Nil *captatorium* in verbis Domnizonis de pœnitentia Henrici ad Canusium acta scribentis. Omnia plana sunt & perspicua. Sed *Domnizo Poëta est;* (& quoties tu Poëtam de vita Caroli Magni, quem vocas *Monachum Padebornensem* citas?) item *adulator;* quia dicit Henricum flexis genibus à Mathilde postulasse, vt pro se apud Pontificem intercederet. Hoc ferre nequit Calvinista tanquam in gratiam Papæ & Mathildis dictum & scriptum. Si Domnizo Pontificem & Mathildem vituperasset, è vestigio *indubitata fidei* Auctor à Calvinista audisset: qui Baronium docet *veritatem in*

Historia primam legem esse. Quod Baronius nunquam sciuit scilicet, & nunc post funera ab hoc Calviniano discere debet.

CAPVT XXIV.

De Conciliabulo VVormaciensi contra Gregorium VII.

DE hoc videndus Baronius Tom. II. Anno salutis M. LXXVI. qui ex Alberto Stadenſi refert Saxonicos Episcopos nequaquam in depositionem Gregorij VII. conſenſiſſe. Obſtrepit Calviniſta, ſibi Albertum non eſſe ad manum: Itaq; ſe non poſſe decernere. At Baronio ad manum erat. Audi ipſa Alberti verba. Anno Domini M. LXXVI. habitum eſt Concilium apud VVormaciam, preſente Henrico Rege, in quo vniuerſi ſerè Teutonici Episcopi, prater Saxonicos, Gregorium Papam abdicarunt.

Furiſſimè incurrit Calviniſta in Baronium, & vt eò vberioreſe inſectandi materiam habeat, ex ſuo cerebro affingit Baronio, cum dicere, *Reinerum Reineccium primum fuiſſe, qui vitam Henrici IV. & Bennonem de Gregorio VII. euulgarit.* Oſtendit, hoc falſum eſſe. Bene facit; quia non Baronij, ſed ſuam falſitatem patefacit: Nam Baronius dixit, Reineccium fuiſſe editorem; primum fuiſſe, non dixit.

Refellit Baronius Epistolam Henrici ad Annonem Archiepiscopum Colonienſem, tanquam ſuppoſititi- am, quia Anno Archiepiſcopus anno præterito, hoc eſt, M. LXXV. iam obierat; & tamen anno M. LXXVI. inuitatur ad Synodum Wormaciensẽ. Calviniſta, vt hinc ſe expediat, tranſmutat *Annonem* in *Hildolphum*: Et huic Epistolam ab Henrico inſcriptam dicit. Quod cõmentum neque Reineccio, neq; Vriſiſio, neq; Reübe-

ro, neq; vlli alteri in mentem venit. Omnes enim isti ediderunt hanc Epistolam cum *Annonis* non *Hildolphi* nomine. Id fecunda suæ Criticæ Calvinista debet; qua instructus, nodos etiam indissolubiles dissoluit.

Eiusdem Critices beneficio transformat *Pentecosten*, quæ ad calcem Epistolæ Henricianæ apparet, in *Heptecosten* seu *Heptacosten*; nouam & in Latina Ecclesia inauditam vocem pro septuagesima. Hanc Critices rationem si sequi velimus, vix vllus error tam manifestus erit, cui ex apotheca Critices non sis facturus medicinam, si hoc est medicinam facere, & non potius omnia susque deque vertere. Ipso Epistolæ exordio satis figmentum Calvinisticum redarguitur, nam Auctor illū, ad quem scribit, non tanquam nuper factum; sed vt veteranum, & multorum meritorum Principem laudat; q̄ de *Hildolpho* dici nequit, qui recentissimus in Episcopatu erat tempore Conciliabuli Wormaciensis; nam vt Bertoldus Constantiensis in Chronico testatur, *Aimo seu Anno venerabilis Archiepiscopus Coloniensis, mira sanctitatis requieuit in pace 11. Nonas Decembris, M. LXXV. cui Hiltosus impar genere & moribus successit.* Et statim post in septuagesima Anni M. LXXVI. initū est Wormaciense Synedrion.

Ait Baronius, à nemine vnq̄ memoriæ proditū, Legatos Henrici ita acceptos esse à Gregorio VII prout architectus huius Epistolæ comminiscitur. Calvinista nō sine immanibus conuiciis Baronio *Auentinū* obtrudit, Hoc scilicet restabat; quasi verò Baronius nō de antiquis, sed de recentibus istis, & hæresi infectis scriptitoribus hoc pronunciarit. Profer, si potes, priscum canumque testem: nam hunc nouitium oris & styli tam mali, nihil pendimus. Ne in Bennone quidem fabulam hanc de legatis inuenies.

In vita S. Anselmi Lucensis vocatur depositio Gregorij VII. facinus à sæculis inauditum. Ita etiam ipse Gregorius in quadam Epistola. Obiicit Calvinista: *Papasæpe esse depositos ab Imperatoribus, & Synodis.* Et mox recitat ex suo Illyrico Epistolâ Episcoporum Gallia & Germaniæ ad Anastasium II. Pontificem Romanum, quæ *Papam, & Italicos Episcopos monent, ut se missos factant; nec deinceps tyrannidem super eos exercere pergant.* Aliâ item adfert Episcoporum Germaniæ & Belgij ad Nicolaum I. Ex Synodo Colonienfi Anno DCCC. LXIII. Sed nec illi, qui ad Anastasium scripserunt; nec, qui ad Nicolaum, vel hunc vel illum à sede deiecerunt, & excommunicarunt; ut Wormaciensis Conciliabuli præfules fecerunt; qui adacti sunt non quomodocunque; sed iureiurando interposito, certa in id præscripta formula, (quæ exstat apud Brunonem de Bello Saxónico) Gregorium VII. execrari & deserere. Cuius Pseudosynodi, si omnes circumstantias perpendamus, iure optimo id, quod ab illis factum est, à *sæculis inauditum facinus*, & cuius nullum simile exemplum produci queat, nominari potest. Nam cætera omnia, quæ aliquando contra ius & fas aduersus Pontifices acta sunt, etiam depositio Ioannis XII. in Pseudosynodo Romana, minorem turpitudinem annexam habent: quia turpitudine vite, qua Ioannes sese à calce ad verticem vsque fœdauerat, aliquo modo eos, qui Ioannem deponere tentarunt, excusare poterat; quæ in Gregorio VIII. vita inculpatissimæ viro, locum nullum habebat.

Sed ut aliquid dicam de Epistola ad Anastasium nulla eius apud vllum probatum scriptorem mentio exstat. Exscripsit eam Illyricus in Catalogo ex schedis & aduersariis manuscriptis Auentini; nec nouit vnde
eam

eam Auentinus acceperit. Et ego Epistolæ cuius origo & natale solum nesciatur; fidem habet? Dubitat quoque Illyricus, num ad Anastasium primum, an ad secundum missa fuerit. Omnium rectissime sentiet, qui ad neutrum missam credet. Calvinista noster doctior Auentino refert eam ad Anastasium II. Anno CD. XCVII. Quo nullius penitus Concilij in Gallia celebrati vllum vestigium in Annalibus Francicis, vel aliis reperitur. Et tamen Calvinista noster titulo appingit hæc verba. *Ex Concilio* * Nomina, quæso, Vtopicum hoc Concilium. Præposuit & titulum, quasi *sit ab Episcopis*; cum sit ab Illyrico.

De altera Epistola Guntharij & Theutgaudi lege Baronium Tom. 10. Anno Christi DCCC. LXIII. Num. 18. & seqq. Et videbis sectarios nostros dignissimos esse, qui hisce tam perditis patronis & defensoribus rem contra Romanos Pontifices agant.

CAPVT XXV.

De Conciliabulo Brixinensi.

ABITVM est hoc Anno M. LXXX. in quo à schismaticis Gregorius VII. est abdicatus, & Guibertus Archiepiscopus Rauennæ, non Papa, sed *Antipapa* creatus: de quo lege Baron. Tom. 11. Anno M. LXXX. quem Calvinista hoc mendacio onerat, *quasi id, quod in Brixinensi Synedrio actum scribitur, pro fabula & commento Urspergensis ac Bennonis habeat.* Quod Baronius nunquam somniauit; quia schismaticum illud Conciliabulum vere ab Henricianis habitum fuisse, Annales vno propemodum ore omnes loquuntur. Hoc dixit Baronius, crimina Gregorio

gorio VII. in illa Pseudosynodo obiecta, & causas fictitiæ depositionis fuisse Schismaticorum mendacia & plasmata, quod verissimè dictum esse, testantur quinquaginta illi Auctores, quos in Apologia pro Gregorio VII. Encomia Gregorij VII. decantantes, audiuimus, parumque moramur Calvinistam, qui clamat, *Presbyterum Lucensem in Historia Anselmi Lucensis, VVilhelmum Bibliothecarium, Bertoldum Constantiensem, & similes, odio atq; amore ductos in diuersum fuisse abstractos, & his præter indulgentes nullo iudicio res gestas perscripsisse: quia, furore in Pontificem ebrius neminem nisi suum Bennonem, Illyricum, & his non dispares, (qui Diabolicum profus odium aduersus Sedem Apostolicam spirant) à sinistris affectibus liberos esse censer: quo quis atrocius calumniatur, quo impudentius mentitur, eo apud Calvinisticum tribunal sincerior testis habetur.*

Incessit Calvinista Baroniū, quòd Anno M. LXXX. N. 27. in Epistola Landfranci voculam *Properè*, mutet in *præpostere*. Sed immeritò; nam Baronius in textu voculam *properè*, retinuit; in margine monuit; fortè; *præpostere*, legendum esse. In quo quid culpæ? Tu tibi fas esse cupis, vt *Annonem* mutes in *Hildolphum*; & *Pentecosten* in *Heptacosten*, & Baronius inexpressibile scelus confiscet, si moneat, fortè aliud vocabulum in locum *præpostere* sufficiens esse.

Posthæc Calvinista ex suo Illyrico & huius notæ aliis Mythologis corradit, quidquid controuersæ inter Paschalem Papam & Henricum V. Regem & IV. Imp. item inter Hadrianum & Fridericum, aliosque Papas & Imperatores exstitit. Et vbique ita comparatus

us est; vt pro Schismaticis, & Episcopatum Abbatia-
rumque & Inuestiturarum nundinatoribus sententiam
pronunciet, nec aliter potest, quia Calvinista est, hoc
est, iuratissimus omnium Pontificum hostis. Illustris-
simum & eruditissimum Baronium vix amplius tangit,
non reuerentiâ aut mentis in melius mutatione, sed
quia, vt arbitror, Tomum 12. Annalium Baroniano-
rum non viderat; quando *Rationale* suum, rectius, *Ir-
rationale*, hoc est, Notas ad Constitutiones Imperia-
les, infelicibus chartis illinebat: alioqui, pro sua mo-
deratione vix sibi temperasset, quo minus plenis cri-
minationum velis in Baronium inueheretur.

CAPVT XXVI.

*De Epistola Principum Imperij ad Innocen-
tium III. De electione Othonis IV. in
Imperatorem.*

EXSTAT apud Baronium Tom. 10. Anno
DCCCC. XCVI. N. 57. & seq. vbi de insti-
tutione Electorum Imperij disputat; neque
alio consilio eam adducit, quam vt inde
euincat, tempore Innocentij III. nondum institu-
tos fuisse septem illos Electores, sed ad omnes Im-
perij Principes electionem Imperatoris pertinuisse;
de qua opinione quid sentiendum sit, copiosè docui
in Defensione Bellarminiana lib. 3. de Translatione Im-
perij. Calvinianus Baronij calumniator, omisso sco-
po, quem in recitatione huius Epistolæ BARONIUS
propositum habuit, probare ingreditur, *Electionem
Otho-*

Othonis non fuisse legitimam, sed legibus & consuetudinibus Imperij aduersantem, legitimam verò fuisse alteram Philippi Ducis Suevia ab alijs Imperij Principibus factam. Scilicet hoc agebat eo in loco Baronius; non illud, vt quo tempore septem Electores instituti essent, demonstraret. Scilicet Tom. 10. Anno DCCC. XCVI. disquirere debuit, vtriusnam electio æquitati cõsona fuerit, Othonis an Philippi, quæ disputatio Tomo 13. instituta fuisset; si optimo Baronio diuturnior lucis vsura, qua dignissimus erat, obtigisset. Et facilis est huius disquisitionis exitus, cum liqueat ex cap. *Venerabilem*, extra de *Electione*, Innocentium pro Othone contra Philippum Ducem sententiam tulisse: Ex cuius Capituli lectione euanesceat, quidquid nugamentorum, extra oleas saltitans, Calvinista hoc loco effudit: in quibus vel maximè eminent hoc mendacium; discordiam, quæ ex electione Othonis & Philippi Ducis existit Anno M. C. XCVIII. *ansam præbuisse Pontificia confirmationi ante id temporis inaudita*: nam certo certius est ante Innocentium III. Imperatores Electos, à Romanis Pontificibus fuisse inunctos, consecratos & coronatos; quæ inunctio, quæ consecratio, quæ coronatio, nil aliud, quàm confirmatio fuit: Imò ante septem Electorum institutionem, Imperator Romanus, etiam à Romano Pontifice eligebatur: vt supra vidimus in Synodo Romana de Electione Caroli Calui. Et quis nam Carolum Magnum ad Imperium elegerit?

Illud item liquidò exploratum est testimonijs & exemplis ipsorum Imperatorum, nullum ex antiquis ante hanc cõfirmationem, hoc est, ante inunctionem, consecrationem & coronationem absolutè Imperatoris nomen vsurpasse; sed *Regis vel Imperatoris Electi* titulo

tulo omnes contentos fuisse, & Pontificiam inunctionem, consecrationem & inaugurationem, quasi pro vltima forma, qua Imperatores efficerentur, habuisse: Etiam ipsos schismaticos.

Quod probatur I. ex literis Ludouici Iunioris ad Basiliam Macedonem Imp. Constantinop. de quibus supra; vbi apertè dicit; se vocari Imperatorem respectu habito ad vntionem & sacrationem, qua per summi Pontificis manus impositionem diuinitus ad hoc culmen sit prouectus. Ibid. Francorum Principes primò Reges, deinde verò Imperatores dicti sunt, ij duntaxat, qui à Romano Pontifice oleo sancto perfusi sunt. Quid clarius? Ibidem dicit Imperator; Carolum Magnum primum ex gente Francorū vntione eiusmodi à Pontifice delibutum, Imperatorem dictum, & Christum Domini factum esse.

II. Idem probatur ex constitutione Caroli Regis Francorum & Romanorum de expeditione Romana, quam primus edidit, & commentario illustrauit Freherus, ex quo illam quoque Calvinista noster exscripsit: nec notas adiecit, ne post Virgilium videretur velle Æneidem componere. Exordium est, *Karolus, diuina fauente gratia, Rex Francorum & Romanorum*; Subscriptio. *Signum Caroli gloriosissimi Regis, &c. Data VII. Idus Iunij Anno ab Incarnatione Domini N. I. X. (id est, Domini nostri IESV Christi) DCCXC. (Vitiōsus est hic numerus Annorum Christi, vt rectè monet Freherus) Regni autem eius XXII. ante consecrationem. Nondum Augustus & Imperator ante consecrationem, inquit Freherus Scholiastes, qui & inter cætera ita scribit. Procerum & Vasallorum Imperij omnis ordinis officium, & seruitium Imperatori debitum, vel primum hoc esse, vt Regem Romanorum ab Electoribus creatum, & solenni ritu Roma in Augustum*

stum consecrandum, & coronandum, honoris, & maiestatis ergo illuc comitentur; nemo tam hospes apud nos est, qui ignoret. En Rex Romanus Romæ in Augustum promouetur & coronatur.

III. Idem planū fit ex Epistola Henrici VII. ad Ioannem de Elnbogen Cœnobij Waldsassenfis in Nariscis Abbatē, quā inter suas Constitutiones Calvinista retulit; vbi ista Henricus. *Diuina cooperante Clementia, per eos, ad quos spectat, in Romanorum Regem, futurum Imperatorem rite & concorditer electi, proposuimus ad Urbem pro coronationis nostræ suscipiendis solenniis proficisci, &c.* Agnouit ergo Henricus VII. per electionem Electorum, se tantummodo Imperatorem designatum esse; hoc est enim *in futurum Imperatorem eligi.* Qua phrasi ipse vtitur. Epistolam ita claudit. *Datum Romæ 4. Kalend. Iulij, Regni nostri anno quarto, Imperij verò anno primo.* Vbi vides annos Regni ab annis Imperij distingui, illosque numerari ab electione Electorum: Hos ab vnctione & coronatione Pontificia; vt & ab aliis Regibus & Imperatoribus factitatum, de quibus mox. Idem Henricus VII. in suo Iuramento. *Ego Henricus Romanorum Rex, annuente Domino futurus Imperator, &c.*

IV. Idem probatur ex antiquis ipsorum Regum & Imperatorum diplomatis; in quibus ante coronationem & inaugurationem Pontificiam nunquam sese nominant Imperatores, sed Reges; & in fine eorundē sit mentio Annorum Regni; non Imperij, nisi post coronationem. Habeo varia manuscripta diplomata Henrici sancti, Bauari; quorum exordium semper ante consecrationem: *Henricus diuina fauente Clementia Rex.* Finis post annum Domini & Indictionem: *Anno verò*

verò Domini Henrici Regis primo. Aliquando; *Anno verò Henrici II. regnantis decimo.* Vbi obserua; dici *Henricum secundum*, sed *Regnantem*; non *Imperantem*; quia eiusdem nominis alius Romanorum Rex antecessit, nempe Henricus, Othonis Magni parens. At post Imperij coronam à Pontifice susceptam exordium ita concipitur; *Henricus, diuina clementia fauente, Romanorum Imperator Augustus.* Clausula. *Anno Domini- cae Incarnationis M. XIX. Anno verò Domini Henrici II. Regnantis 17. Imperij Anno sexto.* Vbi palam est, annos regni ab annis Imperij distingui.

Idem obseruatur in plurimis Henrici huius constitutionibus, quæ exstant in vita eius manuscripta in Bibliotheca Rebdorffensi prope Aichstadium, quam vidi & exscripsi: Vbi Auctor; *Henricus in Imperio primus; in Regno, secundus. Defuncto beatissimo Dei famulo Anno Regni sui XXIV. vita, LII. Imperij verò, undecimo.* In eadem Historia ita terminatur diploma quoddam Othonis. *Anno Regni Domini Othonis XIV. Imperij autem VII.* Idem discrimen obseruare licet in quodam diplomate Ludouici Bauari Imperat. quod profert Freherus in Originibus Palatinis capite decimotertio. *Datum in oppido nostro Franckensfurt, &c. Regni nostri anno vicesimo quarto, Imperij verò undecimo.* Edidit idem Freherus ad calcem Tomi primi scriptorum Germaniæ Rescripta & diplomata Ludouici Bauari de Castrucio Duce Lucæ; in quorum tribus prioribus istud est exordium: *Ludouicus Dei gratia Romanorum Rex semper Augustus. Finis. Datum in Regali oppido nostro Franckfort IV. Kalendas Iunij*
 x 2 Anno

Anno Domini M.CCC.XIV. Regni verò nostri X. quia hæc diplomata scripta fuerant ante Pontificiam coronationem & inunctionem Ludouici. In reliquis verso stylo, sic diplomata auspicatus est. *Ludouicus Dei gratia Romanorum Imperator semper Augustus, &c. Datum Roma, &c. Regni nostri Anno XIV. Imperij verò primo.*

Simili distinctione Regni & Imperij vtitur quoque Ludouicus in duobus aliis diplomatis, quæ ibidem recitat Freherus. Ita olim Ludouicus; ante nimirum quam à Marsilio Paduano, Occamo & aliis schismaticis alio spiritu imbueretur; quo hausto simpliciter contendit, *Electum Regem Romanorum eo ipso esse absolutum Imperatorem, nec egere vnctione & coronatione Pontificia;* vt patet ex Apologia Ludouici, quam nunquam non oggerunt Hæretici. Si ita est; cur ipse Ludouicus per quatuordecim ab electione annos non nisi Regem sese indigitauit? Cur Imperatoris titulum non nisi post vnctionem Pontificiam vsurpauit? Cur ab hac sola Imperij annos numerauit?

Idem elucescit ex variis diplomatis Imp. quæ Freherus profert in Appendice ad Origines Palatinas: in quorum vno: *Anno Regni Domini Ottonis XXX. Imperij vero IV.* In alio: *Anno Domni Henrici secundi regnantis XXIII. Imperij autem X.* In alio. *Regnante Henrico tertio Rom. Imp. Augusto, Anno XLIX. Imperante autem XVIII.* In alio. *Anno verò Domni secundi Henrici regnantis X.* Eandem distinctionem obseruauit in suis diplomatis Fridericus II. Imp. nam ante coronationem Pontificiam: non vsurpauit titulum Imperatoris Romani, sed Regis. *Fridericus diuina fauente clementia Romanorum Rex semper Augustus, & Rex Sicilia. Acta sunt hæc, &c. regnante Domino Friderico secundo Romanorum Rege glorioso, & Rege*

Rege Sicilia, anno Regni eius Romani primo, Regni verò eius Sicilia decimo sexto.

Idem videre licet in diplomatis variorum Regum & Imperatorum, quæ ad calcem Chronici Mindensis publicavit vir clarissimus Doct. Ioannes Pistorius. (Et in iis quæ nuper prodierunt studio & opera Erpoldi Lindembrogij in volumine scriptorum septentrionalium.) *Otho diuina propitiante Clementia Rex.* Ad calcem. *Signum Domini Othonis inuictissimi Regis, &c. Anno Dom. Incarnat. DCCCC.LXI. &c. Anno Regni Othonis XXII.* In priuilegio. *Conradi Imp. Anno autem Domini Conradi secundi regnantis IX. Imperij verò VII.* Similis distinctio obseruatur in reliquis omnibus diplomatis, vt videre licet in Chronico Mindensi, & apud omnes alios superioris memoriæ scriptores, qui Pontificiarum constitutionum mentionem faciunt, vt proinde intolerabilis sit istorum peruersitas, qui nobis oculos effodere volunt, vt quod in omnium oculos incurrit, non intueamur.

Quid, quod ipse Henricus Rex IV. & III. huius nominis Imperator, Imperatoris titulo non est vsus, nisi postquam à suo Guiberto Antipapa coronatus est? Et ipse Schismaticus Auctor, qui Apologiam pro Henrico IV. Rege composuit, hoc discrimen agnouit; nam Henricum sanctum, Bauarum, vocat *Regem secundum, & Imperatorem primum.* Secundum, Regem; quia alius Henricus Rex iam antecesserat, Othonis Magni Pater. Primum Imperatorem, quia primus hoc nomine à Pontifice Romano inauguratus fuerat. Et ipse Henricus ante coronationem nõ nisi Regem se scribebat & subscribebat; vt clarum fit ex eius Epistolis, & apud Freherum in Append. ad Origines Palatinas exstat diploma

x 3 quod-

quoddam, cuius hæc est clausula: *Actum IV. Non. Martij, Anno ab Incarnatione Domini M. CIII. Indiēt. XI. Regnante Henrico III. Rom. Imp. Augusto, Anno XLIX. Imperante autem XVIII. Et hæc dicta sint, vt retundantur Calvinisticæ calumniæ, quas Baronianus criminator super hac re effutiuit Neque hic repetere opus, quæ contra similes halophantas in Defensione Bellarmiana de Pontifice, & de Translatione Imperij differuimus.*

CAPVT XXVII.

De Constitutione Friderici II. Imp. pro Ecclesiastica libertate.

ROFERTVR à Baronio Tom. II. Anno Redemptoris M. XCVII. N. 78. Ex Nicolao de Arragonia. Respondet Calvinista, Fridericum hæc & similes constitutiones; *Edidisse imprudenter, & iuuenili seruore, postea, vt melius perspecta, abrogasse, cassasse, annullasse.* Duo obstant, quo minus huic responso adquiescam. Primum, quia similis prorsus Constitutio Friderici Imp. corpori iuris est inserta ad calcem librorum de Feudis, & ab Iurisconsultis tam Catholicis, quàm Hæreticis. Legitur, teritur, explanatur. Quis autem credat, sanctionem *imprudenter & iuuenili seruore* promulgatam habituram fuisse locum in Corpore Iuris ciuilibus? Quis credat, sanctionem à Friderico *abrogatam, cassatam, annullatam*, inter leges ciuiles receptam esse, & quidem sub Friderici nomine, & hoc titulo. *Fridericus Dei gratia Romanorum Imperator semper Augustus, &c.* Et quia non dubito gratissimū esse, Calvinianis auribus hæc talia, quæ ad Ecclesiæ dignitatem spectant, audire, haud grauatè, saltè aliquam partem,

tem, recitabo. Ait ergo Imperator. In die, qua de manu sacratissimi patris nostri summi Pontificis recepimus Imperij diadema; curauimus ad DEI, & Ecclesia sua honorem, edere quasdam leges, quas in presenti pagina iussimus adnotari, per totum nostrum Imperium publicandas. Per Imperialia vobis scripta precipiendo mandamus, quatenus eas quisque, literas in suo districtu irrefragabiliter, & inconcusse seruet. Et sunt hee leges, &c.

Nulla potestas, vel persona publica, vel priuata collectas, siue exactiones, angarias, vel parangarias Ecclesiis, vel aliis pijs locis, aut Ecclesiasticis personis imponere, aut inuadere bona Ecclesiastica presumat; quod si fecerint, & requisiti ab Ecclesia, vel ab Imperio emendare contempserint, triplum refundant: & nihilominus banno Imperiali subiaceant, quod absque satisfactione debita nullatenus remittatur. Item, quacumque communitas, vel persona, per annum in excommunicatione facta propter libertatem Ecclesie persistit, ipso iure Imperiali banno subiaceat, a quo nullatenus extrahatur, nisi prius ab Ecclesia absolutus fuerit. Item statuimus, ut nullus Ecclesiasticam personam in criminali questione, vel civili trahere ad iudicium seculare presumat contra constitutiones Imperiales, & canonicas sanctiones: quod si fecerit, actor a iure suo cadat, & iudicium non teneat: & iudex sit ex tunc iudicandi potestate priuatus. Statuimus enim, ut si quis Clericis, vel personis Ecclesiasticis iustitiam denegare presumpserit, tertio requisitus, suam iurisdictionem amittat.

Et quamuis postea inter Fridericum & nonnullos Pontifices controuersie graues existerint, & multa, ut fit in bellicis tumultibus, quando furor potius regnat quam ratio, huic legi prorsus aduersa contigerint; lex tamen ipsa nunquam per contrariam legem reuocata & abrogata fuit: alioqui in corpus Iuris cooptata non fuisset: multoque minus locum in Iure civili reperisset, si, ut Calvinista mentitur, hanc & similes sanctiones per subreptionem a Friderico Imp. Pontifices Romani impetrassent.

Dein-

Deinde, vt maximè aliquandiu Fridericus Imp. leges pro libertate Ecclesiastica promulgatas reuocasset; attamen postea in Testamento suo omnes denuo sanxit, & primum robur obtinere iussit, hac suæ voluntatis declaratione. *Relinquo totam terram Ecclesia liberam, & volo, quòd iura Ecclesie restituantur.* Multa hic nugatur Calvinista. *Primò, nesciri, ubi Fridericus vitam finierit, & an Testamentum fecerit.* At Matthæus Paris in sua Historia testatur, cum condidisse Testamentum, & quidem *nobilissimum.* Idem scribit tuus Simon Schardius Calvinista in vita Friderici præfixa Epistolis Petri de Vineis. Audi Schardium. *Naclerus Generat. XLII. vt alia multa, sic & hoc falsò scribit: nesciri, quo loco vitam finierit, & an testamento factò statuerit quid, de re publica vel domestica.* Audin, quid contra te tuus Schardius testetur? *Audi plura. Postea testamentum condidit, in quo multa millia unciarum auri equitibus Hierosolymitanis & Hospitalariis S. Ioannis reliquit, &c. hoc quoq; ordinato, vt qua ad Ecclesiã legitimè spectarent, eidem benignè atq; prolixè restituerent.* Hæc Schardius cum Pandulpho Collenutio.

Ait Calvinista. *Fridericum non intulisse damnum Ecclesie, neq; enim damnum dare, qui iure suo utitur.* Mendacium hoc refellunt omnes Historici, & insuper verba paulò ante ex vita Friderici recitata. Nam si Ecclesiæ nullum damnum intulit, cur in testamento hæredibus mandauit, vt quæ Ecclesiæ essent, omnia fideliter & integrè restituerent? Lege, mi lector Matthæum Parisiensem in Maiore Historia fol. 648. & seqq. Et statim prodigiosam hanc Calvinistæ huius pseudologiam detestaberis.

CAPVT

CAPVT XXVIII.

*De Electorum Imperij literis, quibus fatentur
Electoraalem dignitatem à Sede Aposto-
lica ad se venisse.*

RECITANTVR à Baronio Tom. 10. Annaliū Anno Christi DCCCC. XCIV. à Bellarmino lib. 3. de Translatione Imperij & à Nicolao Serario lib. 1. Rerum Mogunt. cap. 26. Calvinista, omisso Bellarmino, in Baronium & Serarium incurrit; vt se hominem festiuum probet, Baronium *Philippinum*, vocat; Serarium, *Loiolanum*; quòd congregationis Oratorij, ex qua Baronius; Philippus Nereus; Societatis autem IESV, ex qua Serarius, Ignatius Loiola Auctor & institutor fuerit.

Thrasontè multa iactat, quomodo hos duos sit prostraturus. Et vbi ad rem ventum est; conuicia vomit; nec aliud agit. Nam quid ad auctoritatem Innocentij in cap. *Venerabilem* reponit? Nihil; nisi calumnias. Nempe *Innocentium*, haud dubiè agrotum, per somnium, in contemplatio suo cerebro imaginatum esse, dignitatē Electoraalem ad certos Germania Principes à Sede Apostolica manasse: hoc ignorasse Gregorium VII. & Hadrianum IV. eius amulum. En solidissimam responsionem; si tamen strenuè calumniari, est solidè respondere. Si quæras ex Calvinista, vnde nouerit hoc fuisse Gregorio VII. & Hadriano IV. ignotum, nil aliud recinet, quam *ita se putare; non enim legi, illis hoc ius notum fuisse*. Egregiè prorsus. *Non legitur, Gregorium VII. sciuisse, vnde ius Electorū ad Germanos delatum fuerit; ergo non sciuit*. Quis te, Calvinista, hanc argumentandi rationē docuit? Imò ideo

y

non

non fit mentio horum Electorū in monumentis Gregorij VII. quia in omnibus controuersis, quas cum Henrico I V. Rege habuit, hoc pro certo semper supposebatur, Imperium, & quæ ad creationem Imperatoris pertinent, à Sede Apostolica ad Germanos venisse; neque Gregorius vnquam Electionem Henrici in Regem Romanorum oppugnauit. De inuestituris Episcoporum, & Electione ac confirmatione Pontificis Romani potissimum contendebatur: imò ipse Henricus Imperatoris dignitatem & nomenclaturam adeo à Sede Apostolica proficisci nouerat; vt nomen Imperatoris prius non vsurparit, quàm à suo Antipapa Guiberto inunctus & coronatus fuisset.

Sed en suffragatorem omni exceptione maiorem, quem nobis dat Calvinista pro suis in Innocentium probris ac contumeliis, Leopoldum Episcopum Bambergensem lib. de veteri zelo Principum Germ. qui dicit; *non legi in antiquis Chronicis ius & potestatem eligendi Regem Romanorum ab Ecclesia ad certos Principes Germania prouenisse; ideo Innocentium hoc asserere, propter recognitionem per aliquem ex Regibus vel Imperatoribus Germanis, vel per Principes Electores ipsi Ecclesia Romana super hoc factam. Auditi: Baroni & Serari, clamat Calvinista, quid iste loquitur? Audiunt vel ex superis sedibus, quo vterque doctissimus scriptor iam feliciter migravit. Audiunt, inquam, sed non vident, quomodo Leopoldus tuis conuiciis suffragetur: Non enim dicit; Innocentium, agrotantem, per somnium in suo contemplatiuo cerebro, hoc finxisse. Nil simile à Leopoldo audiunt; vt nec illud: hanc Imperatoris Eligendi potestatem à Sede Apostolica non fluxisse; sed tantum audiunt dicentem: nihil de hoc legi in antegressis Historiis vel Chronicis. Hinc sequi, Innocen-*

nocentium hoc per recognitionem & confessionem alicuius Regis, Imperatoris vel Principis Electoris cognouisse; qualis recognitio & confessio est instrumentum illud Electorum, de quo Bellarminus, Baronius, Serarius. An hoc est dicere; Innocentium somniasse, vt tu impudenter vociferaris? An hoc est negare, ius Electorum & dignitatem à Sede Apostolica descendisse? Num dicit; hanc rem fuisse inauditam ante Innocentium.

At dicit; non fuisse testatam Historiis vel Chronicis. Num omnes viderat Leopoldus? Num vniuersas legerat? An non ex Archiuis Romanæ Ecclesiæ vel ex traditione, vel ex scriptore, qui hodie non existet, Innocentius hoc discere potuit? Vnde ipsimet Principes qui Innocentio hoc ius recognouere, vt loquitur Leopoldus, id perspectum habuere? Et si Leopoldus Innocentio cōtradiceret, quis non videt, quem potius audire oporteret?

Ad testimonium Clementis V. in Concilio Viennensi respondet Caluinista; eandem esse Clementis rationem, quæ sit Innocentij; nam illum in huius vestigiis pedes suos ponere; hoc est, hac in contemplatio suo cerebro finxisse. Sed nec artis neq; ingenij est calumniari, rusticitate præcipuè, vt iste facit, more suo solens. Quis Pontifici cum generali Concilio aliquid ad Historiam superioris memoriæ spectans affirmanti, nō malit credere; quàm nudiusquintus enato Caluinistæ, qui curius hoc à Sede Apostolica prouenisse inficietur, aliam rationem reddere nequit; quàm inexsaturabile odium, quo in Papas flagrat.

Ad Epistolam Electorum mentitur; eam impetratam per sub & obreptionem, Germanos fuisse Historiarum imperitos nimisq; credulos. Facile potuisse in fraudem induci.

Simile propemodum respōsum dederat Iunius; cuius infulsitatem iam in Defensione Bellarminiana ad caput vltimum lib. 3. de Translat. Imperij castigauimus. Vt Sycophantandi libidinem expleant, non verentur isti ipsos summos Principes iniuriis onerare. Quæso te, adeone ipsi principes Electores, Dux Saxonix, Palatinus Rheni, Marchio Brandeburgensis ignorantes, & à doctis destituti erant; vt ex ignorantia publico instrumento confiterentur, sub Rudolpho Romanorum Rege, se & maiores suos *Electoralement dignitatem* à Sede Apostolica accepisse? Quam dolendum, non extitisse tunc Calvinianum istum vel Illyricum, qui à tanto errore tantos Principes, atque adeo totam Germaniam, liberarent.

Mentitur Calvinista, hanc Principum Electorum confessionem & recognitionē fuisse postea *cassatam & annullatam in comitiis Reinensibus Anno Christi M. CCC. XXXVIII. Epistolâ ad Benedictum Papam inde missâ*; in qua nihil penitus hac de re continetur. Tantum hoc asserunt Principes, se iura Imperij velle defendere. Quis impedit, quo minus impigrè ea contra quo suis inuasores defendant? Num dicere; *se iura Imperij tueri velle*; est dicere; *Ius electorum Imperij à Sede Apostolica non prouenisse?*

Quod præterea aiunt, Eum, qui *eligitur concorditer, vel à maiore parte Principum Electorum, pro Rege Romanorum ab omnibus esse habendum, cumq; nec nominatione, approbatione, confirmatione, consensu, vel auctoritate Sedis Apostolica super administratione bonorum & iurium indigere*, id tanquam in schismate Ludouici Bauari effusum accipi debet: Et quomocunque accipiatur, non probat id, quod probandum erat; videlicet, istos Principes reuo-

reuocasse confessionem & recognitionem de iure electorali à Sede Apostolica accepto, quam sub Rudolpho Rege palam fecerunt Imperij electores: aut etiam illam, quam fecit Albertus I. Imperator, Bonifacio Pontifici his verbis. *Recognoscens igitur quod Romanum Imperium per Sedem Apostolicam de Grecis translatum est in persona Magnifici Caroli in Germanos, & quod ius eligendi Romanorum Regem, in Imperatorem postmodum promouendum, certis principibus Ecclesiasticis & secularibus est ab eadem Sede concessum, à qua Reges & Imperatores, qui fuerunt, & erunt pro tempore, recipiunt temporalis gladij potestatem ad vindictam malefactorum, laudem verò bonorum; pia deuotione & sincero corde profiteor, quòd Romanorum Reges in Imperatores postmodum promouendi per Sedem eandem ad hoc potissime & specialiter assumuntur, ut sint sancte Romanæ Ecclesiæ aduocati, Catholica fidei ac eiusdem Ecclesiæ præcipui defensores.*

Adde, quòd isti ipsi, qui ad Benedictum ex Comitibus Reinessibus scripserunt, minimè affirmant, eum qui eligitur, eo ipso absolutum esse Imperatorem; sed Regem Romanorum; & titulum regium absque vilius amplius assensu vsurpare, & Imperium titulo Regis (aut vt hodie vocant, *Electi Imperatoris*) administrare posse.

Petit Serarius, vt Sectarij vel vnum nomenclent, qui neget ius Electorale venisse ad Germanos à Sede Apostolica. Caluianus dat pro vno quinque, *Leopoldum Bambergensem; Georgium Alten secretarium Norimbergensem; Archigrammateum Colonensem; Ioannem Bämlerum,* in suis Chronicis Germanicis; Et *Marsilium Patauinum.* Sed primus hoc non dicit, vt vidimus. Marsilius Schismaticus & Hæreticus est. Tres alij sunt obscurissimi;

mi; neque dicunt, quod illis iste affingit: vt fatebitur, quisquis eorum verba perpenderit & expenderit. Et tamen Calvinista, thraſonicè, *vide, inquit, Serari, quàm da-
pſiliter munificus ſim; pro vno teſte, quem ſtagitaſti, en tibi
quing.* Quorum vnus duntaxat, & quem Serarius non magis poſtulabat, quàm Illyricum, illud dicit, quod tu dictum velles.

Obſeruetur autem impoſtura Calvinista in literis Ludouici Palatini Electoris admiſſa. Nam titulum ita proponit. *Ludouicus Dei gratia Comes Palatinus Rheni, Dux Bauaria, Ioannes & Adalbertus Duces Saxonia, Otto Marchio Brandeburgensis vniuerſis praſentem paginam inſpecturis ſalutem in Auctore ſalutis.* Non enim eaſdem ſimul ſcripſerunt litteras, ſed ſinguli ſingulas, quamuis eodem propemodum verborum tenore, vt teſtatur Baronius Anno DCCCC. XCVI. qui harum Episto- larum exemplaria vidit & legit. Solus ergo Ludouicus ſcripſit ſuas. Solus Otho ſuas. Soli Ioannes & Adalbertus ſuas, diuiſim ſcripſerunt, inquam, non coniunctim; Et tamen Episto- las diuerſas conflat iſte in ſuo Calviniano conflatario in vnam.

CAPVT XXIX.

De Confessione Auguſtana.

INDICVLVM factum; Etiam Auguſtanam Confessionem Conſtitutionibus Imperiali- bus Calvinista intexuit; Et quidem primi- geniam illam, vt profiteretur, non quam po- ſtea Philippus iterum iterumque recoxit ac reconcin- nauit. Non inquiram an nobis det verba loco intactæ illius Confessionis inuictiſſimo Imp. Carolo V. oblatæ.
Creda-

Credamus ita esse. Illud displicet, quod ut plerunque aliàs, ita & hic nouum titulum comminiscitur; *Sacri Romani Imperij Principum ac Ordinum Protestantium Confessio fidei Catholica*; nam in nulla, opinor, Confessionis Augustanæ editione, hanc inscriptionem inuenies, & omnium minimè in illa, quæ Carolo V. exhibita; à quo certè exiguam beneuolentiam iniissent, si eam existimationem, quam ipse pro hæresi reputabat; *Confessionista* in ipso vestibulo pro fidei Catholicæ Confessione venditassent.

Deinde quid ad Calvinistam Confessio Augustana, potissimum prima illa? cum Sacramentarij ferè non primam, utpote adhuc in multis Semipontificiam; sed illam vel illas vrgeant, & ad errores suos adaptent, quas labentibus annis Philippus apertius ad Caluini sensum expoliuit. Fateor à Caluino in suis Epistolis ne primam quidem reici; *sed sano & probo intellectu*, inquit, hoc est, si intelligatur, non ut à Lutheranis hodie, sed ut à Caluino intelligitur: & ut eam ab ipso suo Auctore Philippo tacitè prius; postea manifestius intellectam fuisse contendit. Ille ipse tamen Caluinus Epist. 313 quæ est ad Bezam, Confessionis Augustanæ vniuersim seu primæ, seu illis, quæ ex prima natæ sunt, hanc impertit benedictionem. *Augustana confessio, ut scis, fax est vestra Furia ad excitandum incendium, quo conflagret tota Gallia. Sed querendum est, quorsum obrudatur, cum semper eius molli- ties cordatis displicuerit, Auctore eius pœnituerit, &c. Omitto quod eius breuitas & obscura, & præteritis quibusdã maxi- mi momenti capitibus mutila est. Caterum absurdũ esset, ne- glecta Confessione Gallorum, illam arripere. Et tamen huic tam molli, obscure & mutila confessioni sub cuius vmbra multi, pacem & otium captando molestias, odia, crucem de- nique*

nique fugiunt, inquit Calvinus Epist. 298. ad Valdenses, Calvinus ipse subscripsit, vt testatur Epist. 236. Sed eo sensu, quo Auctor ipse eam interpretatus est. At qua fide subscripsit, eadem postea à suo Chirographo desciuit; & nouam Confessionem pro se & suis cudit, ne Melancthonis videretur esse discipulus.

Quid Calvinistæ nostro cum Augustana confessione, quæ, vt inquit Hospinianus Caluini sectator, altera parte Sacramentariæ Historiæ vel potius Confusionis, fuerit *mollissimè & languidius quàm oportet, scripta, studio se accommodandi opinionibus & locutionibus Papisticis: Et vt plurima, quæ palato Calviniano extremè aduersantur, præteream, quomodo Calvinista noster hunc Confessionis Augustanæ bolum deglutire posset? Falsè accusantur Ecclesia nostra, quod Missam aboleant. Retinetur enim Missa apud nos, & summa reuerentia celebratur. Seruantur & vsitata caremonia ferè omnes: Neq; valet Glossa, inquit Hospinianus, qua Vbiquistæ moderni se elabi hinc posse sperant, nempe, Missæ nomen in hoc articulo pro Cæna Domini accipi: nam de Cæna Domini decimus articulus est positus, de Missa hinc seorsim agitur.*

Adhæc, si Calvinista ideo Augustanam Confessionem in suum Centonem insuit, quia à septem Principibus, & duabus ciuitatibus subscripta & publicè comprobata fuit; multò magis librum Concordiæ Farragini suæ illigare debebat, quia longè plurium Principum & ciuitatum Imperij suffragiis liber ille comprobatus in publicum exiit, quàm Confessio Augustana.

Quid commeruit Confessio quatuor Ciuitatum Argentorati, Constantiæ, Memmingæ, Lindaij, Cæsari cum Augustana confessione, exhibita, vt in hoc venustissimo Imperialium Constitutionum volumine
statio-

stationem nullam reperiret? Nam quòd Cōfessionem Zvvinglij omisit; id accidit, quia non in Imperio, sed extra nata fuerat; titulus autem operis *statuta & rescripta Imperialia* nobis pollicetur. At cur hoc honore dignatus non est saltem alias Cōfessiones in Imperij solo progenitas; qualis Cōfessio Saxonica, Wirtebergensis, Mansfeldensis, & alia sine numero; Vix enim vllum sæculum feracius fuit *Cōfessionum*, quàm hoc nostrum.

Dicet fortasse. *Has non esse profectas à Principibus electoribus: Suum volumen ipso primo aspectu promittre Imperatorum, Cesarum Augustorum, Regum & Principum Electorum S. R. Imperij statuta & Rescripta Imperialia.* Si hoc ita; cur ergo suo Codici tot Bullas Pontificum, imò & Pseudopontificum sanctiones infercit, obstante titulo; qui nil nisi *statuta & Rescripta Imperatorum, Cesarum, Regum & Principum Electorum* spondet?

Iam claudamus riuos, quia satis superque prata bibisse videntur.

F I N I S.

Z

LE-